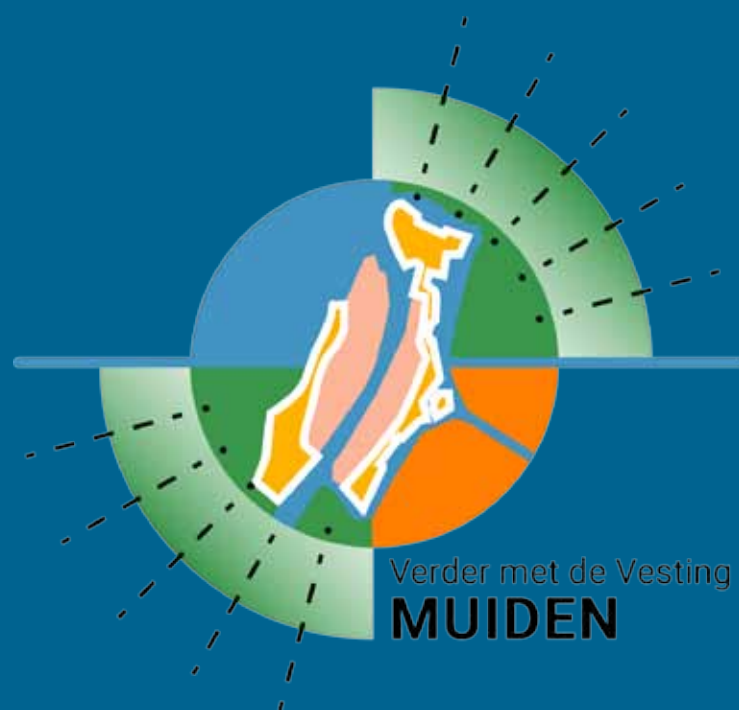

HERSTELPLAN OPENBARE RUIMTE **VESTING MUIDEN - OOSTZIJDE**

Herstelplan
VESTING MUIDEN
OOSTZIJDE
Muiden

projectnummer 2901.05
september 2018
MTD Landschapsarchitecten

INHOUD

Voorwoord 7

1 context Muiden vestingstad 9

2 herstel vesting Muiden 15

2.1 Vertrekpunt; Visie vesting Muiden (2014) 17

2.2 routing en beleving 23

2.3 lijn van elementen als verrijking routing en beleving 25

2.4 meubilair en verlichting 27

2.5 bebouwing in de Vesting 31

2.6 beplanting en oevers 33

2.7 beheer 37

3 Ontwerp Vesting Oostzijde - Fase 1 39

3.1 deelgebied Bastion VI 41

3.2 deelgebied bastion IX 49

4 Ambitie Vestingplein - Fase 2 71

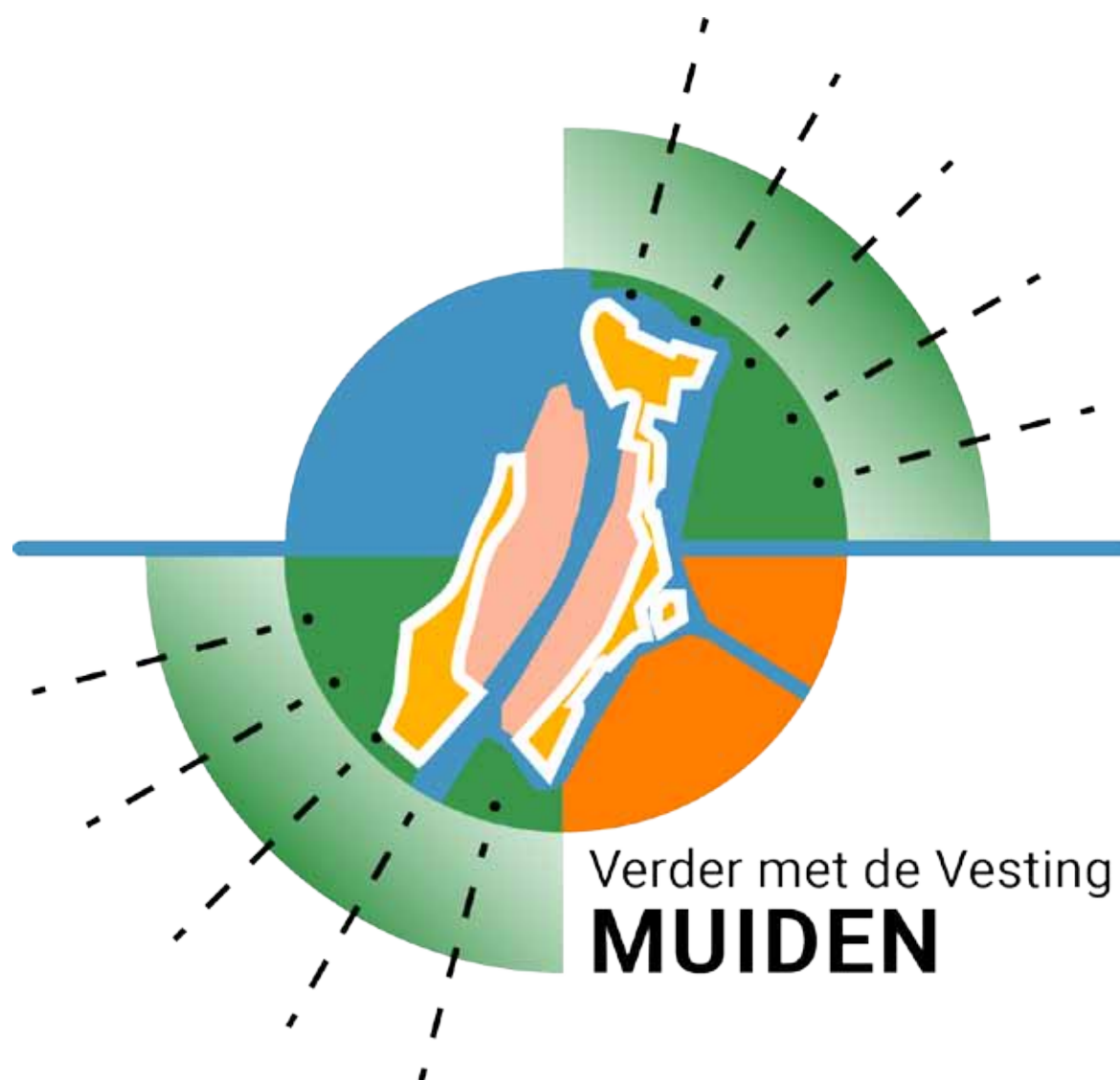
4.1 Fasering deelgebied Vestingplein 73

4.2 Visie deelgebied Vestingplein 75

4.3 Ambities ontwerp fase 2 77

colofon 79

bijlagen: Definitief Ontwerp Oostzijde Vesting Muiden

Verder met de Vesting
MUIDEN

VOORWOORD

De Vesting Muiden behoort tot Unesco Werelderfgoed. We gaan haar nog verder ontwikkelen tot een aantrekkelijke plaats om te wonen en te bezoeken. Dat doen we via het programma 'Verder met de Vesting Muiden', dat uit 14 deelprojecten bestaat. We werken hierin samen met de Regio Gooi en Vechtstreek, de provincie Noord Holland en Rijkswaterstaat. Doel is de versterking van de groene, recreatieve en cultuurhistorische waarden van Muiden. De vesting moet meer zichtbaar, herkenbaar en beleefbaar worden.

Herstelplan Oostelijke vestingwallen

Met voorliggend herstelplan Oostelijke Vestingwallen krijgt Muiden een enorme kwaliteitsimpuls. Naast het terugbrengen van het historische karakter van de wallen uit de tijd van de Stelling van Amsterdam, biedt het herstelplan de kans om een vestingpark te creëren. Er ontstaat een aantrekkelijke groene omlijsting rondom de dicht bebouwde kern. Op een interactieve manier is het plan met bewoners en andere belanghebbenden besproken en verrijkt. Dat betreft bijvoorbeeld het borgen van de continuïteit van het totale vestingwerk, het versterken van het karakter van de bastions en courtines door het aanbrengen van hoogteverschillen en beplanting en het aankleden met parkelementen voor de beleving van de natuur en het culturele verhaal.

Met zorgvuldige inpassing en beheer op maat worden bomen zoveel als mogelijk behouden en krijgen planten en dieren een plek. Plekken voor bijzondere soorten als de ijsvogel en de vleermuis blijven behouden en er ontstaat nieuwe natuur in en rond de gracht. Een pad van parkeerplaats P2 naar het Muiderslot leidt bezoekers langs unieke vestingelementen en natuurwaarden. In het Bezoekerscentrum Vesting Muiden (Muizenfort) vindt men toeristische informatie, verhalen over de ontstaansgeschiedenis én informatie over het herstelplan.

Ambities Vestingplein reiken verder

Het vestingplein vormt de entree van Muiden en wordt nu als 'verloren' plek ervaren vol auto's en weinig uitstraling. Bewoners en belanghebbenden geven aan dat dit anders kan en moet. Met het herstel van de wallenstructuur wordt helder dat het plein buiten de vesting ligt. Dit biedt ruimte voor een ander parkeerregime en een andere positionering van de bestaande functies. Een representatieve entree met minder auto's en meer gebruikskwaliteit. In dit herstelplan zijn de ambities van deze opgave opnieuw verwoord en verbeeld. De uitwerking van dit gebied is afhankelijk van de bestuurlijke wensen en bijhorende financiële middelen.

Vervolgstappen

Dit herstelplan is op 5 behandeld in de raad en op 19 september vastgesteld. De aanbevelingen zijn opgenomen in onderliggende versie van het Herstelplan. Dit plan dient als basis voor de vergunningaanvraag en aanbesteding van fase 1. De uitvoering van fase 1 is in 2019 gepland.

De ambities van het vestingplein worden opgenomen in een Nota van Uitgangspunten. Dit kaderstellend document wordt voorgelegd ter besluitvorming waarna het planproces kan starten. Dit wordt medio 2019 uitgevoerd.

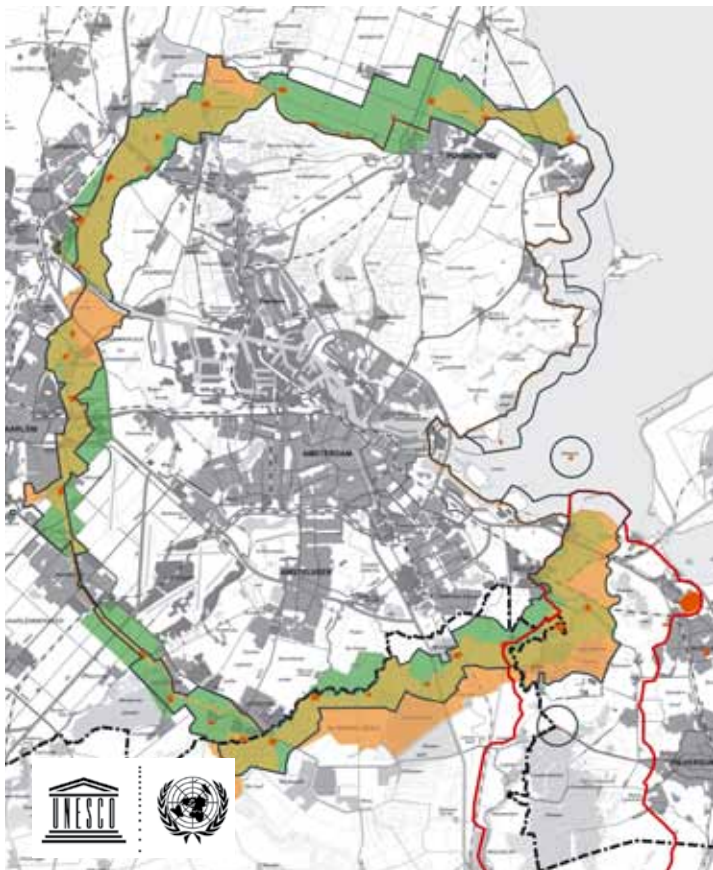
*Gemeente Gooise Meren
september 2018*

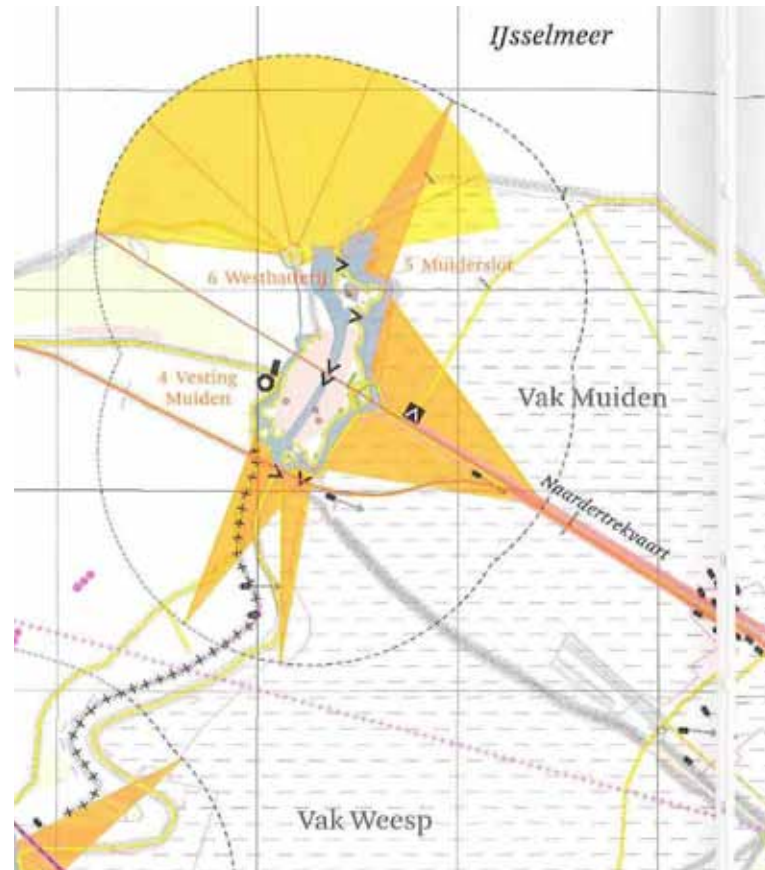

1 CONTEXT MUIDEN VESTINGSTAD

In het ontwikkelplan **‘Verder met Vesting Muiden’** en het uitvoeringsprogramma **‘Verder met de Vesting Muiden’** (met betrekking tot verbetering van de zuidelijke en oostelijke vestingwerken) is al veel gezegd en geschreven over de potenties en ambities van Vesting Muiden. Enerzijds voor de inwoners van Muiden zelf en anderzijds voor de toeristische- en recreatieve aantrekkingskracht van Vesting Muiden. Muiden, in 777 al ‘Amuthon’ genoemd, is altijd de poort tussen de Vecht en de Zuiderzee geweest. Een sleutelpositie die van strategisch belang was als voorpost van Utrecht, Amsterdam en later als grensstad van Holland.

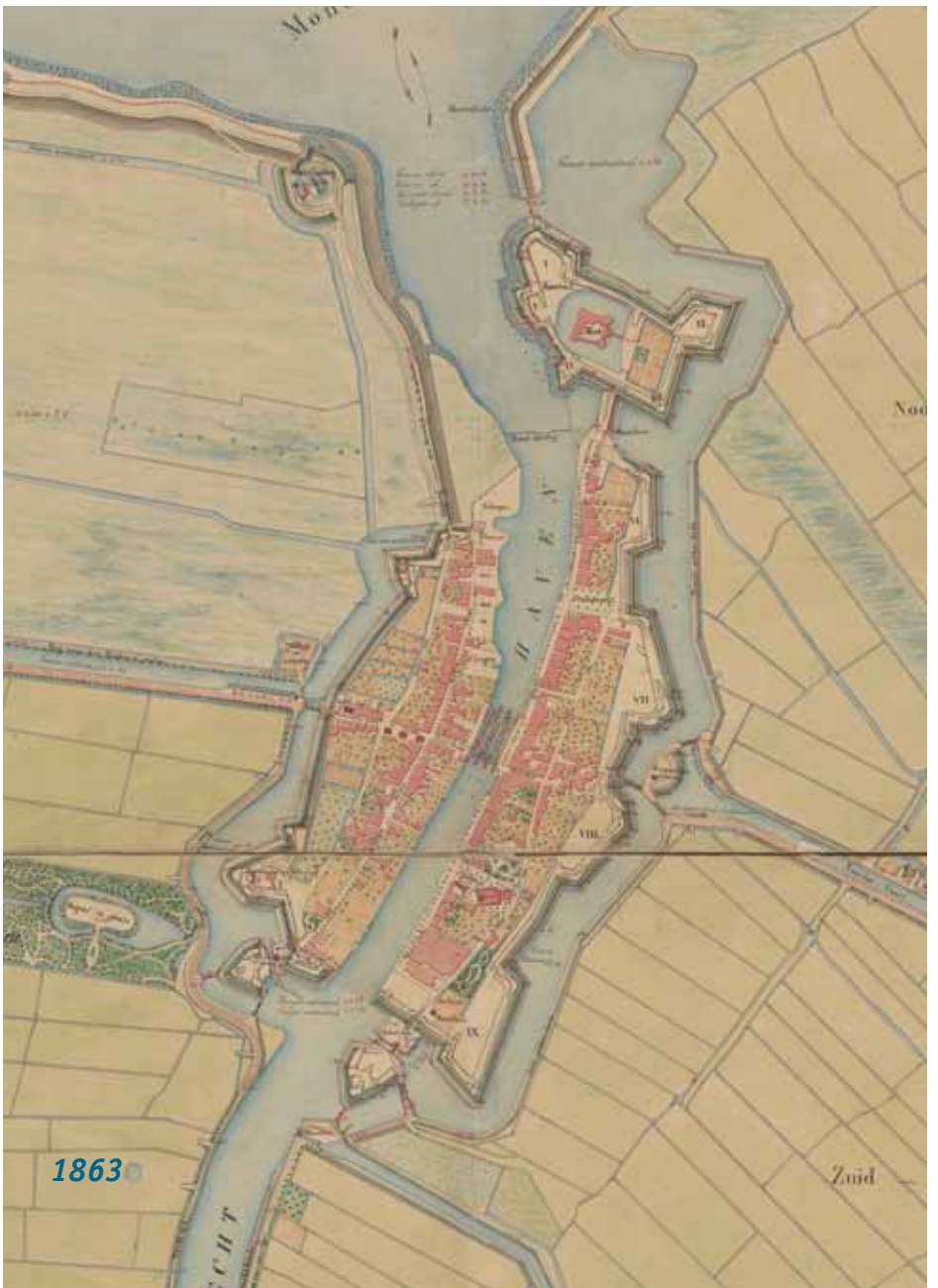
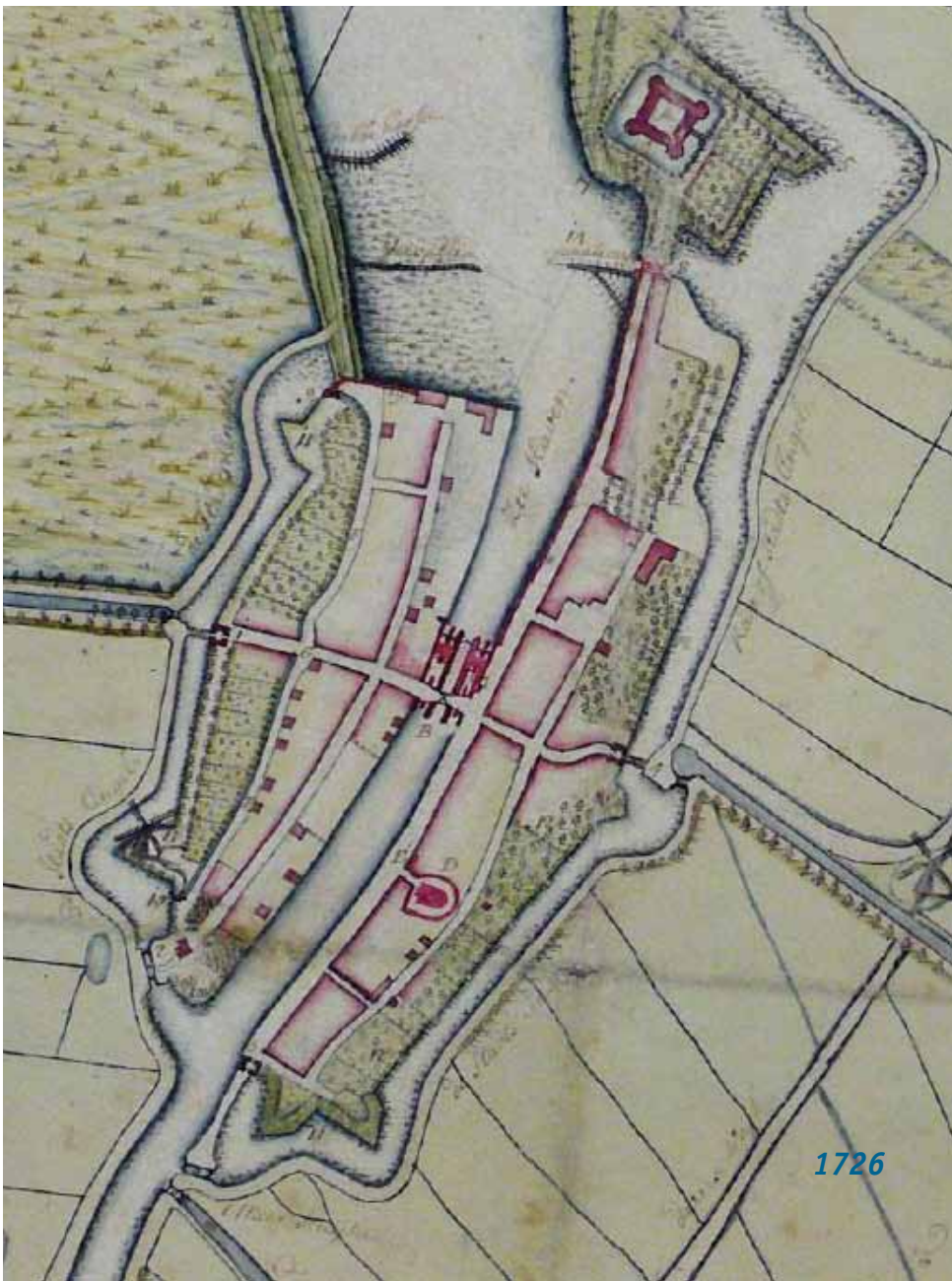
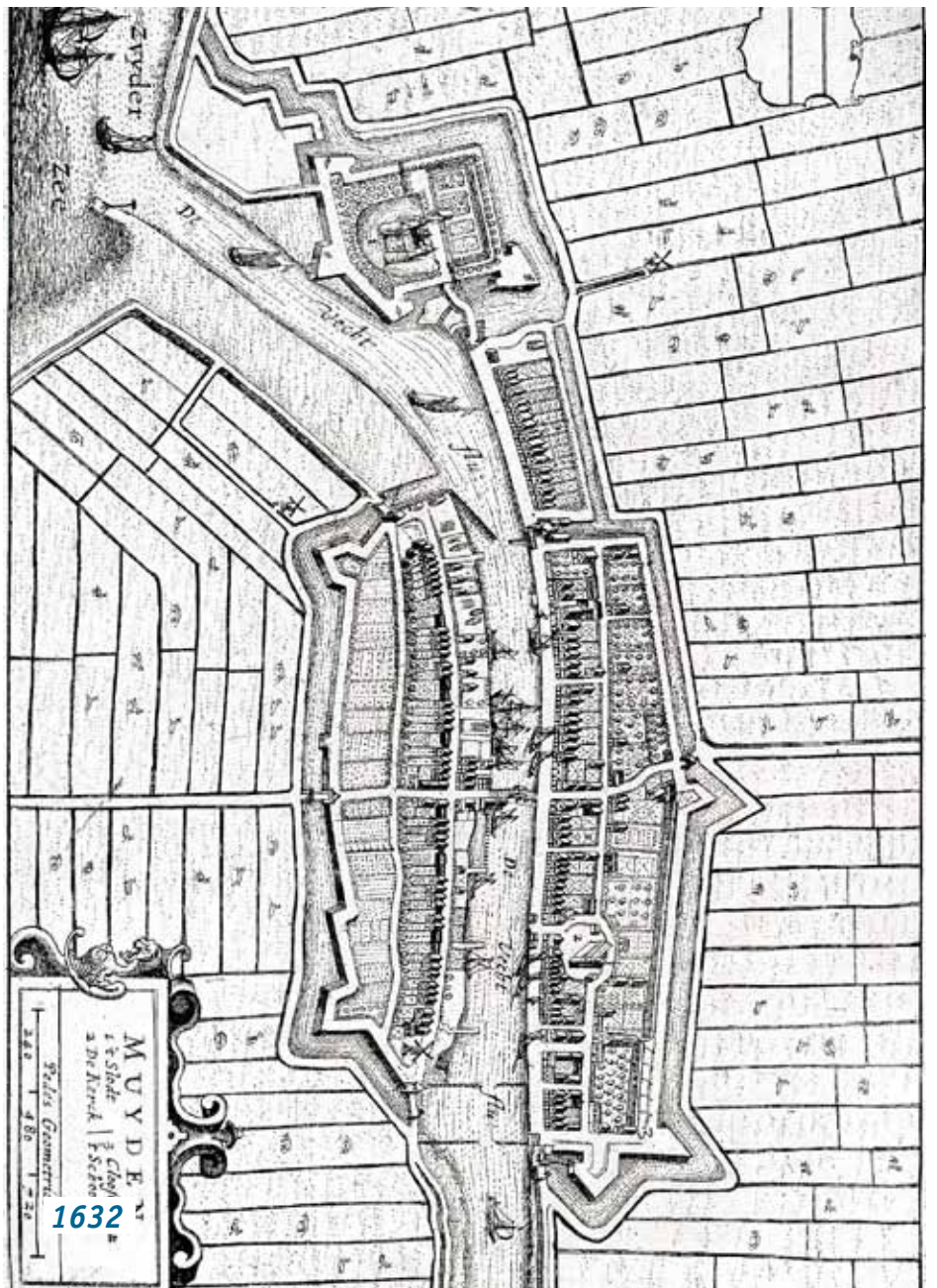
Stelling van Amsterdam

De Nieuwe Hollandse Waterlinie

(Atlas Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2009)

links: luchtfoto Muiden (Google)

De Vesting Muiden, zoals deze in grondvorm nog terug te vinden is in het stadje, stamt uit 1577, naar ontwerp van landmeter Adriaan Anthonisz. De vestingstad is opgenomen in de Oude Hollandse Waterlinie en nieuwe Hollandsche Waterlinie en Stelling van Amsterdam.

De huidige Vesting Muiden heeft een onregelmatige, langgerekte en licht gebogen hoofdvorm, die van noord naar zuid wordt doorsneden door de Vecht. Het gaat om een vesting met wallen, daarin uitstekende bastions en courtines ertussenin, een vestinggracht, in de gracht gelegen ravelijnen en een enveloppe of kade buiten langs de vestinggracht. In het hart van de vesting liggen de zeesluizen. De vesting ligt op het kruispunt van land- en waterwegen: de Vecht en wegen naar Amsterdam en Naarden. De Vechtmonding wordt op de westpunt beschermd door de Westbatterij, op de oostmond door het Muiderslot en in het IJmeer door het eiland Pampus.

In onderzoeksdocument ‘Cultuurhistorisch onderzoek en waardestelling Vesting Muiden’ (onderdeel van de Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden) wordt de situatie in 1879 gekozen als streefbeeld voor het herstel van de Vestingwallen in de komende jaren.

Cultuurhistorische kenmerken

Kenmerkend voor een ontwikkeling in de Vestingstad Muiden is dat op een respectvolle maar tevens hedendaagse wijze wordt voortgebouwd op de cultuurhistorische waarden. Het gaat hierbij om het ervaarbaar maken van de vestingwerken en de cultuurhistorische identiteit, zonder dat dit ten koste gaat van ontwikkelmogelijkheden en de moderne levensstijl en beleving.

historisch beeld zicht op Muiderslot en haven

PLAN VAN DE VESTING MUIDEN.

De 3. Bladen.
Einde blad.

Gene.
of New York
1810

13-2

Greenish black, bright
 at base.
 Weight about 900
 Length of ...

Schaaf 1000.

W. 12252

1777
 Dec 10
 1777
 1777

Basis voor herstel Vesting Muiden

De historische situatie van de Vesting Muiden zoals aangegeven in de kaart van 1877 vormt de basis voor herstel. Gezien de overeenkomsten tussen deze situatie en de huidige situatie is herstel op veel plaatsen mogelijk. Echter, zoals gesteld in het ontwikkelplan 'Verder met Vesting Muiden', zijn in de loop der jaren duidelijke verschillen tussen de verschillende delen van de vestingwallen ontstaan. Volledige reconstructie van alle vestingwerken is feitelijk niet meer mogelijk, maar ook ongewenst omdat dit geen recht doet aan de historische ontwikkelingen en het verhaal dat daarmee wordt verteld.

kaart 1877 over luchtfoto geprojecteerd

links: historische kaart 1877

HERSTEL VESTING MUIDEN

2

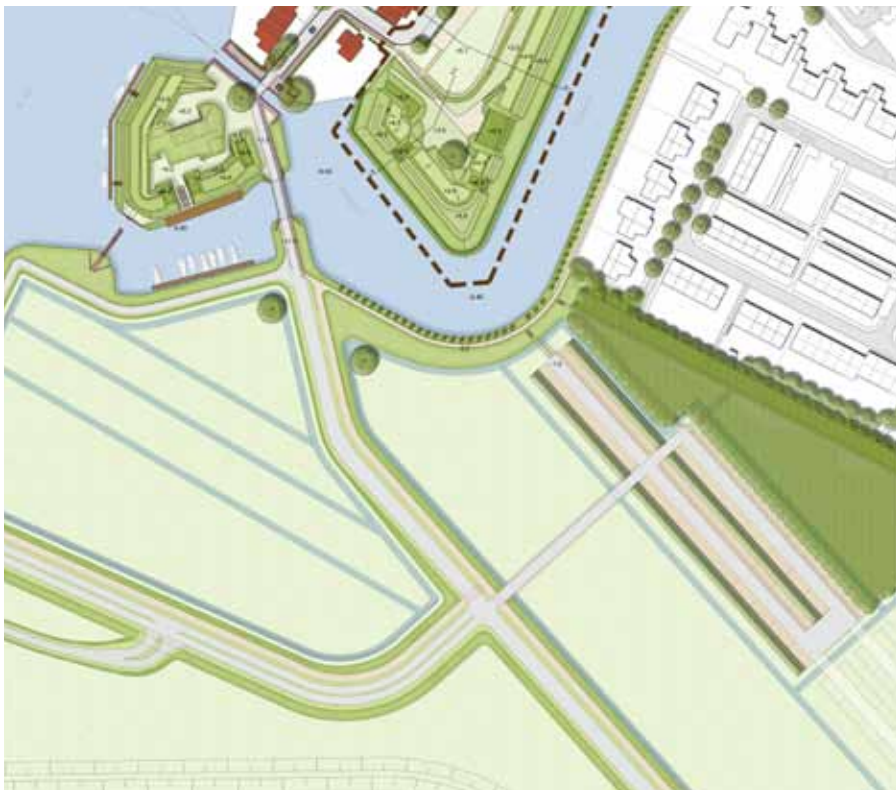
schets totale vesting

(onderdeel Visie Vesting Muiden 2014)

Visie omgeving Muiderslot (2017)

Visie omgeving P2 en Fort H (2017)

2.1 Vertrekpunt; Visie vesting Muiden (2014)

Het vertrekpunt van het Herstelplan Vesting Muiden Oostzijde is de eerder opgestelde Visie Vesting Muiden (Vastgesteld nov. 2014). Hierin zijn kaders vastgelegd voor de opgave van de gehele Vesting Muiden en de manier van herstellen. Het Herstelplan omvat hiervan een aantal deelgebieden maar gaat uit van dezelfde voorwaarden en achtergrond.

Achtergrond

De Vesting Muiden in totaal beschouwd is te zeggen dat de grondvorm van de vesting uit de 16e eeuw nog in belangrijke mate intact is gebleven. Aan de Oostzijde en rondom het Muiderslot zijn de contouren deels bewaard gebleven maar wel vrijwel overal aangetast in hoogte en, met name, scherpste van de taluds. Herstel, met behoud van functionele wensen en eisen, is in deze gebieden grotendeels goed mogelijk.

Door de wijzigingen aan de Zuidzijde van Muiden met het verdwijnen van het huidige tracé van de snelweg A1 is ook aan deze zijde herstel van vestinggracht en wallen mogelijk waarbij de functie van entree via de Vecht voor watervervoer nadruk krijgt. De Westzijde van de Vesting Muiden is in de loop der jaren behoorlijk aangetast. Aan de noordwestelijke zijde zijn de vestingwallen nagenoeg verdwenen en is de vestinggracht een vijver geworden, zonder verbinding met de oude vestinggracht/ Muidertrekvaart. De zuidwestelijke zijde is vanaf 1926 ingericht als een stadspark. De contouren van de vestingwal en vestinggracht en het ravelijn zijn daar nog intact en duidelijk herkenbaar, maar het militaire karakter is verloren gegaan. In het kader van het totale beeld van de Vesting Muiden is het zaak hier zoveel mogelijk herstel na te streven. Ook de relatie van de vesting met de Westbatterij is hierbij belangrijk.

Context binnen de Vesting Muiden

De deelgebieden van het Herstelplan sluiten aan op delen die nu nog een bestaande situatie kennen maar ook onderdeel zijn van de totale Visie Vesting Muiden. Onderstaand zijn de aansluitende delen rondom het Muiderslot en rondom Fort H / parkeerplaats P2 weergegeven conform de uitwerkingen in 2017, op basis van de totale visie op de Vesting.

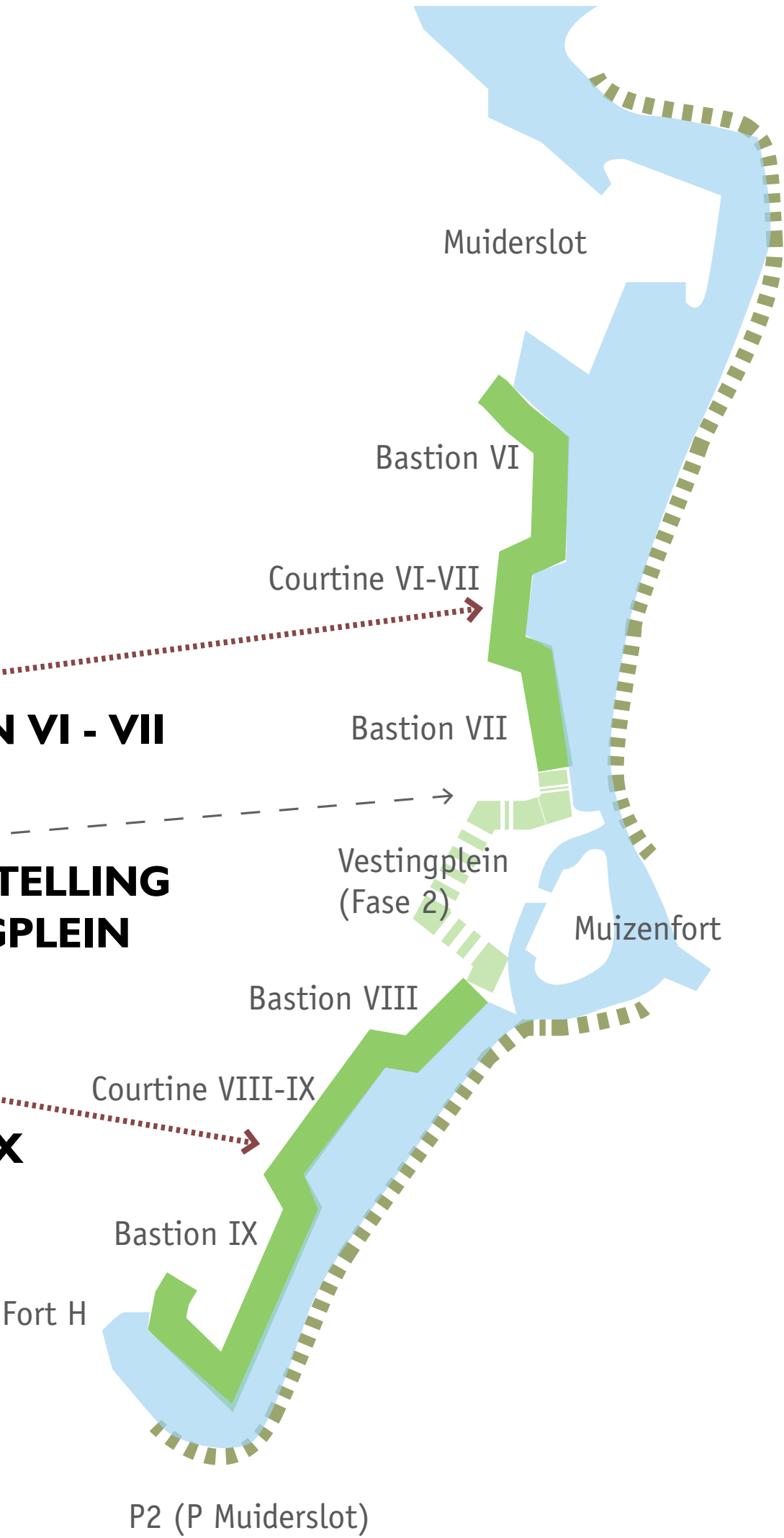
Links: Visie Vesting Muiden (vastgesteld nov. 2014)

**BASTION VI - VII
NOORD**

**KADERSTELLING
VESTINGPLEIN**

**BASTION VIII - IX
ZUID**

Algemene verbeterpunten Visie Vesting Muiden, basis voor Herstelplan:

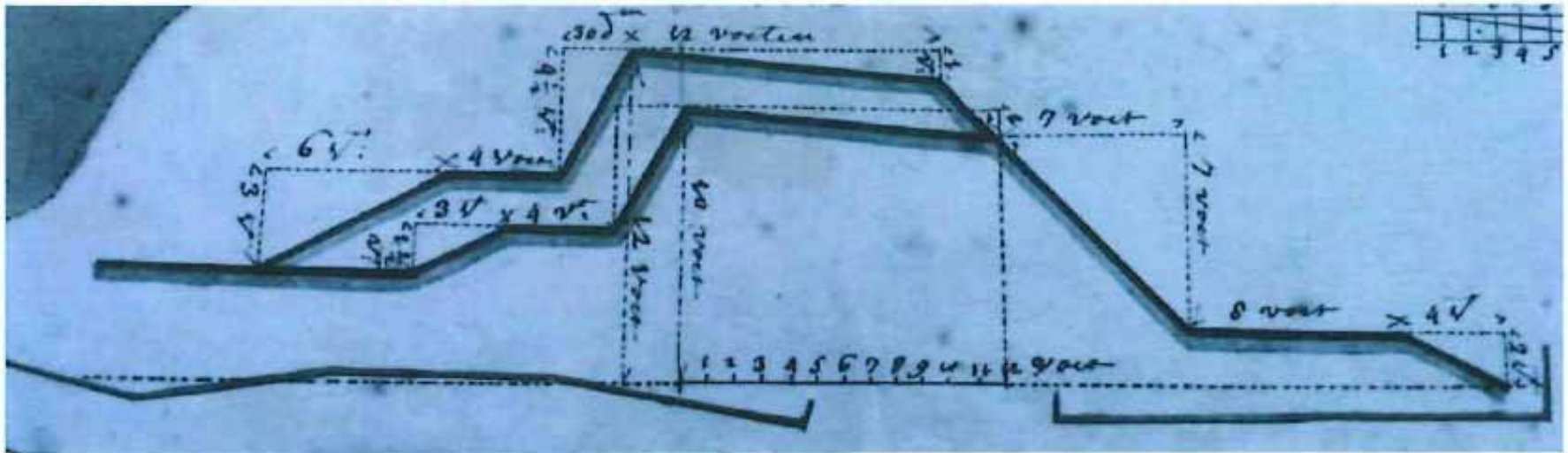
In de Visie Vesting Muiden (2014) zijn een aantal verbeterpunten aangegeven, geldend voor de gehele vesting, die ook basis zijn voor het Herstelplan, dit zijn:

Algemene verbeterpunten

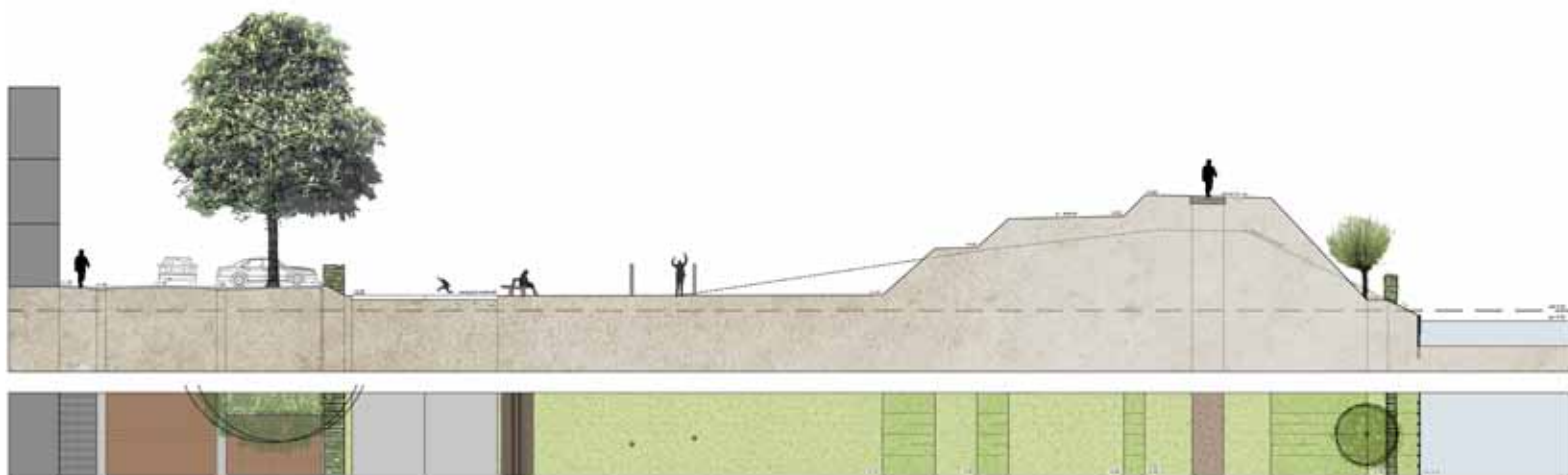
- herstellen en verbeteren voetgangersroute's over de vesting vanaf parkeerplaatsen aan de Zuidzijde van Muiden naar zowel de Westbatterij, Zeesluis als Muiderslot;
- toevoegen van nieuwe routes over vestingwallen en vestinggrachten;
- herstel vestingwallen aan de oostzijde van de vesting volgens oorspronkelijk profiel; dit wil zeggen plateaus aan de stadszijde, naar vestinggracht aflopend bovenvlak en steil talud aan vestinggrachtzijde. Zie ook onderstaand profiel (doorsnede wal Muiderslot);
- herstel van beeldbepalende traversen op de oostelijke wallen en de ravelijnen;
- oevers aan buitenzijde vestinggracht met flauwere oevers en waar mogelijk rietoevers;
- wallen van gemaaid gras, op courtine's waar mogelijk boomrijen, solitaire bomen aan stadszijde van Bastions, behoud en versterken boomrijen aan de oostelijkezijde van de Vecht, ten zuiden van de Groote Zeesluis, en langs de trekvaarten;
- herstel meidoornhaag als vast element bij verschillende delen vestingwallen.

Verbeteren openbare ruimte

- de openbare ruimte van Muiden, binnen de vesting, waar mogelijk herstellen naar oorspronkelijke profielen en materialen. Dit zonder moderne vormen van verkeer en gebruik onmogelijk te maken.

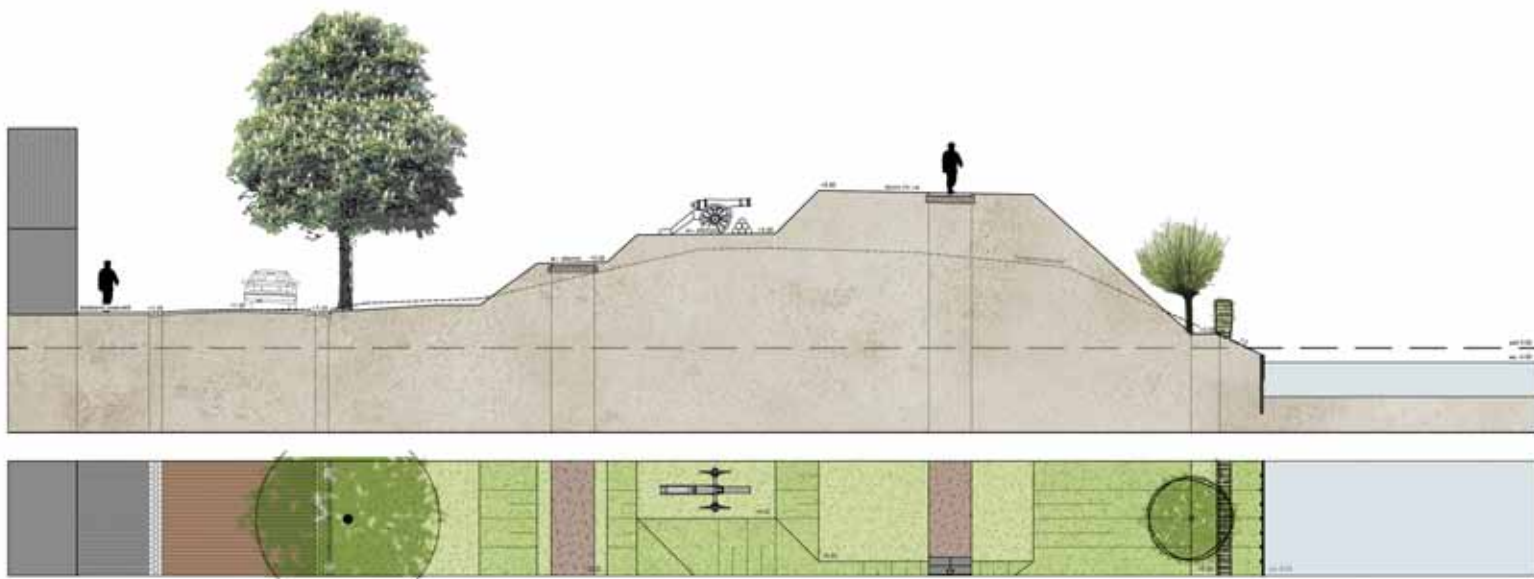

principedoorsnede wal (Muiderslot)

Bastion VI

doorsnede A-A'

Bastion IX

doorsnede B-B'

gebouw F

bunker

gebouw E

*gebouw D - Kazerne
gebouw C - Muizenfort*

bastion IX

courtine VIII-IX

bastion VIII

Muizenfort

Nadere uitwerking Herstelplan:

Bij dit Herstelplan Vesting Muiden Oostzijde is een nadere uitwerking van de uitgangspunten van de opgave gedaan, de Oostzijde van de Vesting Muiden omvat een gebied met belangrijke cultuurhistorische waarden maar ook al vele bestaande, en potentiële, aanvullende waarden. In het proces is met diverse betrokkenen en stakeholders een afweging gemaakt tussen verschillende aspecten. In de hieropvolgende paragrafen worden de belangrijkste thema's verduidelijkt die basis vormen voor het definitief ontwerp van de Oostzijde Vesting Muiden en die bijdragen aan de herkenbaarheid en continuïteit van de Muidense vesting.

Algemene uitgangspunten Herstelplan:

- herstel vestingwallen aan de oostzijde van de vesting volgens oorspronkelijk profiel; dit wil zeggen plateaus aan de stadszijde, naar vestinggracht aflopend bovenvlak en steil talud aan vestinggrachtzijde;
- herstel van beeldbepalende en volledige traversen op de Bastions VI, VII, VIII (fase 2) en IX.

routing en beleving:

- herstellen en verbeteren van toegankelijke voetgangersroute's over de vesting vanaf parkeerplaatsen aan de Zuidzijde van Muiden naar zowel de Westbatterij, Zeesluis als Muider slot. Behouden van route via de Vecht / Herengracht als koppeling met het hart van Muiden;
- toevoegen van nieuwe belevingsroute als struinpad over vestingwallen en langs onderzijde van de courtines.
- versterken van routes door inzet informatieborden binnen jargon Vesting (stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie) en meubilairlijn van passende, hoogwaardige materialen en natuursteen, hout en cortenstaal.

bebouwing:

- bebouwing in de Vestingwallen onderdeel maken van de openbare ruimte en daarmee zoeken naar functies die openbaar gebruik faciliteert en versterkt.

oevers en taluds:

- oevers en taluds van de vestingwallen als reconstructie bij de Bastion, ter versterking van contrast en binnen kaders bestaande situatie courtines met verscherping van taluds maar minder ophoging. Courtine VI-VII en VIII-IX gelijk behandelen in hoogte vanaf waterlijn, uitgangspunten voor beplanting en overgangen naar binnenzijde. Versterken van balans tussen cultureel, recreatief en natuurlijk;
- oevers aan buitenzijde vestinggracht uitvoeren met flauwere oevers en waar mogelijk rietoevers, ter plaatse van de wijk Mariahoeve meer natuurlijk beeld van beplanting realiseren door selectief knotwilgen te verwijderen/laten uitvallen of vervangen door Elzen en selectief knotwilgen te laten doorschieten.

beplanting:

- wallen van gemaaid gras, op courtine's waar mogelijk boomrijen, solitaire bomen aan stadszijde van Bastions, behoud en versterken boomrijen aan de oostelijke zijde van de Vecht, ten zuiden van de Groote Zeesluis, en langs de trekvaarten;
- herstel meidoornhaag en knotwilgen met tussenafstand 11,25m (veelvoud van 3,75m conform oorspronkelijke afstand) als vast element bij verschillende delen vestingwallen.

overzicht herstelplan Vesting Muiden oostzijde

onder: aanzicht Vesting Oostzijde

gebouw G

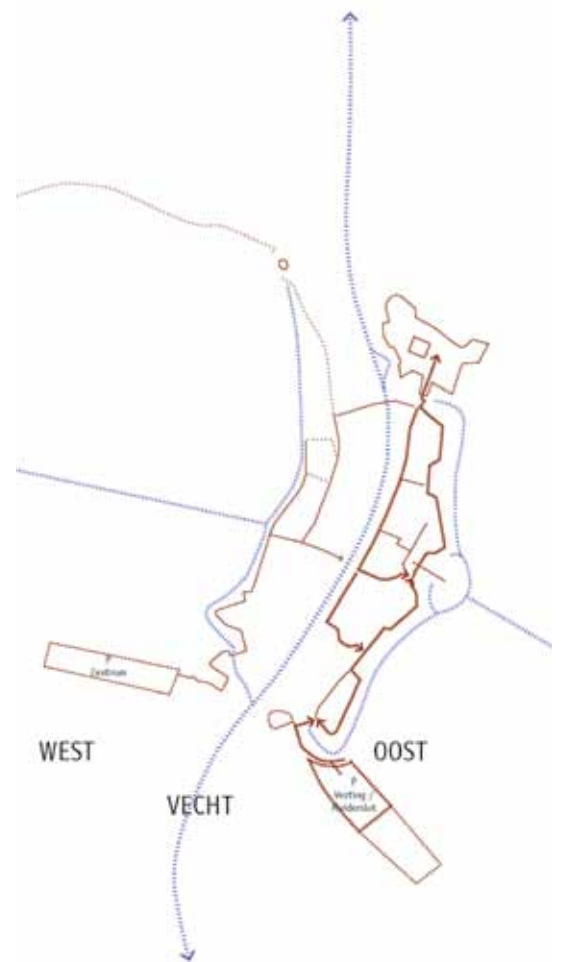
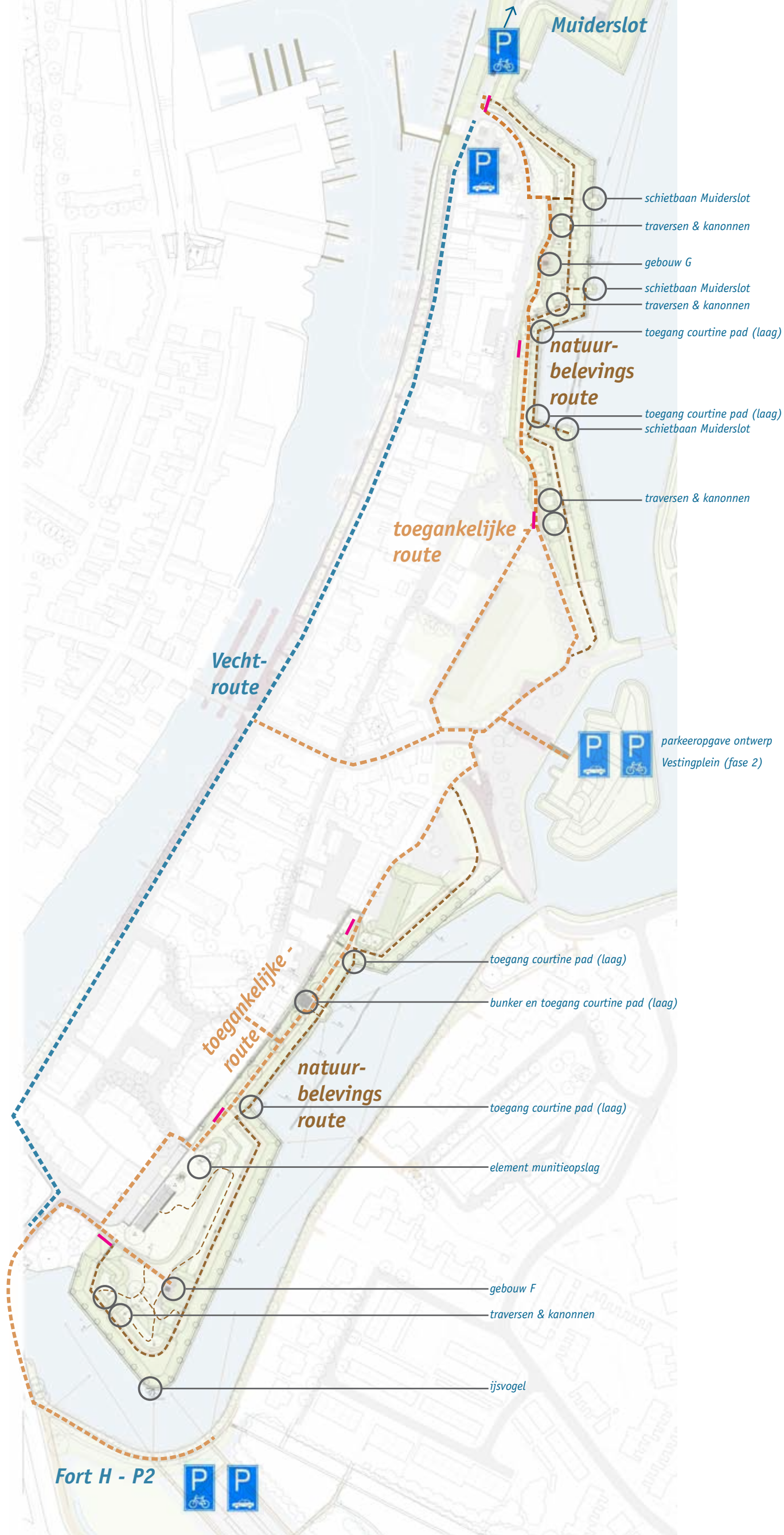

bastion VII

courtine VI-VII

bastion VI

bastion III Muider slot

Routing in Visie Vesting Muiden (2014)

○ bijzondere punten belevingsroute

— informatiebord/routeaanduiding

P parkeren auto

P parkeren fiets

referentiebeelden informatievoorziening Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie m.b.v. moderne middelen als gps en QR-codes

ingang munitieopslag en fundering loods op Bastion IX historische situatie en huidige situatie bij onderzoek

kanonnen en traversen

banket met haag en knotwilgen aan buitenzijde courtine

gebouwen G en F

Ecologische waarde bestaand beplantingen (wilgen te knotten)

boven: referentiebeelden historische en ecologische elementen belevingsroute

2.2 Routing en beleving

Om de Oostzijde van de vesting Muiden bereikbaar en beleefbaar te maken zijn er een aantal verschillende routes opgenomen en van elkaar onderscheiden, het gaat hierbij om drie routes:

- natuur-belevingsroute, de bovenroute over en langs de vestingwallen
- toegankelijke route, de benedenroute langs de vestingwallen en openbare ruimte
- de Vechtroute, de route langs Vecht en Zeesluis, over de Herengracht

Voor de drie routes gelden de uitgangspunten dat deze een totale verbinding van de oostzijde van de vesting mogelijk maken en daarbij onderling aan elkaar verbonden zijn en mogelijkheid bieden tot volgen van delen van de routes en/of andere routes te kiezen vanaf zuid naar noord en vice versa. Hiermee is de ontsluiting van de parkeerplaats P2/Fort H (parkeerplaats Muiderslot) naar het Muiderslot gefaciliteerd en zijn er routes binnen de vesting voor wandelrondjes en dergelijke.

Diversiteit in de routes is er betreffende de volgende aspecten;

- toegankelijkheid
- vormgeving/uitstraling - materiaal
- aanduiding route

Onderscheidend hierin is dat de Vechtroute bestaat uit de bestaande route langs de Herengracht waarmee deze toegankelijk is voor alle gebruikers, ook gehandicapten. Met deze route is ook de horeca van Muiden verbonden aan de vesting en de routes.

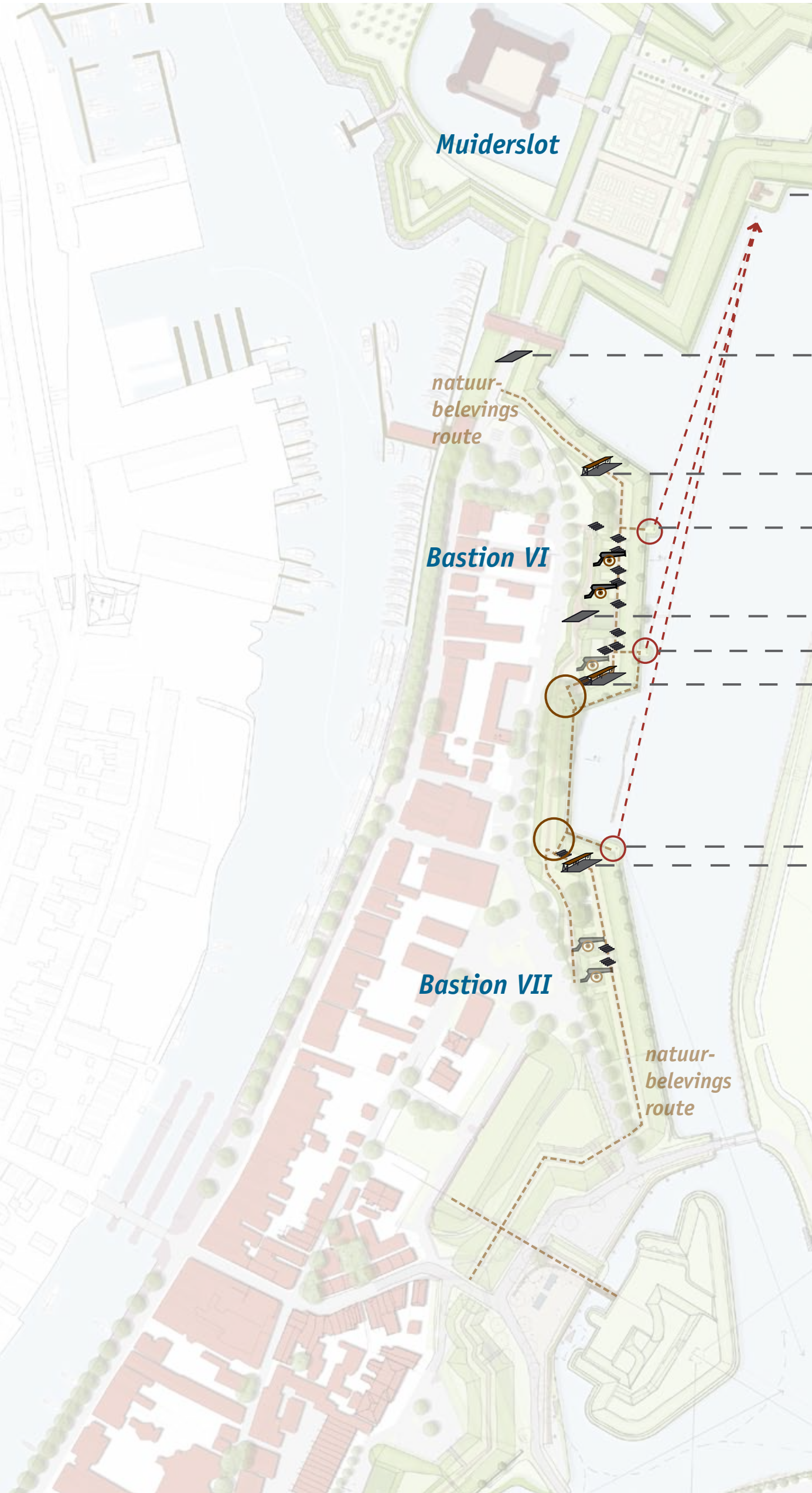
De toegankelijke route is de directe route over/langs de vesting die, vergelijkbaar met huidige de route, toegankelijk is voor wandelaars en incidenteel gebruik van mensen met kinderwagens, rollators en dergelijke, gezien het karakter van de vesting is deze route door een een deels elementen- en deels halfverharding toegankelijk gemaakt maar niet aangelegd als volledige gehandicaptenroute. De route wordt door middel van bebording voorzien van route informatie.

De natuur-belevingsroute is de avontuurlijke route, aantrekkelijk voor kinderen en belangstellenden in diverse onderdelen van de vestingwerken en natuurwaarden, deze route loopt over de vesting heen en is toegankelijk/buikbaar gemaakt door een halfverharding en trappen. Specifiek onderdeel hiervan is ook een verbinding onder aan de courtines waarmee ook toegang tot het waterniveau en elementen als de schietbaan Muiderslot bereikbaar worden. De route wordt door middel van bebording voorzien van informatie betreffende de beleving en bijzondere onderdelen zoals de natuurwaarden, vestingelementen en plekspecifieke informatie. De borden zijn hierbij geen traditionele grote informatiepanelen maar zullen door middel van digitale hulpmiddelen de gebruikers op een moderne manier van informatie voorzien.

Een andere uitwerking van de belevingsroute is natuurbeleving. Een voorbeeld hiervoor is het digitale platform 'Timpel' (in ontwikkeling) waarbij natuur gedurende de tijd gevolgd worden. Timpel brengt voor de liefhebbers, toerist maar ook voor bewoners de ontwikkeling van 0 tot het moment van het nemen van een foto in beeld. Het toont de groei, de ontwikkeling en brengt de vooruitgang van ecologie in tijd in beeld.

Parkeren:

Binnen de Vesting Muiden is ruimte schaars, auto- en fietsparkeren gerelateerd aan toerisme conflicteerd nog wel eens met parkeren door bewoners en andere bezoekers. Om het bezoekersparkeren te organiseren zijn twee grote parkeerplaatsen in de schootsvelden ten zuiden van de kern al aanwezig (P1 en P2) die in de planvorming van de schootsvelden en de Vesting ook worden meeontworpen. P2 ofwel 'parkeerplaats Muiderslot' wordt nadrukkelijk onderdeel van de routing en met de herinrichting Mariahoeveweg ook logische parkeerplek voor bezoekers van de Vesting. Naar het parkeren op het Vestingplein (hoeveelheid, frequentie en doel parkeerders) wordt nader onderzoek gedaan en de resultaten daarvan zullen onderdeel worden van de uitwerking Vestingplein (fase 2). Het parkeren op de kop van de Ton Kootsingel, dicht bij het Muiderslot, faciliteert het Muiderslot zelf en bewoners. Binnen het herstelplan is uitgangspunt dit parkeren te behouden en fietsparkeren op het Muiderslot ook. In de toekomstige uitwerking zal deze plek nader worden beschouwd om deze ook binnen de Visie Vesting Muiden aan te laten sluiten.

Muiderslot

*schietbaan Muiderslot:
waarnemingspost*

gravure Muiderslot

*natuur-
belevings
route*

bank Bastion VI

Bastion VI

schietbaan Muiderslot: 150meter

gravure Bastion VI

schietbaan Muiderslot: 200meter

bank bastion VI

Bastion VII

*schietbaan Muiderslot: 280meter
bank bastion VII*

*natuur-
belevings
route*

 zitelement op Bastions

 natuusteen gravure

 natuusteen trappen

 kanonnen *mogelijk toekomstige kanonnen*

 weergave doorsnijdingen courtine

natuursteen trappen

visualisatie Vestingbanken op de vestingwal met natuursteen plateau, stalen opbouw met verwijzing Muiden dmv M en houten zitting

kanonnen

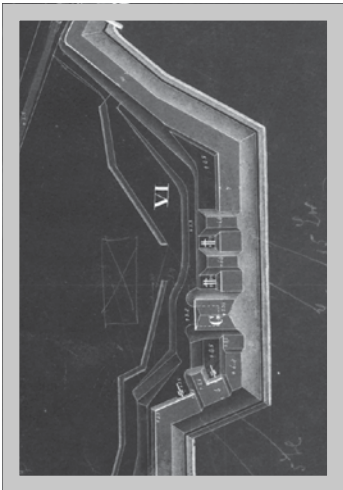

natuursteen gravure (totaalkaart 1877)

Muiderslot

voorbeeld natuursteen gravures per deelgebied

Bastion VI

Vestingplein

Bastion IX

Fort H

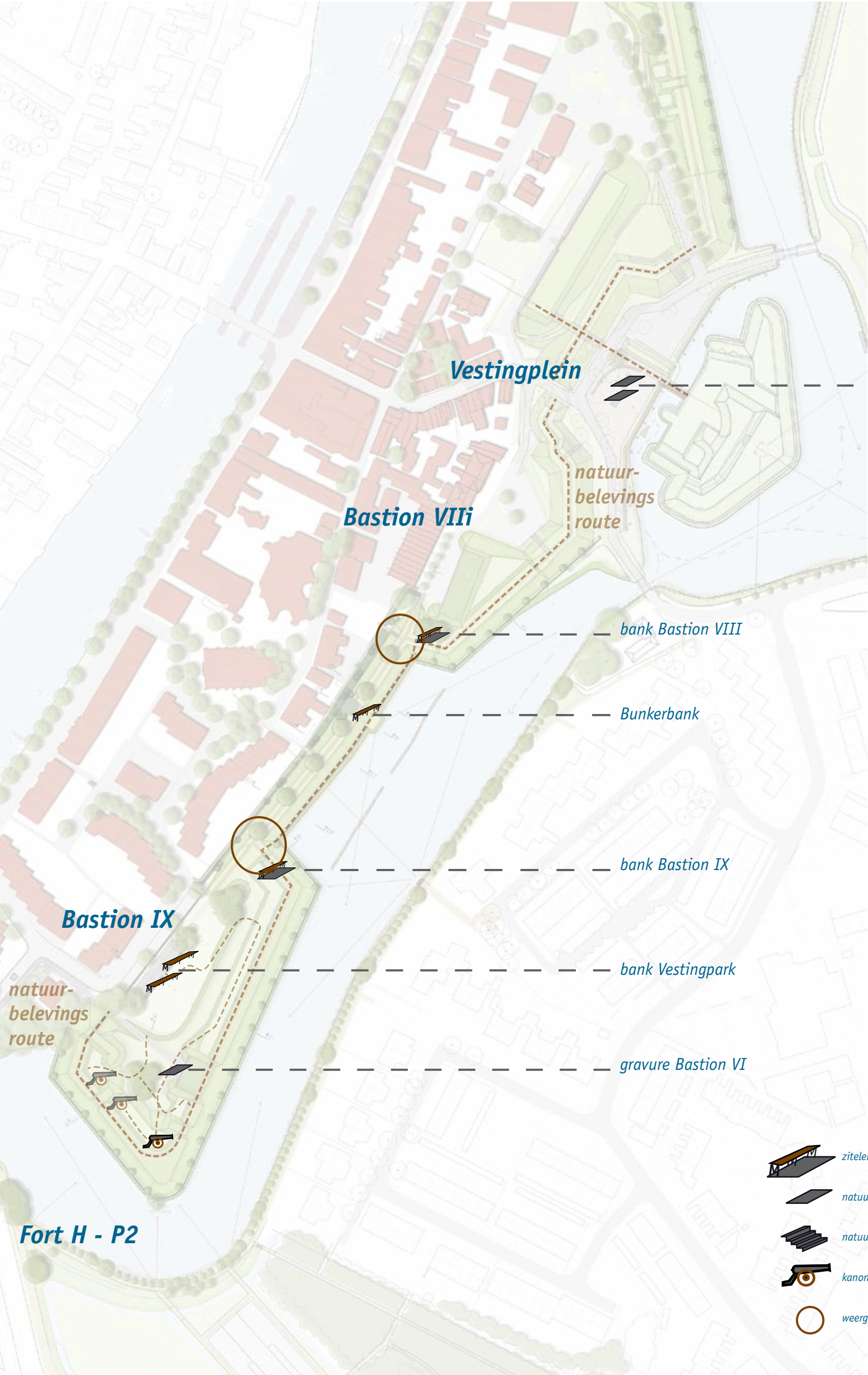
2.3 Lijn van elementen als verrijking routing en beleving

Ter versterking van de beleving van het herstel van de Vesting Muiden worden er verschillende elementen gekoppeld aan de openbare ruimte en de routes, met name de belevingsroute. Deze elementen zijn gemaakt van hoogwaardige en passende materialen, aansluitend op het te plaatsen meubilair en verlichtingselementen (zie paragraaf 2.4). De elementenlijn vormt door de hoogwaardige kwaliteit en het gebruik van passende, historische verwijzingen bij de beleving en versterkt de vestingbeleving voor de gebruikers.

De gebruikte elementen die nu zijn voorzien in Fase 1 vormen ook het voorbeeld voor latere elementen van Fase 2 en de rest van de Vesting.

De elementenlijn bestaand uit de volgende onderdelen:

- Vestingbanken op de bastions met plaatsaanduiding op het vlakke plateau (zie ook 2.4);
- natuursteen gravures in de verharding met historische kaartbeelden van de locaties, hiervan is al 1 gravure gerealiseerd. Op deze gravure is de totale kaart van 1877 weergegeven en zou op een centrale plaats in de Vesting geplaatst worden ter illustratie van de gehele Vesting. De overige locaties of deelgebieden zijn nog te bepalen, een voorbeeld van deze delen staan onder weergegeven;
- kanonnen op strategische en historisch juiste plekken op de Vesting, in de te herstellen traversen. Enkele kanonnen zijn nog in het bezig van de gemeente en/of historische kring, in nader overleg zijn deze te plaatsen, een plaatsaanduiding is op de kaarten weergegeven;
- doorsnijdingen courtines door middel van corten stalen coupures in de overgang van de Bastions en de Courtines. Deze elementen zijn bedoeld ter verduidelijking van de oorspronkelijk hoogte van de courtines daar waar deze om praktische redenen lager worden aangebracht. In overleg met het RCE zal de precieze vormgeving worden uitgewerkt (voorbeeld uitwerking op volgende pagina)
- schietbaan Muiderslot, deze schietbaan is op kaartbeelden terug te vinden (kaartbeeld in 2.4). De toegangen naar de grondplateaus aan de buitenzijde van de vestingwal wordt in Fase 1 gerealiseerd, elementen ter aanduiding van de schietplaatsen en de waarnemingspost op het terrein van het Muiderslot worden in overleg met het Muiderslot nader uitgewerkt.

—gravure(s) Vestingplein /
kazerne / Muizenfort

bank Bastion VIII

Bunkerbank

bank Bastion IX

bank Vestingpark

gravure Bastion VI

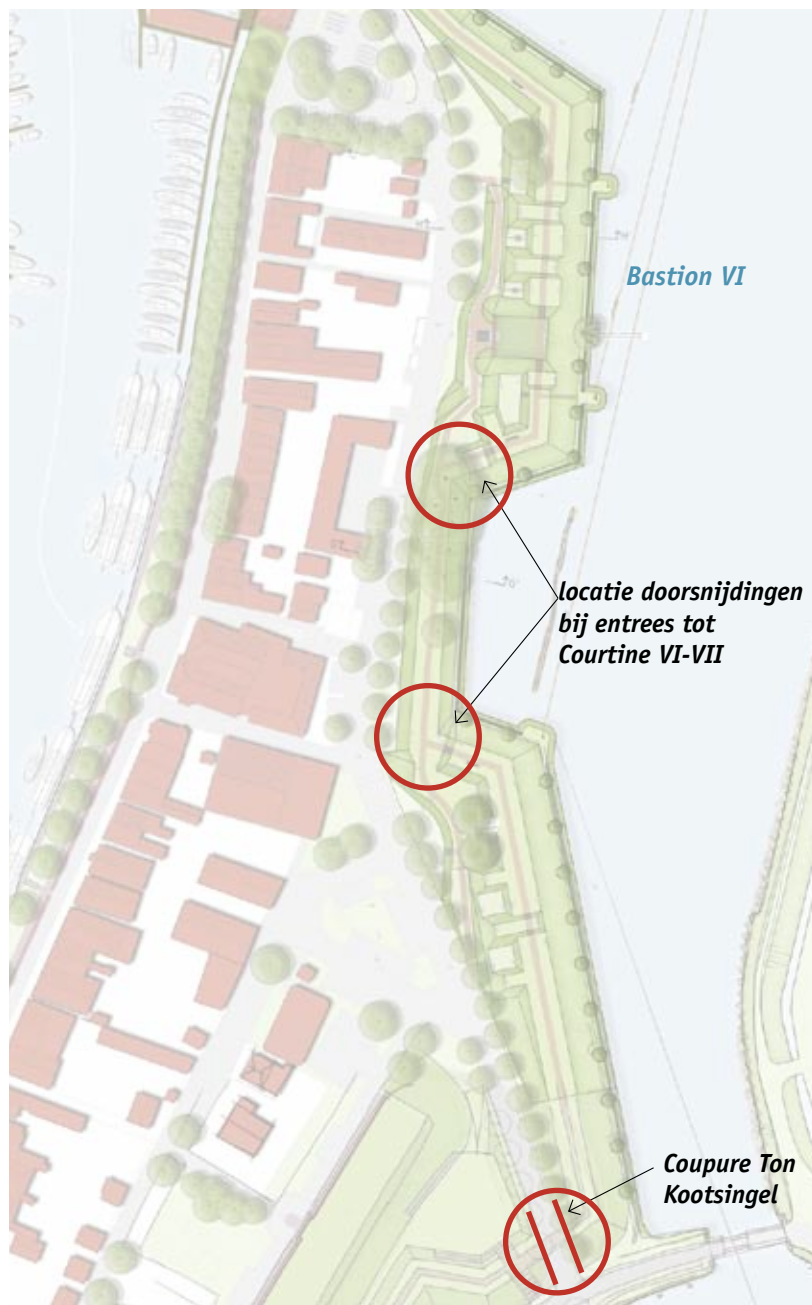
 zitelement op Bastions

 natuusteen gravure

 natuusteen trappen

 kanonnen mogelijk toekomstige kanonnen

 weergave doorsnijdingen courtine

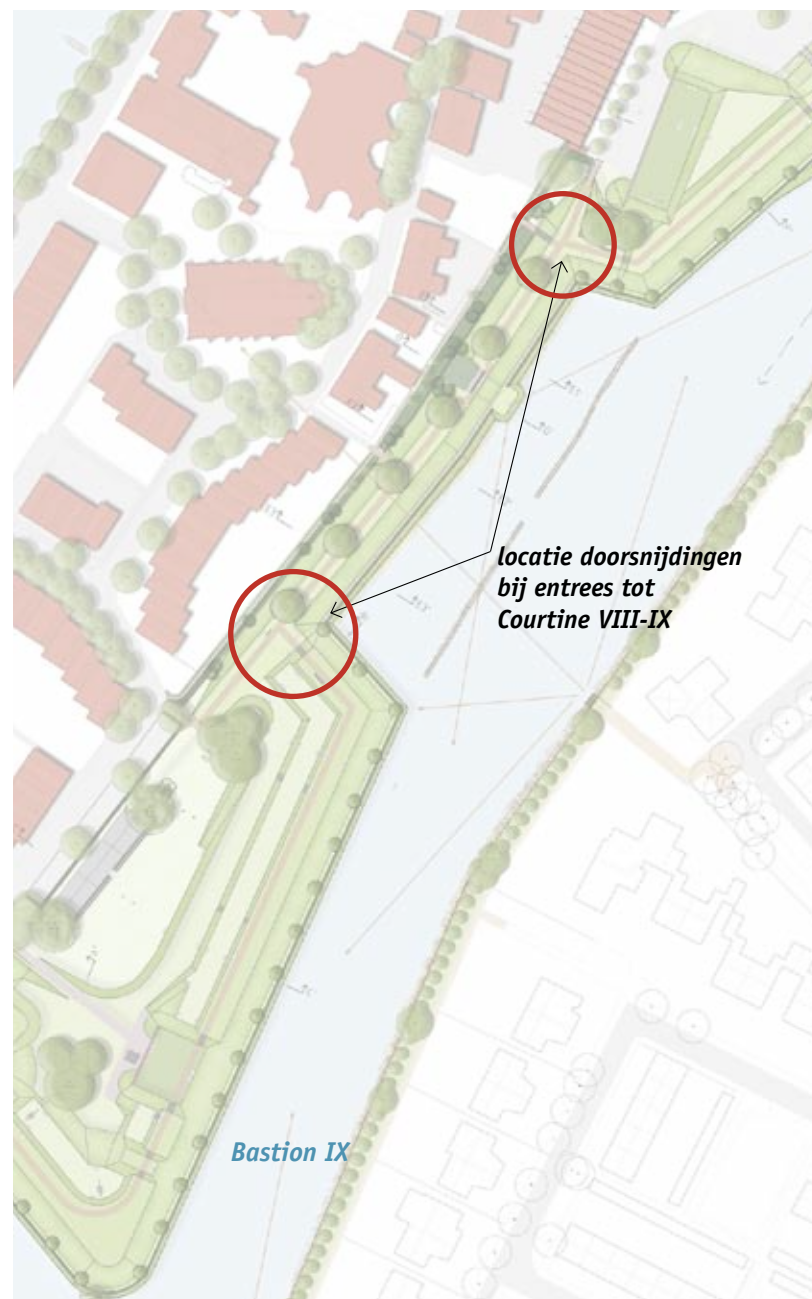
Uitwerking doorsnijdingen Courtines

Proces en afstemming met RCE

Voor de uitwerking van het concept en detaillering zal afstemming plaatsvinden gedurende de periode van opstellen Uitvoerings Ontwerp (UO) en werkvoorbereiding nader overleg plaatsvinden met RCE en andere betrokkenen. Vanuit het RCE is in de ontwerpfase van het Herstel advies uitgebracht t.b.v. de uitwerking ter plaatse van de courtines. Dit advies luidde; *Ik adviseer om bij de uitwerking van het plan een ruimtelijk / visueel onderscheid te maken tussen de vestingwallen van de bastions die op de oorspronkelijke hoogte zijn gebracht en de omwalling van de courtines waarvan de hoogte is aangepast. Middels nader onderzoek kan gekeken worden op welke wijze zo duidelijk mogelijk gemaakt kan worden dat de hoogte van de courtines is aangepast. Belangrijk is uiteraard dat daarbij de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de oostelijke vesting in het oog gehouden wordt.* (reactie Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed, Hilde van Meeteren, dd. dinsdag 10 juli 2018)

weergave doorsnijdingen; originele hoogte bastions

In voorstel voor het traject tot uitwerking van de courtines in samenspraak met het RCE is bepaald de benodigde aanpassingen aan de hoogte visueel zichtbaar te maken ter plaatse van de overgangen tussen Bastions en Courtines. Op de courtines tussen de Bastions VI-VII en IX-VIII wordt binnen het Herstelplan Vesting Muiden-Oostzijde door huidige uitgangspunten, bestaande waardevolle bomen en afspraken met de omgeving een lagere hoogte gerealiseerd dan oorspronkelijk. Ter markering van de oorspronkelijke hoogte van de courtine zal doormiddel van een doorsnede (binnen de materialen passend dmv Cor-Ten stalen platen) worden gevisualiseerd wat de oorspronkelijke hoogte van de courtine was. Hier weergegeven is een indicatieve uitwerking van de locaties en vormgeving, in nadere afstemming zal de definitieve uitwerking worden bepaald.

referentie Corten stalen elementen, Rabobank Alkmaar en Bastion St. Athonie 's-Hertogenbosch

referentie huidige verlichting en aanlichting van vestinggebouwen

referentie natuursteen trappen in de vestingwal

referentie beleefbaar maken schietbaan Muiderslot

referentie banken met natuursteen plateau op de vestingwal

bovenaanzicht

visualisatie Vestingbanken op de vestingwal met natuursteen plateau, stalen opbouw met verwijzing Muiden dmv M en houten zitting

bovenaanzicht

3D aanzicht

2.4 Meubilair en verlichting

Uitgangspunten

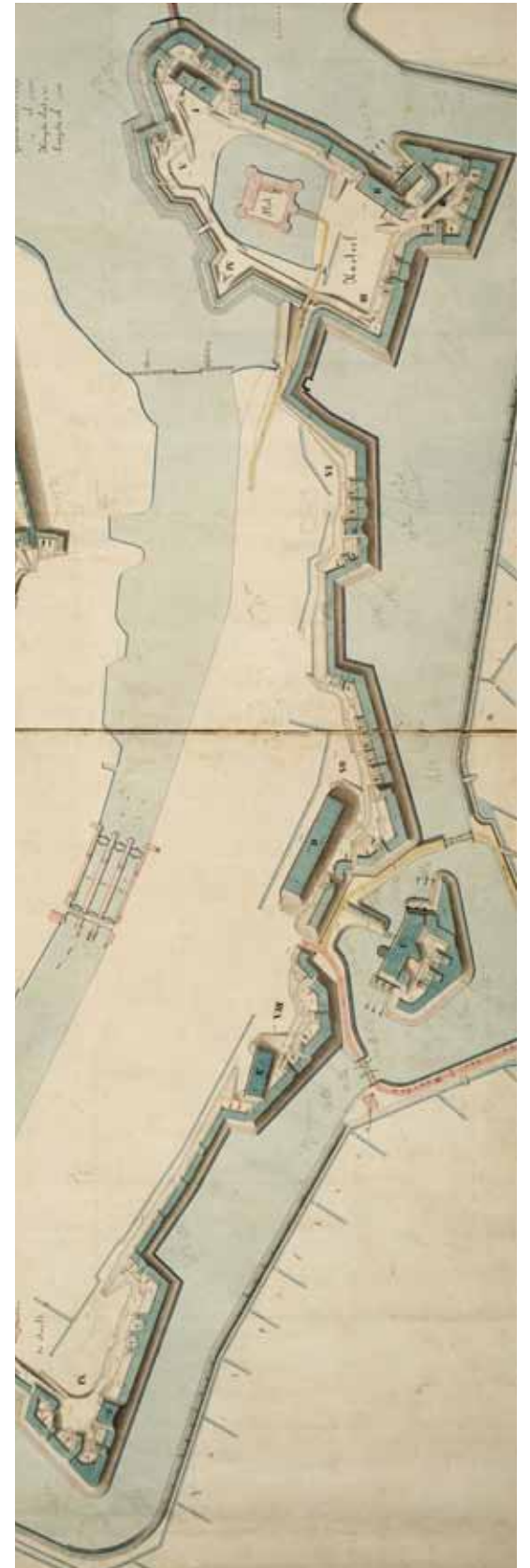
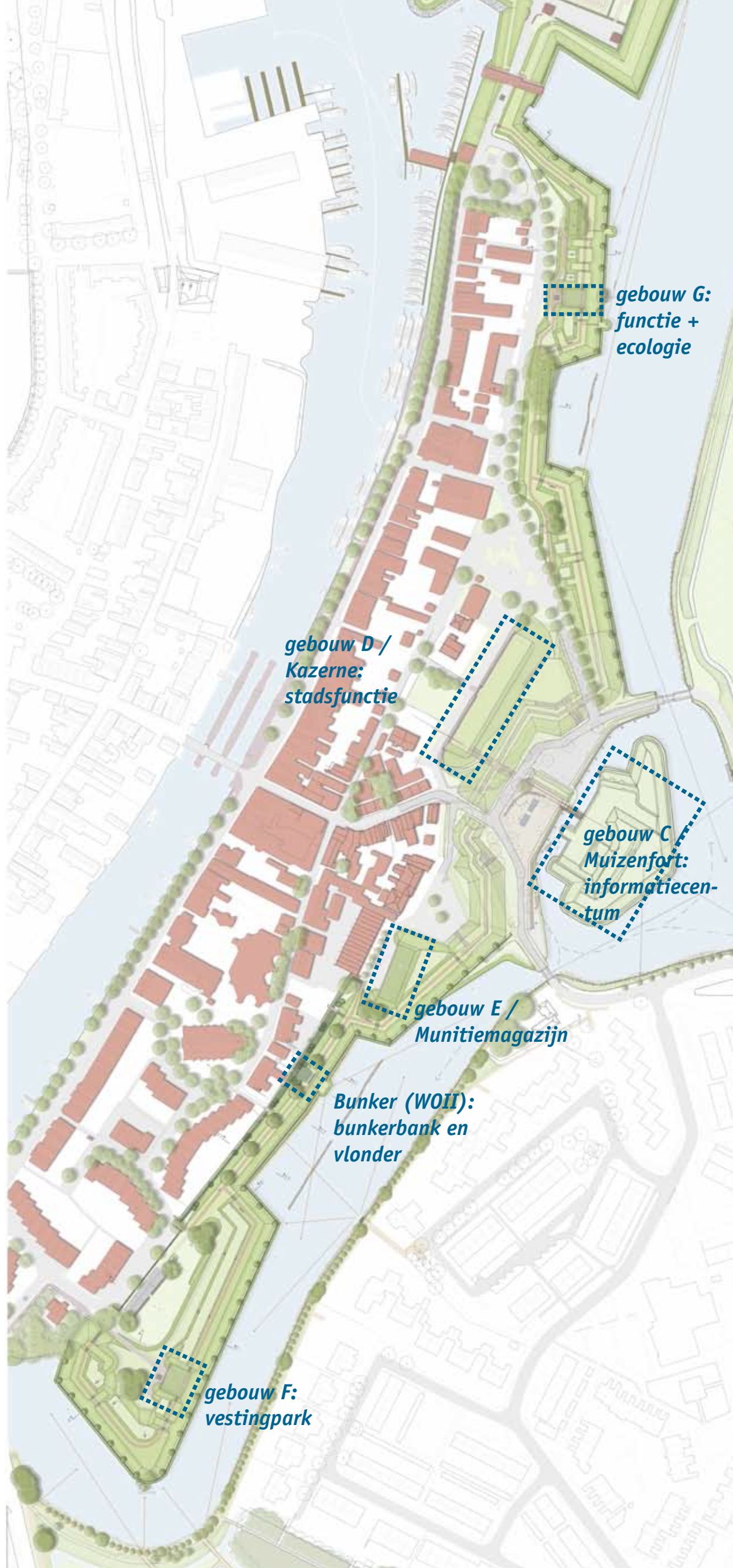
In de reconstructie van de Vesting Muiden is vanuit het cultuurhistorisch karakter terughoudend omgegaan met meubilair, verlichting en andere elementen in de openbare ruimte. Voorbeelden als verlichting op de vestingwallen en 'standaard' banken en afvalbakken zijn niet opgenomen vanwege deze overweging maar ook vanuit hinder naar omwonenden. De elementen van de Vesting zijn een beleefbare parkruimte maar zullen 's avonds niet uitnodigen tot langdurig gebruik en daarmee overlast. Vanuit het karakter zijn deze elementen niet passend, enkele specifieke elementen als zitplekken op de wallen zijn binnen de vormtaal van de vesting mee ontworpen.

Meubilair

- minimale toepassing van banken, prullenbakken of ander meubilair boven op de vestingwallen. De banken die zijn voorzien zijn strategische geplaatst op uitzichtpunten en vormen onderdeel van de meubilairlijn van de Vesting Muiden. Het beeld van de banken is een combinatie van materialen als natuursteen en staal en zijn plekspecifiek door aanduiding van de locatie (benaming bastion op de voetplaat)
- op Bastion IX, waar ook speelvoorzieningen zijn toegepast, is langs de bestaande betonvloer een lange, tweezijdige bank geplaatst waarmee zitgelegenheid ontstaat met overzicht over de speelplekken. Aan de bunker op courtine VIII-IX wordt een enkelzijdige bank geplaatst waar uitzicht over de vestinggracht is. Bij de zitgelegenheden zijn ook prullenbakken geplaatst
- een bijzonder element is de voormalige schietbaan van het Muiderslot, dit was als een van de weinige vestingonderdelen aan de buitenzijde de vestingwallen gelegen om hiermee het schieten te kunnen oefenen vanaf 150,200 en 250 meter naar een schietschijf aan de buitenzijde van Bastion III (op Muiderslot). De grondwerken en toegangen dmv houten trapdelen aan de vestinggracht zijde worden hiervoor teruggebracht. In nadere uitwerking zouden (i.o.m. het Muiderslot) elementen als verrekijkers/kijkogen en/of laserstralen kunnen worden toegevoegd om de schietafstanden zichtbaar te maken
- in de vesting waren op meerdere plekken traversen aanwezig waar kanonnen stonden opgesteld. Hiervan zijn er nog enkele beschikbaar (4 stuks) die worden teruggeplaatst in de vesting op kenmerkende posities. Mochten er in de toekomst meer kanonnen beschikbaar zijn dan kunnen deze op aanvullende posities als aangeduid worden geplaatst

Verlichting

- geen lichtmasten op vestingwallen, behoud van secundaire structuur van lichtmasten achter de vestingwallen, hierbij behoud van lichtmasten waar mogelijk
- bij vervanging van verlichting in de aanliggende straten en parkeerplaatsen toepassen van klassiek vormgegeven masten en armaturen conform model als toegepast bij Kazerne.
- aanlichten van gevels monumenten / bebouwing in de vesting dmv verlichting met grondspots vanuit maaiveld. Hiervoor in de uitwerking voorzien in stroomkabels naar de toekomstige verlichting en de gebouwen tbv functies.

Uitsnede historische kaart 1877

< overzicht herstel Vesting Muiden oostzijde

historisch beeld Bastion VI met gebouw G

huidige situatie Bastion VI met gebouw G

huidige situatie Muizenfort

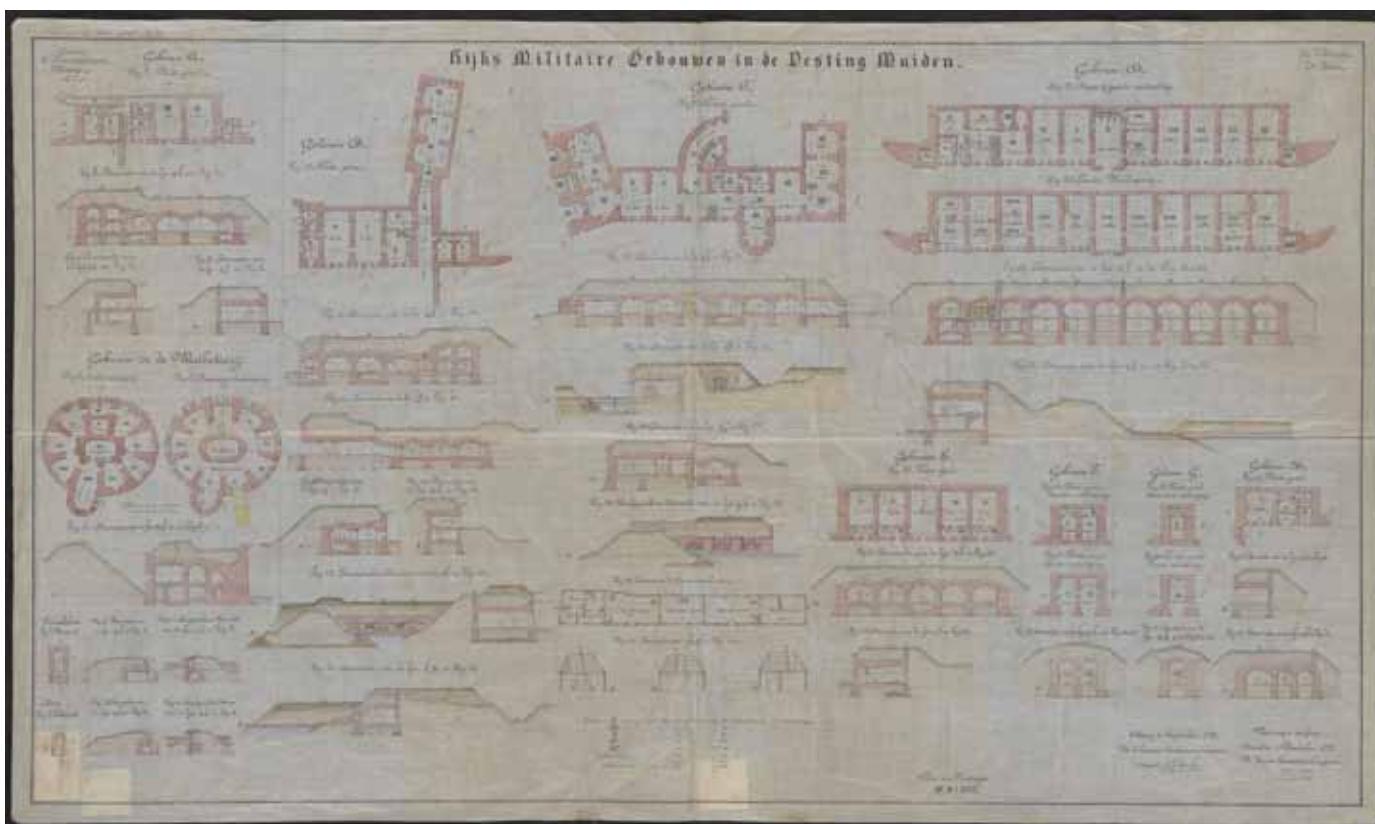
2.5 Bebouwing in de Vesting

Meest kenmerkend zijn de gebouwen in de oostelijke wallen. Tussen 1874 en 1876 zijn hier bomvrije gebouwen, schuilplaatsen en remises (opslagloodsen) geplaatst, herkenbaar aan de letters A t/m H. Gebouw A en B in de omwalling van het Muiderslot zijn gesloopt. In de remises F en G stonden kanonnen en mitrailleurs, die alleen in oorlogstijd op de wallen werden gezet, en in gebouw E lag munitie. Gebouw C en H zijn wachthuizen op de ravelijnen in de oostelijke vestinggracht en de Vecht. Deze gebouwen staan nu beter bekend als het Muizenfort en Fort H. Gebouw D was een kazerne. Vlak voor WO II werd op het Muizenfort en Courtine VIII-IX een betonnen schuilplaats neergezet. Het Muizenfort werd ook versterkt met een koepelkazemat Type G voor het geven van mitrailleurvuur richting de Naardertrekvaart. De koepel is helaas opgeblazen.

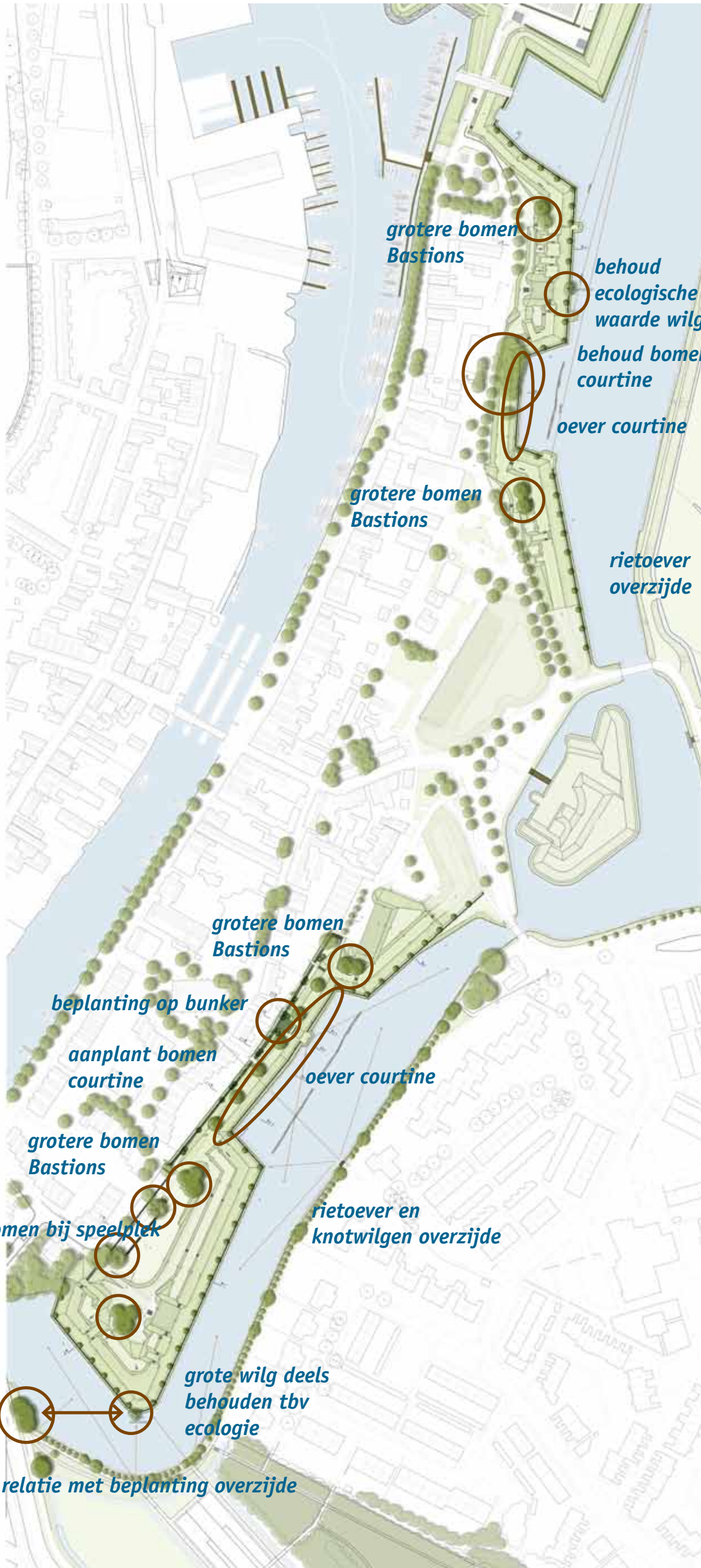
Het kasteel, de forten en de gebouwen C t/m H tonen bij uitstek de militaire functie van de vesting. Bij de gebouwen in bezit van de gemeente wordt gestreefd naar een hoog en gelijk niveau van restauratie. De Kazerne, Muizenfort en Fort H zijn gerestaureerd en gebouw E, F, G tot op heden maar beperkt tot de buitenzijde. Tijdens de uitvoering van fase 1 worden de gebouwen F en G geschikt gemaakt voor gebruik/verhuur.

Bij een nieuwe bestemming voor een vestinggebouw (te weten C, D, E, F en G, niet de Westbatterij) zijn 12 randvoorwaarden geformuleerd vanuit het 'Ontwikkelplan, Verder met de Vesting Muiden' (2014). Voorwaarden van belang voor de visie op de openbare ruimte hieruit zijn:

- De toekomstige bestemming(en) moet(en) bijdragen aan de identiteit van de Vesting en de gebouwen zelf;
 - De toekomstige bestemming draagt bij aan de levendigheid van Muiden en heeft een publieke waarde;
 - Een belangrijk aandachtspunt is eventuele overlast door verkeer en geluid voor omwonenden;
 - In de grotere gebouwen is een logische clustering van activiteiten wenselijk;
 - De gebouwen moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor het publiek;
 - De omgeving van de gebouwen is belangrijk (o.a. gericht op parkeren en zichtbaarheid).
- Inmiddels gerealiseerd van de voorwaarden;
- in één van de gebouwen zal een toeristisch informatiepunt worden opgenomen, dit is in het Muizenfort gerealiseerd en in april 2018 geopend.

historische plattegronden en doorsneden van bebouwing (1879)

historisch beeld Muiderslot met knotwilgen

historisch beeld Bastion IX

2.6 Beplanting en oevers

De vesting Muiden heeft in de huidige en toekomstige vorm een belangrijke groene functie voor de stedelijke omgeving als decor, verblijfsgebied maar ook ecologische waarden en bijdrage tot gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving. Ook de buitenzijde (zijde Noordpolder en woonwijk Mariahoeve) speelt hierin een rol. De oevers van deze zijde worden in beheer meer natuurlijk behandeld wat betekent dat rietoevers kunnen uitgroeien en de bestaande beplanting van knotwilgen en minder zwaar beheersregime krijgt waarbij ook enkele exemplaren kunnen uitgroeien of vervangen worden door andere soorten. Hiermee wordt deze zone ook onderdeel van een secundaire ecologische verbinding vanaf de Vecht/Schootsvelden naar het IJmeer/ Gooimeer, naast de aangelegde ecologische verbindingszone 'de Waterlandtak'.

De grootste bijdrage hierin heeft de (opgaande) beplanting. Beplanting van vestingen was ook onderdeel van de militaire strategie en werd tot in de details uitgewerkt. Door de eeuwen heen heeft beplanting op vestingwerken de volgende drie functies gehad:

Maskering

Hoge bomen werden geplant op de wallen en binnenterreinen, bv. iepen, eiken, linden, en diverse soorten populieren. De bastions en andere delen van de wallen waarover geschut gemanoevreerd moest worden, bleven vrij van beplanting.

Verdediging/hindernis:

Beneden langs de bermen van de wallen en langs de vestinggracht werden doornstruiken geplant om tegenstanders tegen te houden (meidoorn, sleedoorn). Deze werden tot hagen gesnoeid.

Gebruikshout:

Hoge bomen op de wallen konden gebruikt worden als brandhout, vooral tijdens een belegering. Hak- of geriefhout werd geplant op de taluds (wilg, es, eik, berk). Op de taluds stonden (knot) wilgen.

In het Herstelplan is de opgaande beplanting onder te verdelen in de volgende eenheden:

Bomen:

Vanuit het herstel van de contouren van de Vesting Muiden zal er aanpassing aan grondwerk en daarmee hoogteligging plaatsvinden. Daarmee zijn er een aantal bestaande bomen niet in te passen. Er wordt maximale inspanning geleverd ter behoud en verplanting van bomen maar daar waar dit niet mogelijk blijft wordt ter vervanging nieuwe aanplant gedaan.

Op de bastions worden grotere bomen geplant ter versterking van het groene beeld van de vesting en voor de groene waarde van de binnenzijde als verblijfsgebied. Op Bastion VI zijn hiervoor grotere bomen gekozen passend binnen de vestingsfeer, Eiken, Linden, Wilgen met daarbij zoveel mogelijk behoud en/of herplant van de (bestaande) bomen. Op Bastion IX is gekozen voor grotere inheemse bomen met (sier)waarde voor de omgeving, zodoende zijn hier soorten als Walnoot en Kastanje voorzien.

De courtines zijn van oudsher beplant met laanbeplanting, op de courtine VI-VII sluiten de bestaande bomen goed aan op dit beeld en worden deze behouden. Op de courtine VIII-IX zijn geen bomen op de wal aanwezig en wordt bij het herstel dit beeld terug gebracht door een open laanstructuur van smalblijvende Iepen met een onderlinge afstand van zo'n 20 meter. Aan de buitenzijde van de Bastions wordt de structuur van knotwilgen hersteld door aanplant op een banket met een tussenafstand van 11,25 meter.

Noord / Bastion VI-VII:

nieuwe bomen bastions (uit herplant)	2 st
te behouden bomen bastions+courtine	11 st
nieuwe knotwilgen	28 st
te kappen bomen bastions+courtine	10 st
te verplanten bomen bastions+courtine	2 st
te kappen bomen Ton Kootsingel	5 st
te verplanten bomen Ton Kootsingel	3 st

Zuid / Bastion VIII-IX:

nieuwe bomen bastions	4 st
nieuwe bomen bastions (uit herplant)	4 st
nieuwe bomen courtine	6 st
te behouden bomen bastion+courtine	2 st
nieuwe knotwilgen	34 st
te kappen bomen courtine	2 st
te kappen bomen bastions	3 st
te knotten wilgen buitenzijde bastion IX	2 st
te verplanten bomen bastions	2 st

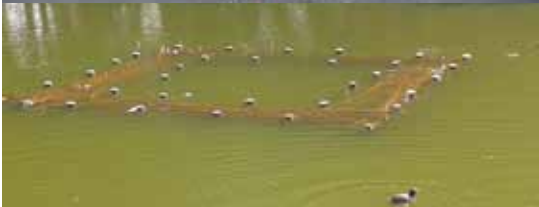
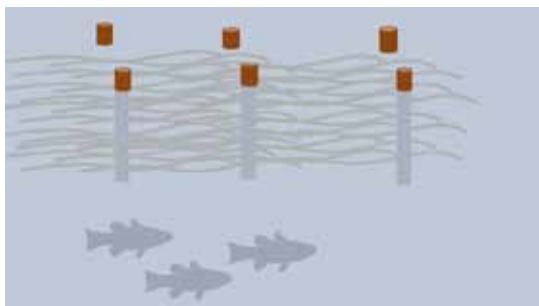
referentie meidoornhaag in bloeir

referentie binnentaluds Bastions

referenties buitentaluds van de Vesting

referenties vissenbossen

Hagen en struikvormers:

Belangrijke structuurdrager van het beeld van de vestingwerken zijn de hagen aan de buitenzijde van Meidoorn en Sleedoorn. Naast het vestingbeeld dragen deze soorten bij aan de ecologische waarde van de vesting. Hiervoor zal in het beheer (uitwerking in beheerparagraaf) aandacht zijn voor afwisselde snoei en daarbij ecologische waarde en bloei. De hoogte van de hagen is 1,20 meter tov vlak banket en wordt jaarlijks teruggezet ten behoeve van verdichting. De haag maakt de wal toegankelijk en biedt bescherming tegen aanmerende bootjes. Tussen de wal van courtine VIII-IX en de achtertuinen van de woningen aan de Kloosterstraat is voorzien in een beplanting van struikvormers (Meidoorn, Hazelaar, Veldesdoorn, Gelderse Roos) die naast een zichtwerende functie ook ecologische waarde heeft doordat de soorten meer kunnen uitgroeien en minder intensief beheer vragen.

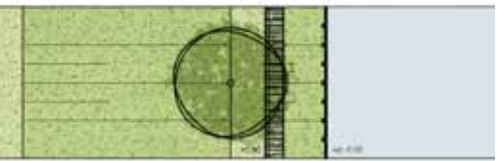
Taluds vestingwal

Om het beeld van de herstellende Vestingwerken te benadrukken sluiten de taluds in beeld aan op het strakke beeld, hierop wordt het beheer afgestemd (uitwerking in beheerparagraaf). Onderscheid wordt gemaakt tussen de buitenzijde waar het grastalud een beheer heeft met bloemrijk mengsel en een daarop afgestemd maaibeheer wat zowel het strakke beeld als de ecologische waarde versterkt. Ook de binnenzijde van de courtines heeft dit beheer om ook binnen de vesting deze waarden te verkrijgen. Aan de binnenzijden van de Bastions is meer gebruikswaarde en is de beleving van het vestingbeeld sterk aanwezig, hiervoor worden de taluds strakker beheerd en komt het beeld overeen met de karakteristiek van de Vestingwerken.

Oeverbescherming

Door het toepassen van oeverbescherming wordt bij de Bastions de contour van de vestingwallen en -gracht gewaarborgd. Het beeld van de oever komt zoveel mogelijk overeen met het historische beeld maar past binnen de beheersaspecten van deze tijd. Daarom is ook een houten oeverbescherming met damwandplanken gekozen die ondergeschikt is aan de groene uitstraling van de vestingwallen. Bij voorkeur worden houtsoorten toegepast van inheemse afkomst, passend bij de cultuurhistorische setting. In uitwerking voorzien van een verlaging voor in en uittreden van watervogels en amfibieën. Een oeverbescherming van gemetselde muren, zichtbaar beton en/of kunststof is niet passend in het beeld van de vesting. Aandachtspunt bij het beheer van de oeverbescherming is het tegengaan van rietgroei wat aan het strakke beeld afbreuk doet.

Bij de courtines is een meer natuurlijke oever (1:2 / 1:3) toegepast waarop beplanting als Gele Lis en Waterschering zich kan ontwikkelen. Om te voorkomen dat de oever door golfslag wordt afgekalft en om de ecologische waarde van de courtineoever te vergroten worden in lijn van de hoeken van de Bastions onder de waterlijn 'vissenbossen' toegepast. Dit zijn wilgentakken tussen palen waardoor golfslag wordt gebroken en er een luwe 'kraamkamer' ontstaat voor de courtines waar beplanting als oever- en waterplanten als waterlelies zich ontwikkelen en paaigebieden voor vissen ontstaan.

oever bastions met houten beschoeiing, knotwilgen en haag (1,20 meter hoog)

oever courtines met natuurlijke oever, oeverbeplanting en haag (1,20 meter hoog)

beheereenheden Herstelplan (fase 1)

- openbare ruimte aangrenzend
- vestinggracht
- vestingwallen
- oever overzijde

 bomen

 meubilair

 (toekomstige kanonnen)

2.7 Beheer

De langetermijnvisie vormt de basis van waaruit een inrichtings- of beheerplan opgesteld dient te worden. In dit herstelplan worden algemene uitgangspunten weergegeven, een nader beheerplan wordt vanuit de gemeente Gooise Meren opgesteld.

Voor de Vesting Muiden wordt in dit Herstelplan het beheer in beeld beschreven, dat betekent dat bouwstenen, zoals een meidoornhaag, een grastalud, of meubilair, een vaste verschijningsvorm kennen. Hierdoor ontstaat rust en eenheid. Het is van belang deze eenheid ook te borgen tijdens de aanleg- en beheerfasen. De meeste locaties vereisen een intensief beheer, vanwege het publieke karakter en de beoogde hoge beeldkwaliteit. In de minder kwetsbare en extensief gebruikte terreindelen wordt ruimte geboden voor de ontwikkeling van meer natuurlijke gradiënten.

Cultuurhistorie, recreatie en ecologie

Voor het Herstelplan Oostzijde Vesting Muiden is de (cultuur-)historische waarde van beplantingen op vesting het uitgangspunt, maar uiteraard zijn beplantingen ook van belang voor allerlei planten en dieren en voor de belevingswaarde voor omwonenden en bezoekers. Het is belangrijk om een balans te vinden tussen de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden. Voor de ecologische waarde geldt dat de vesting vroeger intensief en met een militair doel beheerd werd waar er in de huidige situatie, door extensivering of zelfs achterwege blijven van beheer, zich allerlei plant- en diersoorten op de vestingwerken gevestigd hebben.

Specifieke aandachtspunten voor beheer van toepassing op de vesting:

Openbare ruimte/verharding

- beheer van straten in Muiden volgens beleid gemeente;
- halfverharding van schots granietgruis (siersplit) op de vestingwallen zodanig beheren dat aantrekkelijk beeld en toegankelijkheid wordt gewaarborgd, zorgen dat pad goed opgesloten blijft en scherpe contouren van de vesting worden behouden;
- trappen op de vestingwallen veilig en schoon houden.

Vestinggracht

- beheer van oeverbescherming en randen van water zodanig dat overgang water en gras behouden blijft, voorkomen van rietgroei op de oevers;
- baggeren van vestinggracht zodat open water behouden blijft;
- beheer van vissenbossen binnen kaders ecologische doelen.

Vestingwallen

Wallen van de Bastions:

De traversen en andere steile taluds van de Bastions worden intensief gemaaid om zodoende de bodem met een dichte grasmat te laten doorwortelen en vast te houden. Tegelijk wordt hiermee het strakke militaire karakter met de scherpe contouren van de vesting uitgebeeld.

Vlakke delen:

Het beheer van de vlakke delen lijkt sterk op die van de taluds, al kan de maaifrequentie iets lager liggen.

Wallen van de Courtines:

De courtines kennen een iets ander beeld, de taluds aan de zijde van de gracht dienen ook aan te sluiten op het vestingbeeld maar bij het banket met belevingspad en de binnenzijden aan de bewonerskant is ruimte voor een meer extensief karakter. Het eindbeeld is een meer soortenrijke gras- en kruidenzone.

Beplantingen

Op vesting zijn diverse beplantingen aangelegd. De vier meest voorkomende beplantingsvormen zijn opgaande bomen, hakhout, knotbomen en heggen.

Bomen bastions, courtines, langs Ton Kootsingel en op parkeerplaats Muiderslot

Het snoeien van bomen wordt gedaan om goed gevormde, gezonde kronen te ontwikkelen of om voldoende vrije ruimte onder de kroon te creëren voor het verkeer of recreanten. De vesting is openbaar toegankelijk en daarom moet dus rekening worden gehouden met de ‘zorgplicht’ om schade en letsel aan derden te voorkomen. Het onderhoud bestaat in de regel uit 1x per 6 jaar snoeien van takken die dreigen te vallen en het verwijderen van bomen die in hun geheel dreigen om te vallen (controle. i.c.m. met ander beheer als maaien)

Knotwilgen en hagen op banket vestingwal (buitenzijde bastions en courtines)

- beheer door scheren van hagen 1x per jaar op de bastions en op de courtines, ten behoeve van verdichting. Snoeien haag op 1,20 meter hoogte tov vlakke delen banket en 50cm breedte, hiermee wordt een groot deel van het jaar een ruiger beeld gerealiseerd. Bij voorkeur afwisselend snoeien tussen aansluitende delen (bastions en courtines om en om) waarmee ecologische waarden worden versterkt;
- bastions met hagen (gelijk beheer) en knotwilgen. Deze knotwilgen afzetten op 1,5 tot 2 meter hoogte. Kapcyclus passend bij het historische beeld van de vesting, eerste kap na 3 tot 4 jaar. Hierna 1 keer per 3 jaar en bij voorkeur afwisselend tussen de onderlinge bastions om hiermee ecologische waarden te versterken.

Knotwilgen en hagen op buitenzijde vestinggracht

- beheer van bestaande knotwilgen met een meer ecologische insteek. Hiervoor een kapcyclus om de 7 tot 10 jaar en bij voorkeur afwisselend tussen de onderlinge bastions om hiermee ecologische waarden te versterken. In het beheer mogen enkele, los te selecteren, exemplaren doorgroeien zonder knot snoei en enkele zwakke exemplaren te vervangen door andere soorten als Els (*Alnus glutinosa*).

Vestinghaag/hakhout

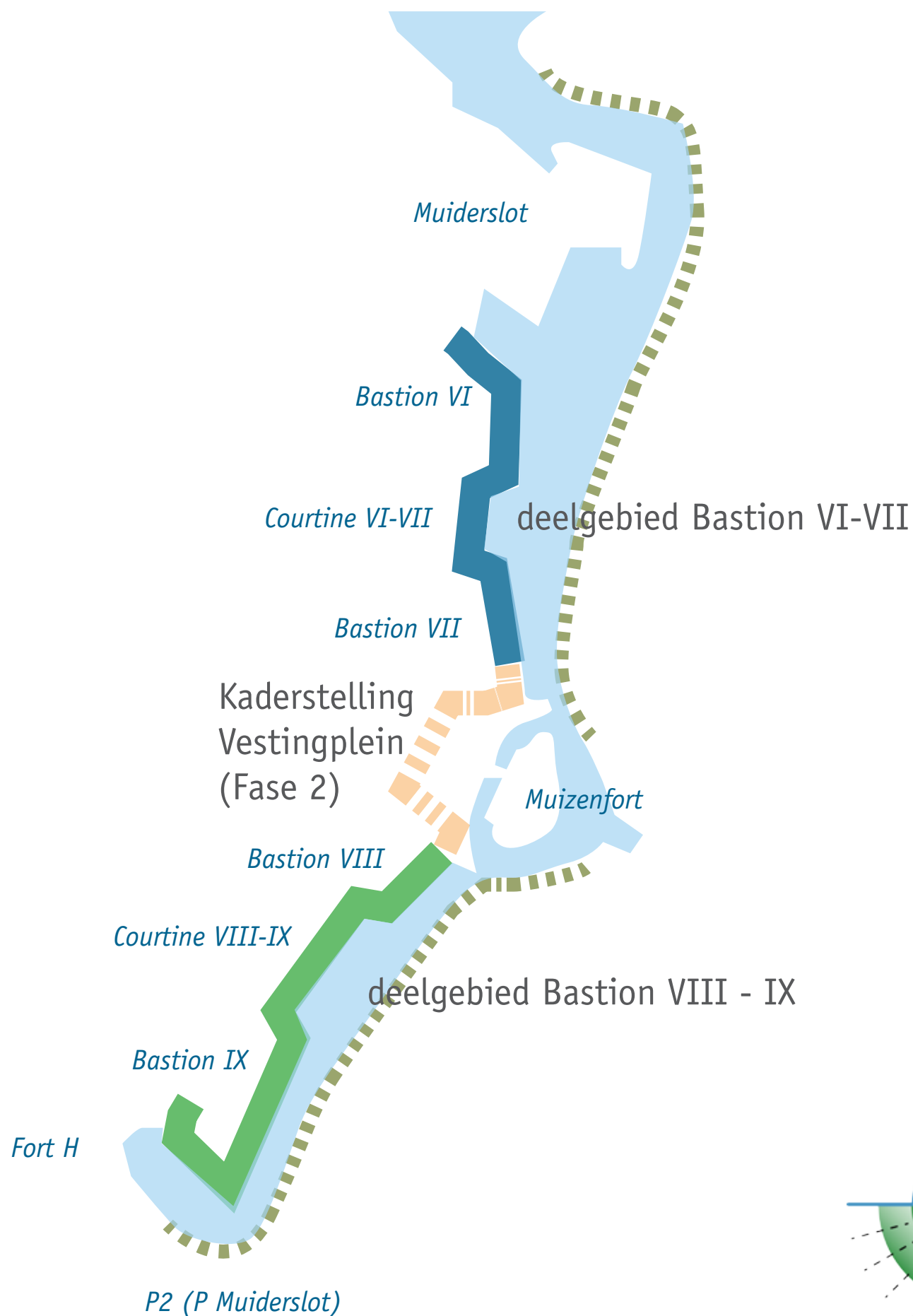
- ter plaatse van de zone tussen de vestingwal van courtine VIII-IX en de achtertuinten van de woningen aan de Kloosterstraat is een ‘Vestinghaag’ voorzien. Deze haag bestaat uit een hakhout typologie van beplanting (Meidoorn, Sleedoorn, Veldesdoorn, Gelderse Roos) die meer kan uitgroeien dan andere hagen waarmee een hoge natuurwaarde (vlinders, insecten, vogels, jaaggebied voor vleermuizen) wordt bereikt. Beheer van deze beplanting is snoei om de 2 tot 3 jaar met een grovere snoei/afzet van grotere exemplaren elke 5 tot 10 jaar tot 1,50 meter hoog om de totale hoogte te beperken.

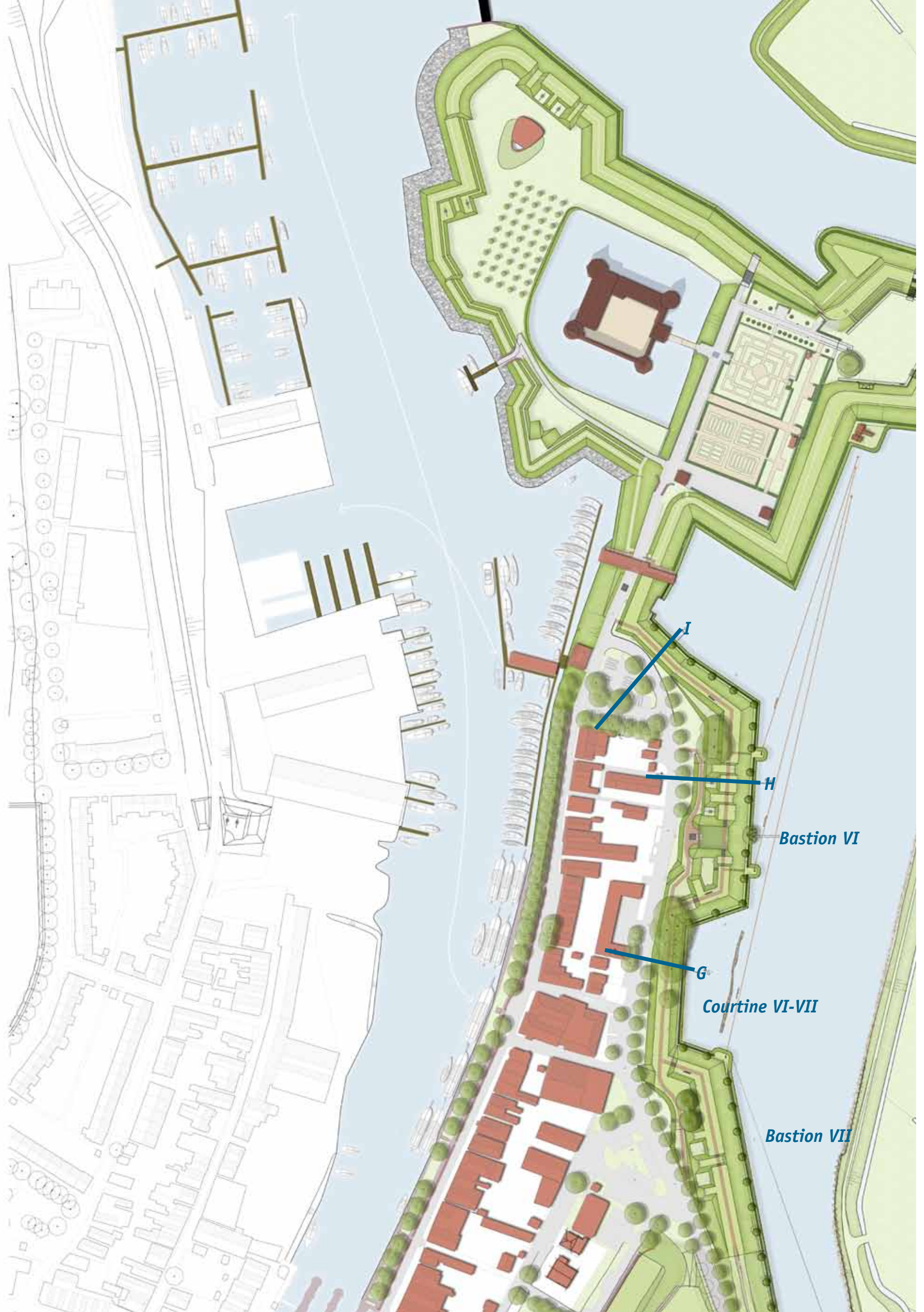
Meubilair en verlichting

- beheer van meubilair, verlichting en andere elementen in Muiden volgens beleid gemeente. Voor alle objecten geldt dat ze stabiel, veilig, heel en schoon moeten zijn. Zwerfvuil moet frequent worden opgeruimd;
- aandacht voor het schoonhouden van aanstraling gebouwen in de vesting;
- beheer van vestingelementen als te plaatsen Kanonnen en vestingbanken zodanig dat deze schoon en veilig zijn vanuit gebruik;
- trappen worden aangelegd op steile taluds. De trappen moeten schoon en heel zijn. Overhangende vegetatie verwijderen om de doorgang te kunnen garanderen.

3 ONTWERP VESTING OOSTZIJDE - FASE I

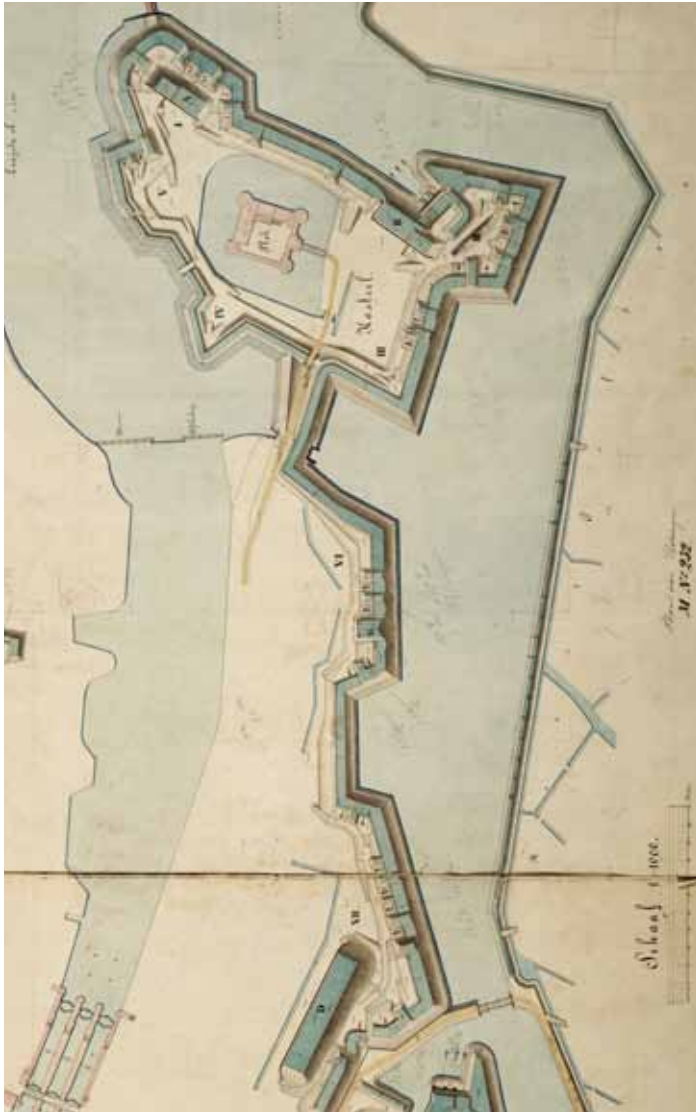

Bastion VI

Courtyne VI-VII

Bastion VII

Uitsnede historische kaart 1877

3.1 deelgebied Bastion VI-VII

- herstel vestingwallen tussen Bastion III (Muiderslot) en Bastion VI, beplanting van meidoornhaag op buitenzijde wallen en aanvullend knotwilgen op buitenzijde van de Bastions
- vrijhouden/versterken van zicht op Westbatterij en Muiderslot
- herstel Bastion VI met wallen en taluds, traversen en aansluiting op gebouw G
- herstel scherpe vormen van courtine VI-VII met zoveel mogelijk behoud van huidige beplanting voor zover deze voldoende levensvatbaar is (bomenonderzoek wordt hiervoor uitgevoerd), hoogte van wal daarmee lager aanhouden dan oorspronkelijk
- herstel van oorspronkelijke schietbaan met uitkijk- en schietposten aan buitenzijde vestinwal conform tekeningen gemeente, uitwerking waarnemingspost in nadere afstemming met Muiderslot
- In 1e fase behoud van situatie parkeerplaats en langsparkeren tussen Ton Kootsingel en vestingwal, in latere fase is hier de ambitie tot het maken van een plein als eindpunt van de oostelijke wallen en entree van het Muiderslot. Uitgangspunt is hierbij het beeld conform Handboek Openbare Ruimte, Visie herstel Vesting Muiden (nov 2014).

Bastion VII

Courtine VI-VII

Bastion VI

Aanzicht Bastions en Courtine

routing en beleving

keuze toegankelijke
route en belevingsroute
van- en naar Muiderslot

keuze toegankelijke
route en belevingsroute
van- en naar Muiderslot

keuze toegankelijke
route en belevingsroute
van- en naar Muiderslot

**Vecht-
route**

toegankelijke route

Muiderslot

toegang Muiderslot

Bastion VI

schietbaan

schietbaan

**natuur-belevings
route**

schietbaan

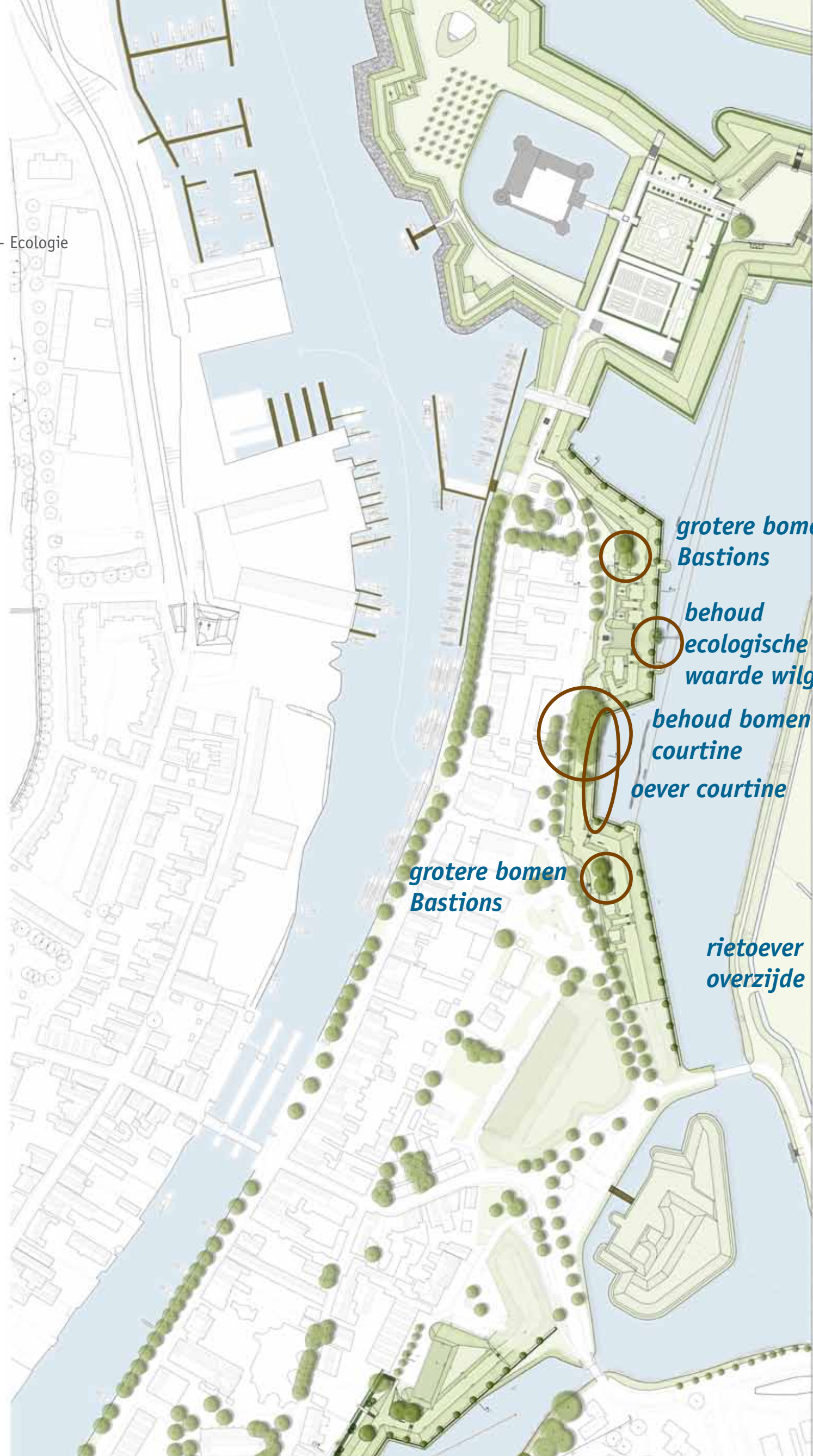
Bastion VII

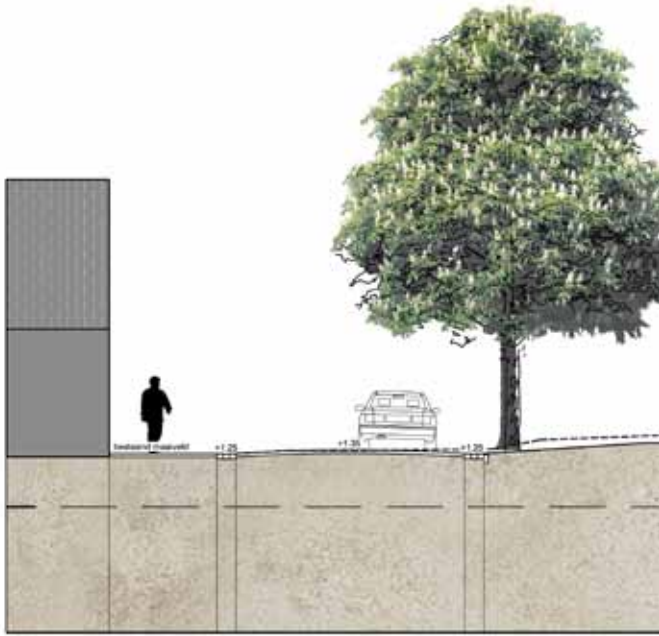
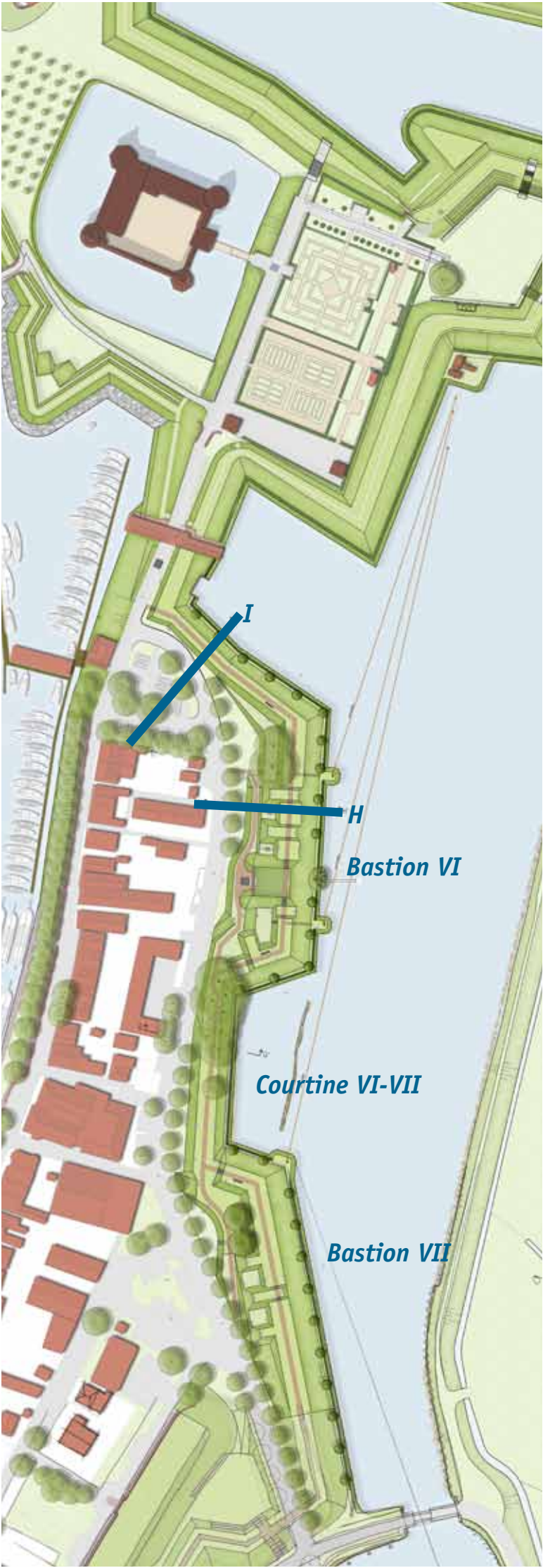
**kazerneplein
(nadere uitwerking)**

**vestingplein
(nadere uitwerking)**

Muizenfort

Bastion VIII

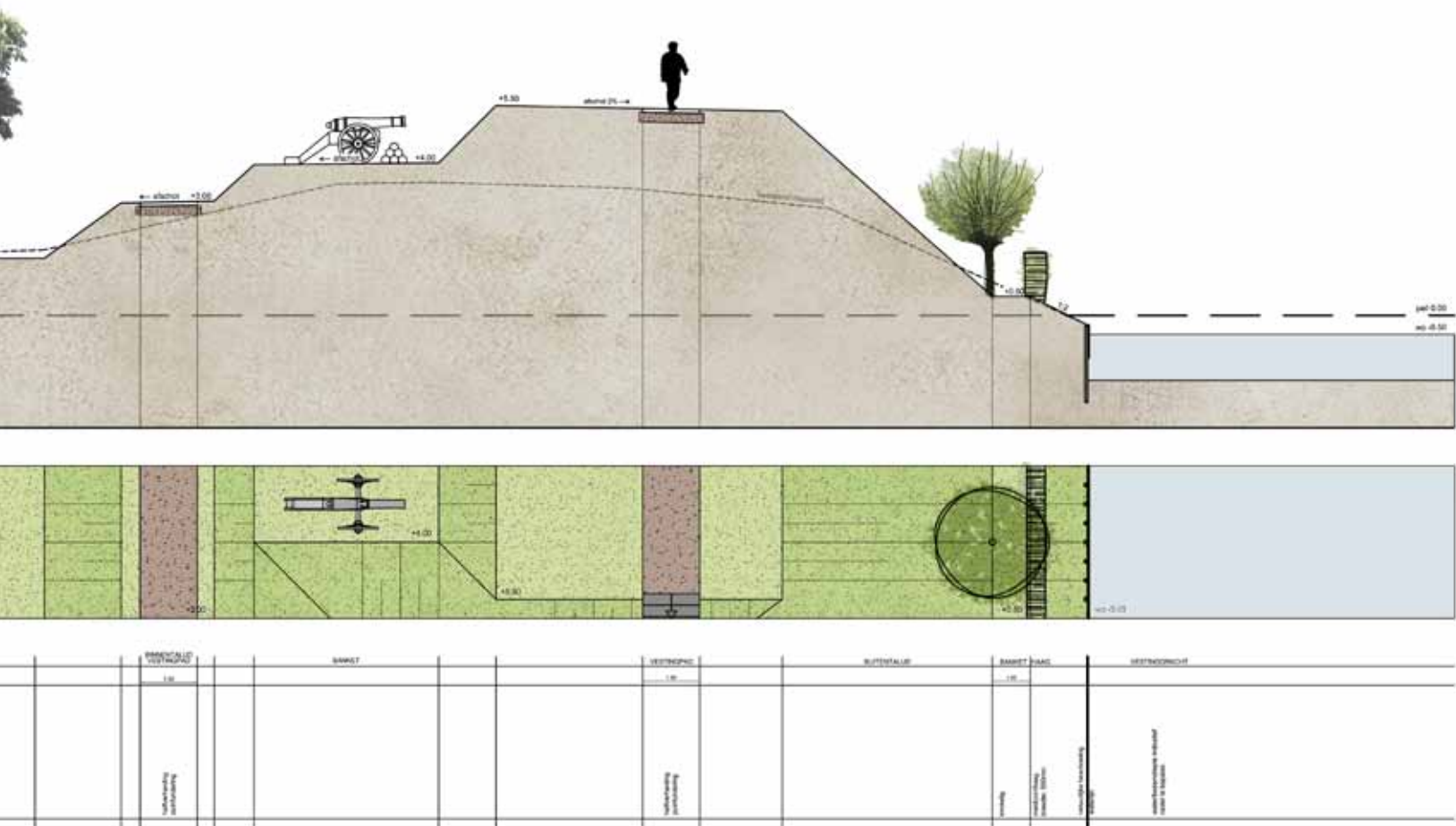

WISSE	TOEGANG	DOOR	RUIMTE	DOOR
	1.10	1.10	1.10	1.10
	1.10	1.10	1.10	1.10
	1.10	1.10	1.10	1.10
	1.10	1.10	1.10	1.10

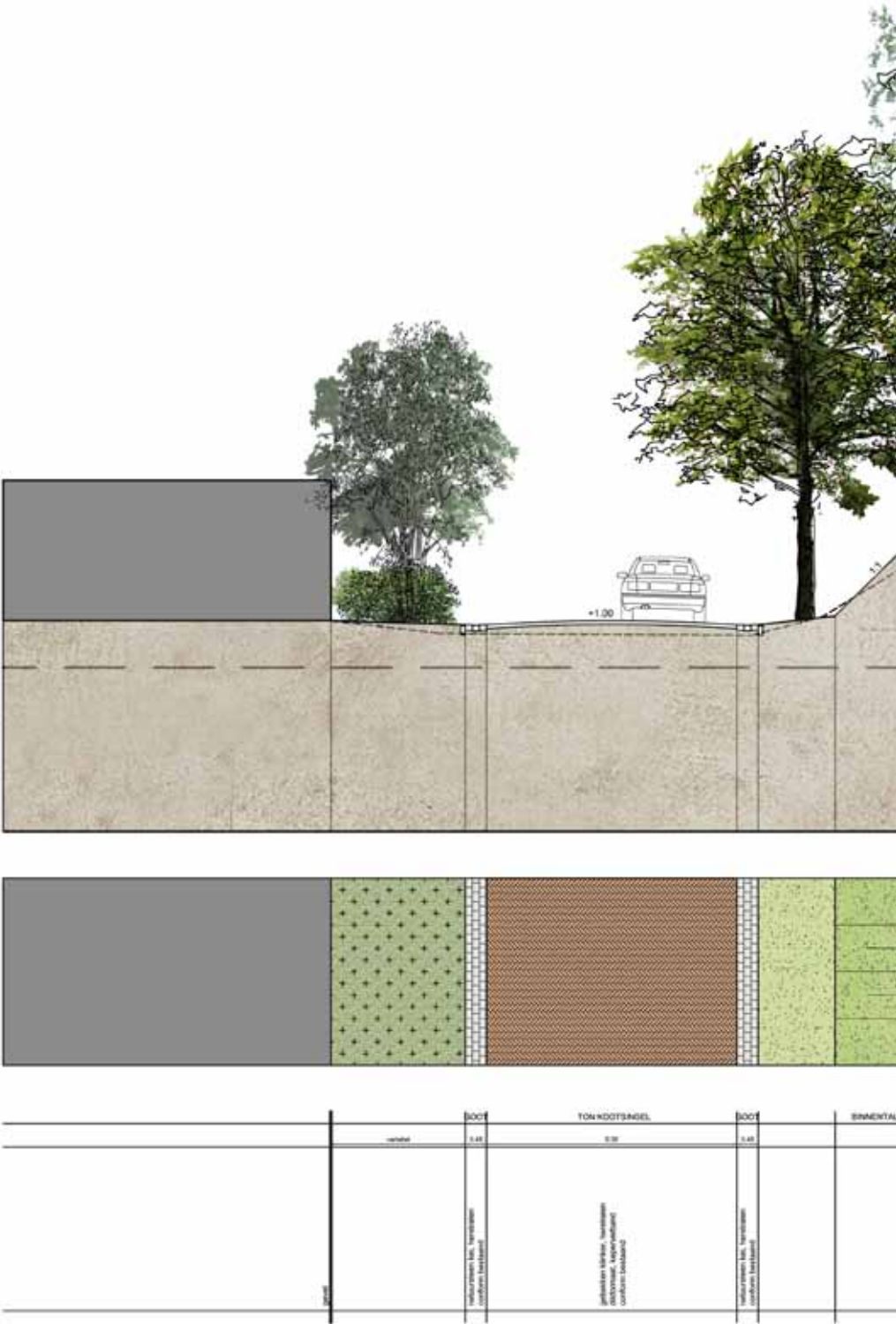
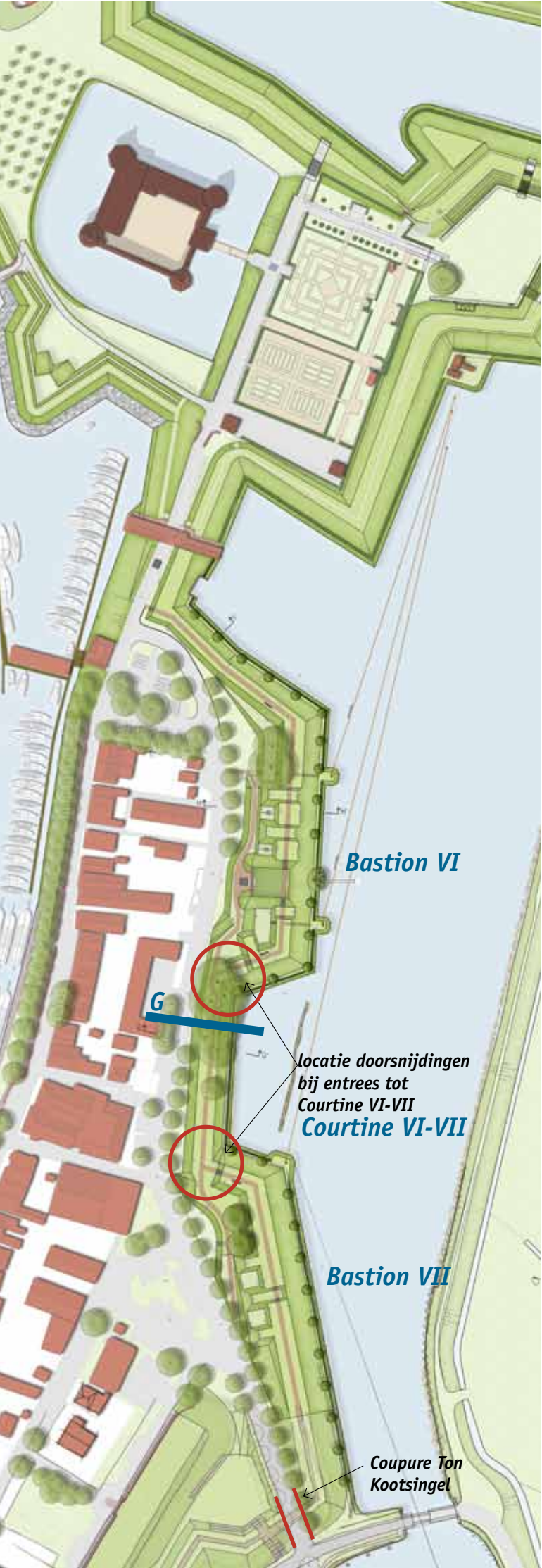
TOEGANG	DOOR	RUIMTE

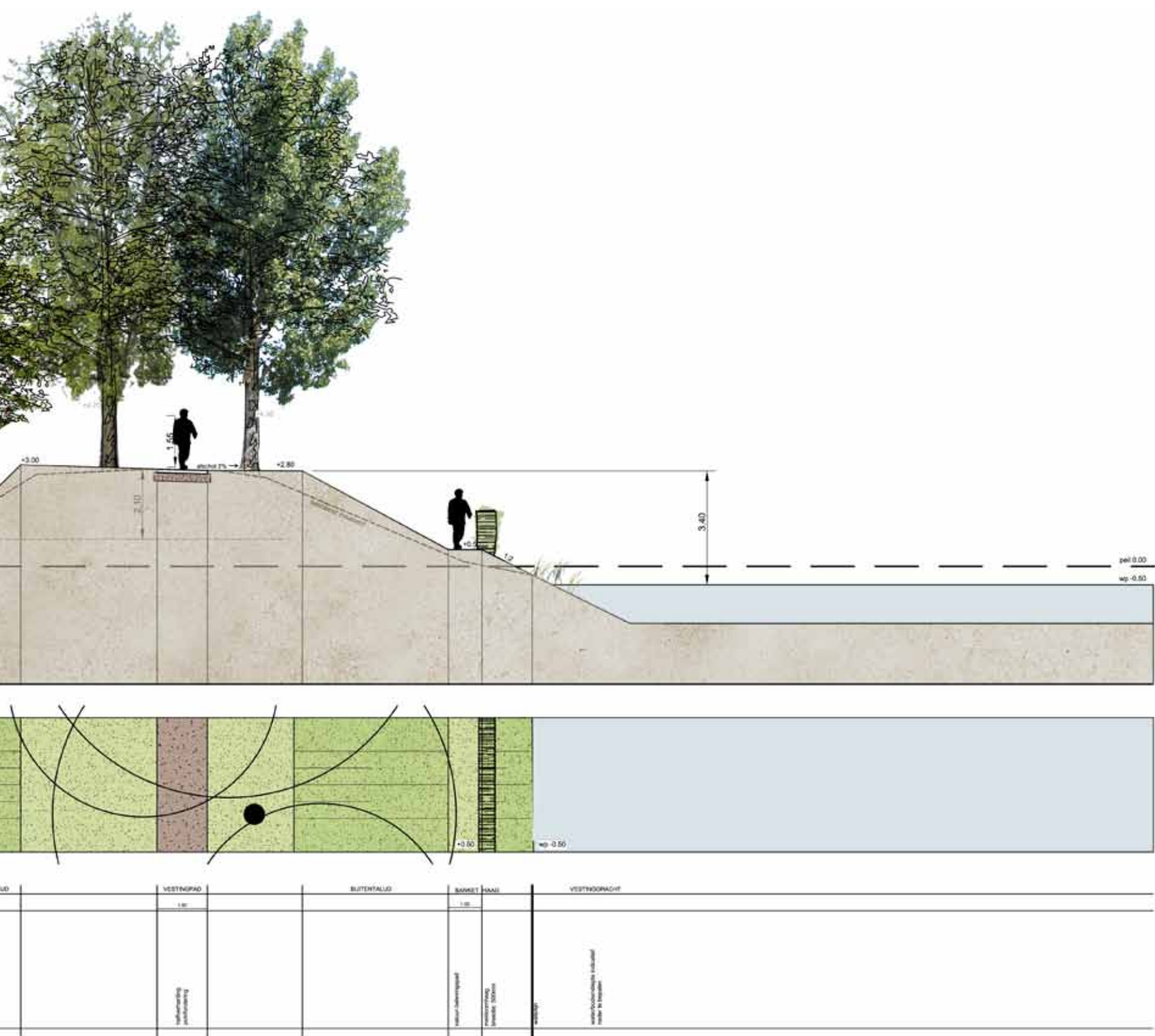

doorsnede H

doorsnede I

doorsnede G

Bastion VIII

Courtine VIII-IX

B

C

Bastion IX

A

Uitsnede historische kaart 1877

3.2 deelgebied Bastion VIII - IX

- herstel Bastion IX met wallen, taluds en traversen
- binnenzijde Bastion IX herinrichten tot groen plein en speel- en/of manifestatieveld
- behouden van vlak/vloer van voormalige militaire opslagloods
- herstel courtine VIII-IX met wallen, taluds en nieuwe laanbeplanting. N.a.v. DO uitwerking van de mogelijkheden herstel courtine t.o.v. oorspronkelijke hoogteligging en beplanting afgewogen. Uitgangspunt hoogte courtine is gelijke hoogte t.o.v. waterniveau van courtine VI-VII en courtine VIII-IX. Deze hoogte is +3.40m tov NAP (waterniveau: -0.5m tov NAP)
- optimalisatie routing tussen zuidelijke entree (Fort H) en vestingwallen

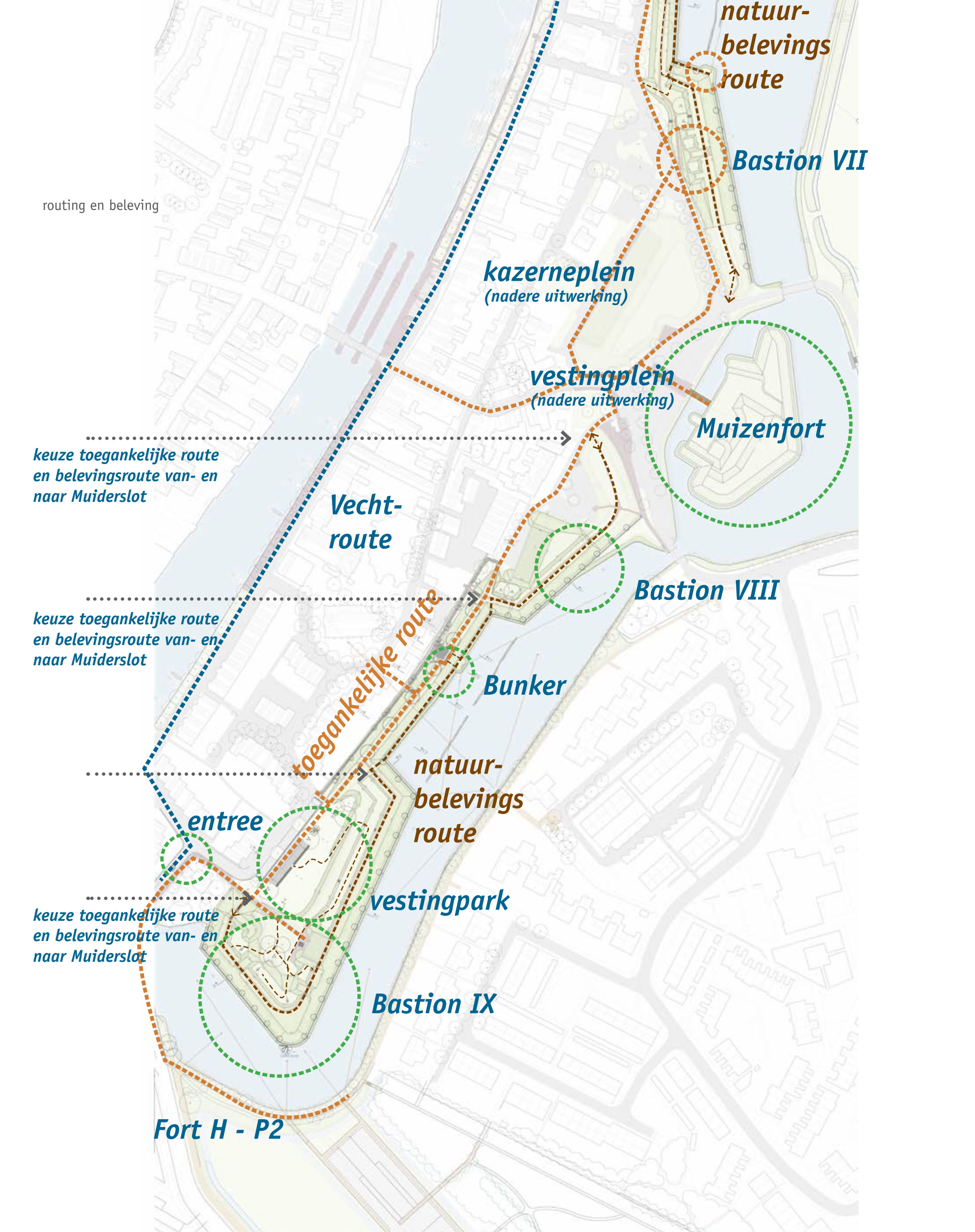

Bastion IX

Courtine VIII-IX

Bastion VIII

Aanzicht Bastions en Courtine

routing en beleving

***natuur-
belevings
route***

Bastion VII

kazerneplein
(nadere uitwerking)

vestingplein
(nadere uitwerking)

Muizenfort

.....>
*keuze toegankelijke route
en belevingsroute van- en
naar Muiderslot*

**Vecht-
route**

.....>
*keuze toegankelijke route
en belevingsroute van- en
naar Muiderslot*

Bastion VIII

Bunker

toegankelijke route

***natuur-
belevings
route***

entree

.....>
*keuze toegankelijke route
en belevingsroute van- en
naar Muiderslot*

vestingpark

Bastion IX

Fort H - P2

beplanting en oevers - Ecologie

*grotere bomen
Bastions*

beplanting op bunker

*aanplant bomen
courtine*

oever courtine

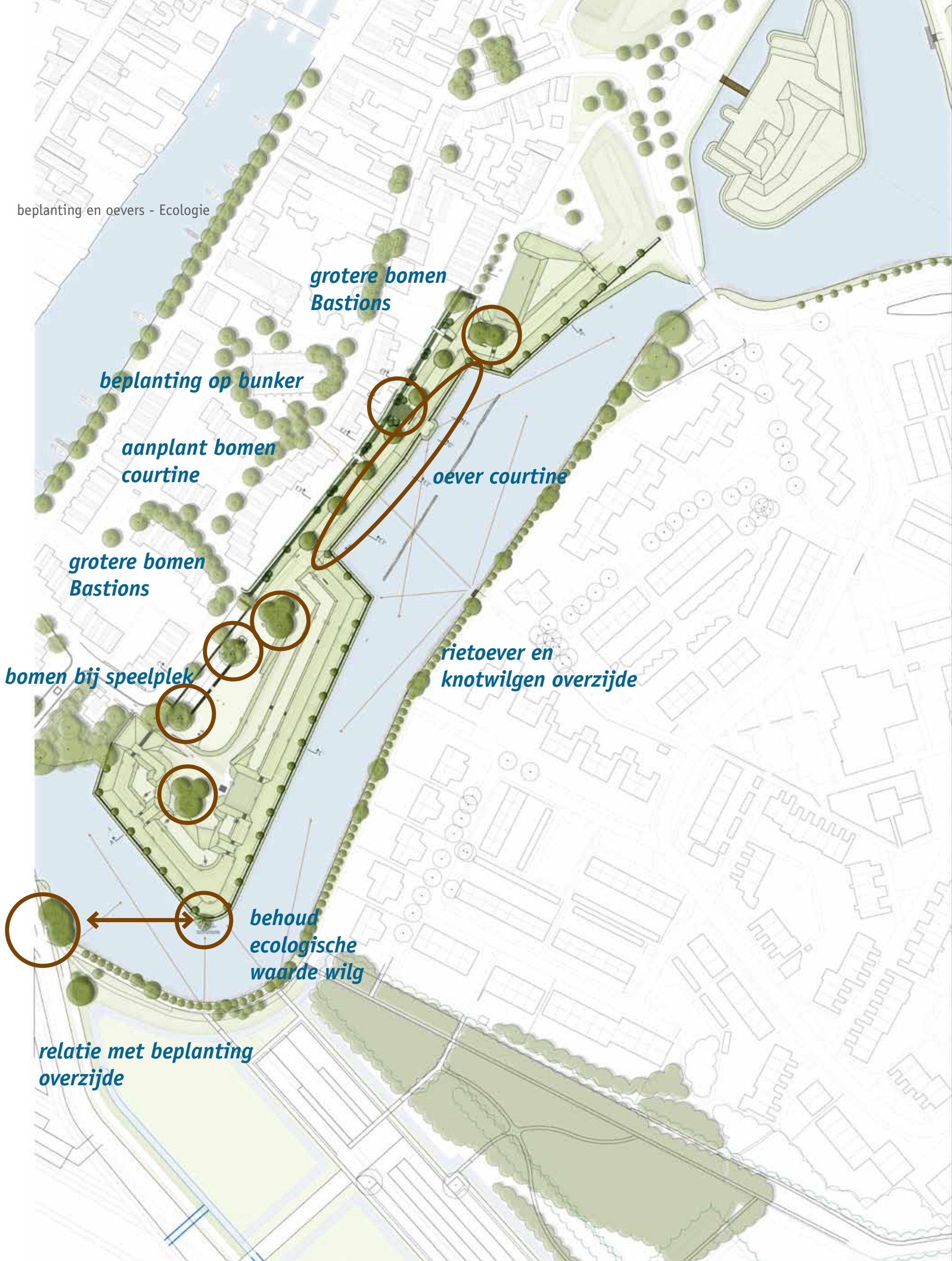
*grotere bomen
Bastions*

bomen bij speelplek

*rietoever en
knotwilgen overzijde*

*behoud
ecologische
waarde wilg*

*relatie met beplanting
overzijde*

A: natuurlijk spelen

B: parkweide

C: vestingwallen

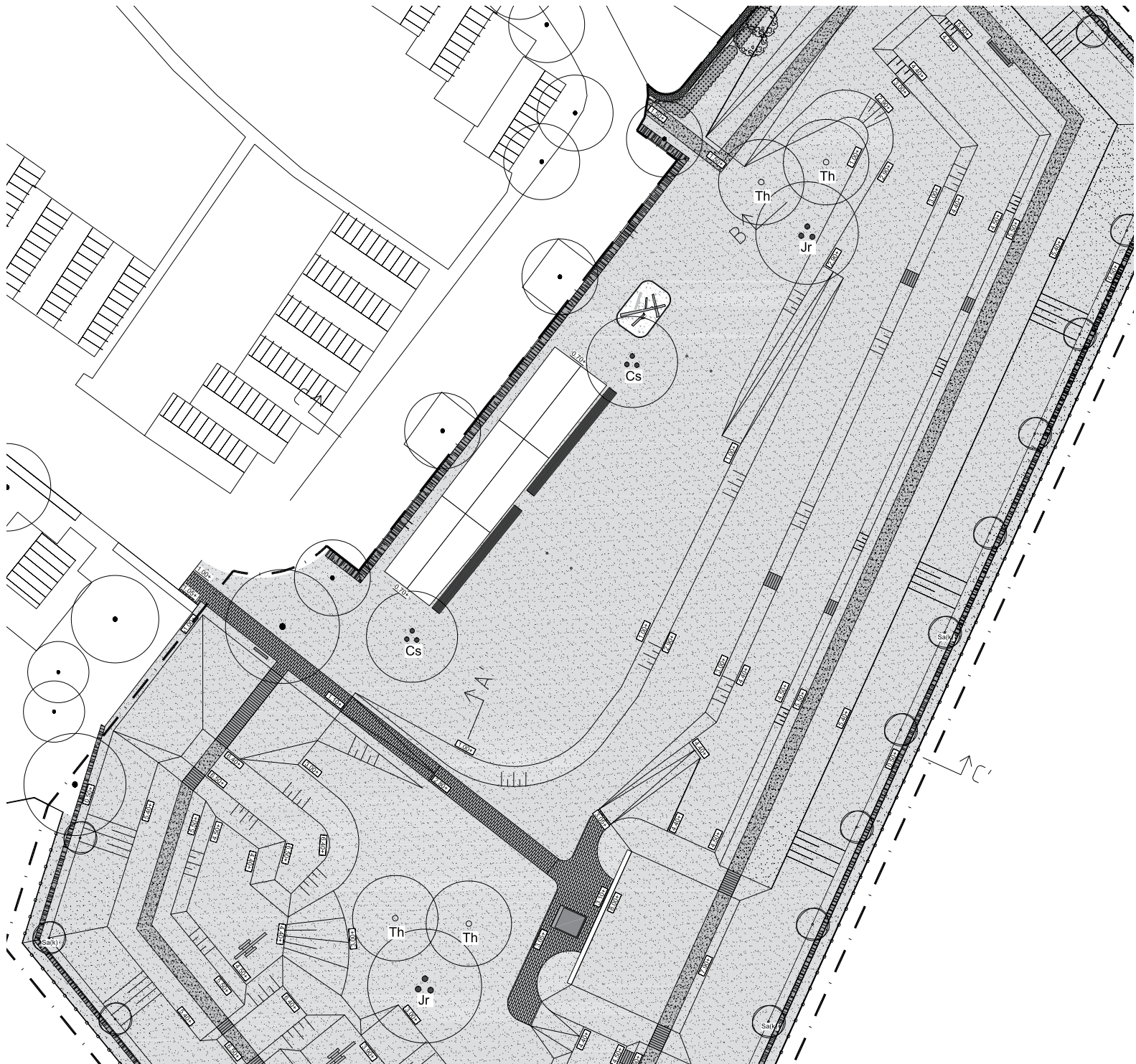

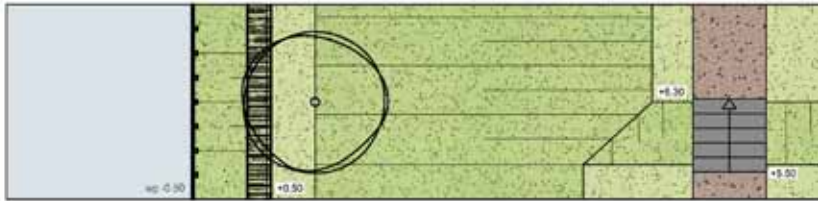
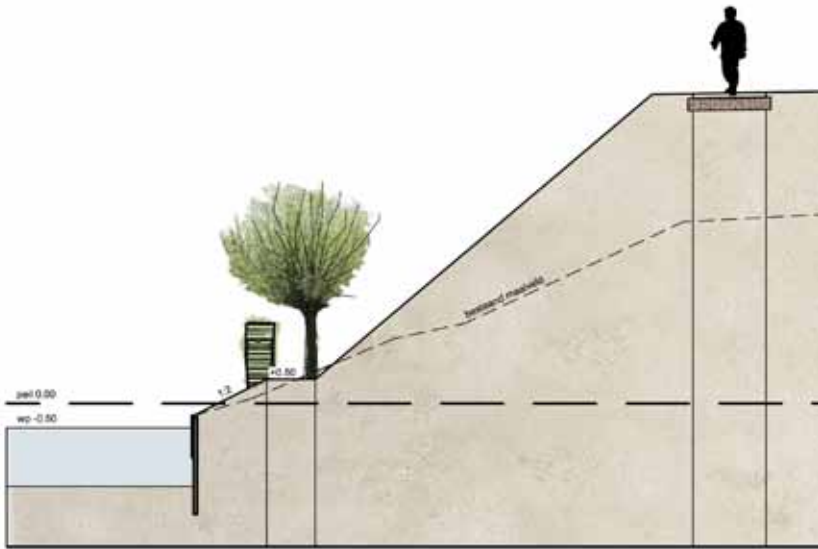
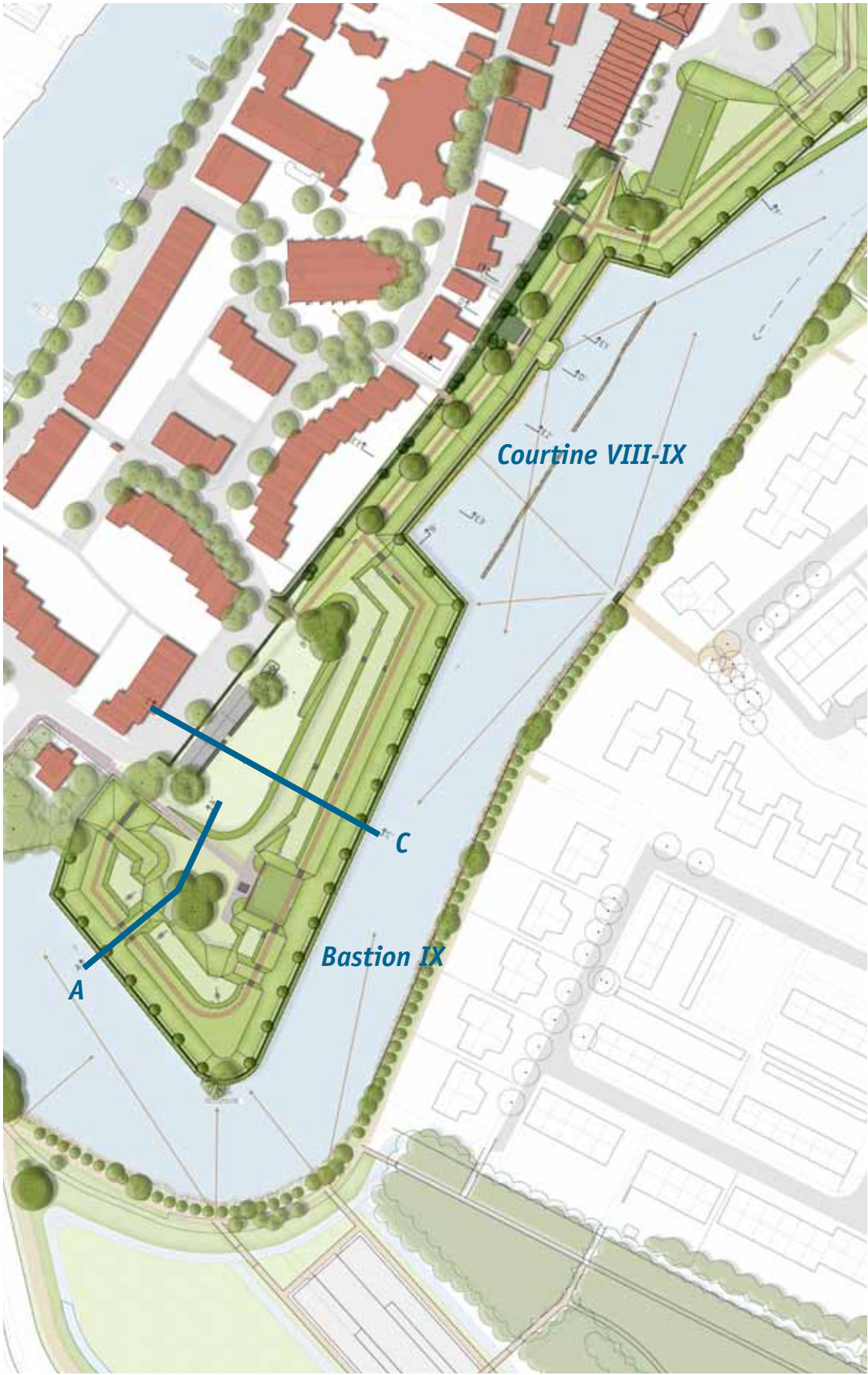
Zonering Vestingpark / Bastion IX

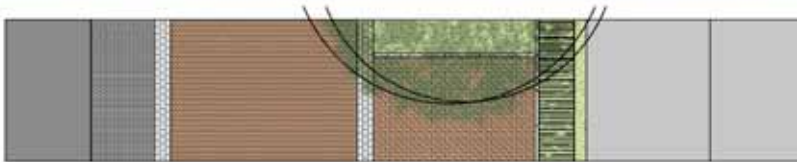
Historische situatie (1967) Bastion IX met elementen als onderdeel belevingsroute; ingang munitieopslag en fundering loodsen gebouw F

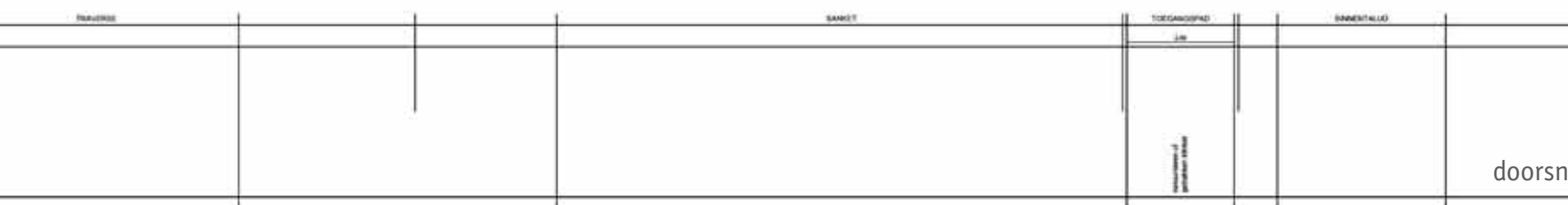
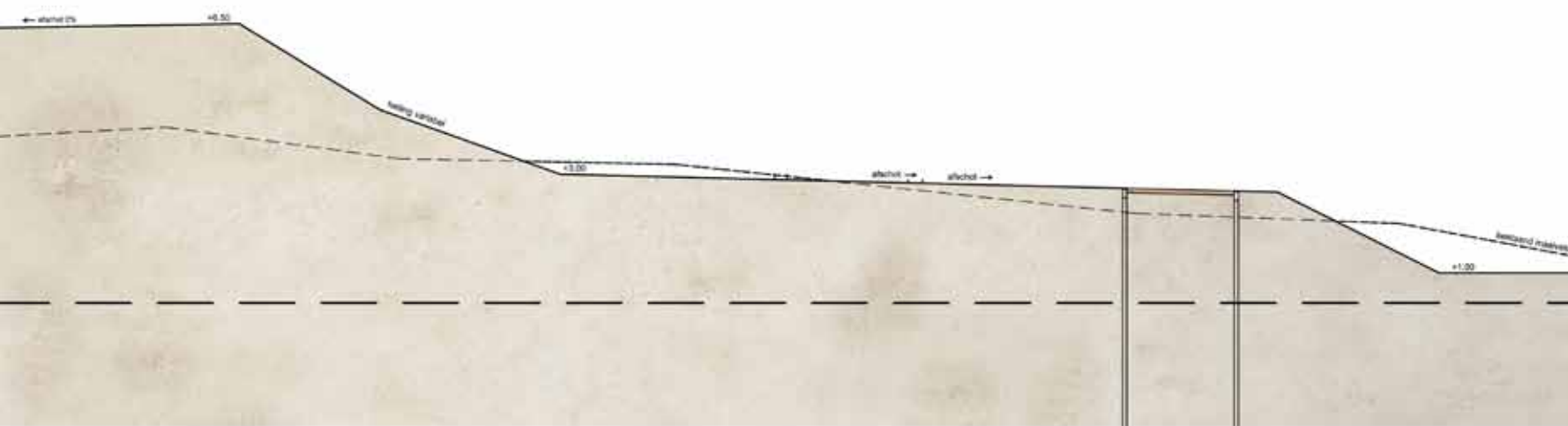
Uitsnede Definitief Ontwerp binnenzijde Bastion IX

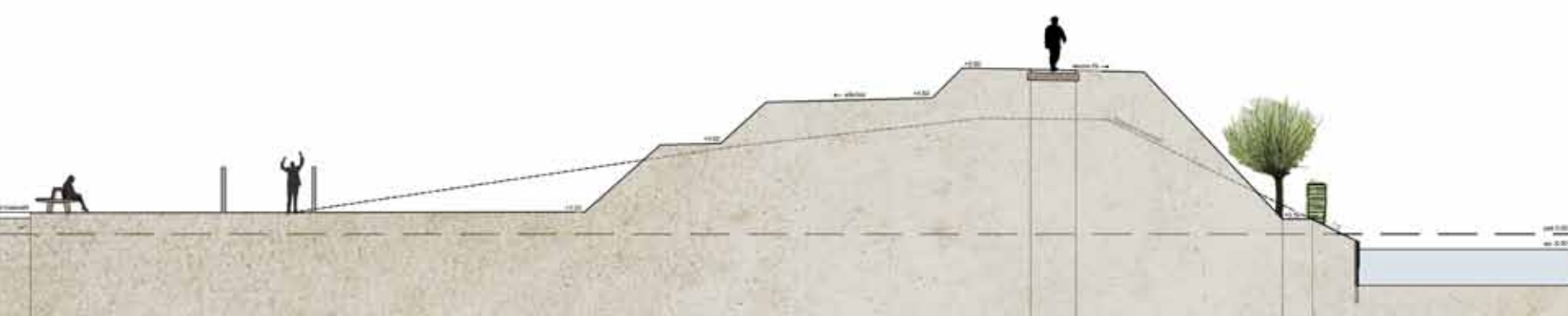
VERSTERKTE	MAAT	BASTION	BASTION	VERSTERKTE
1:50	1:50	1:50	1:50	1:50
versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht

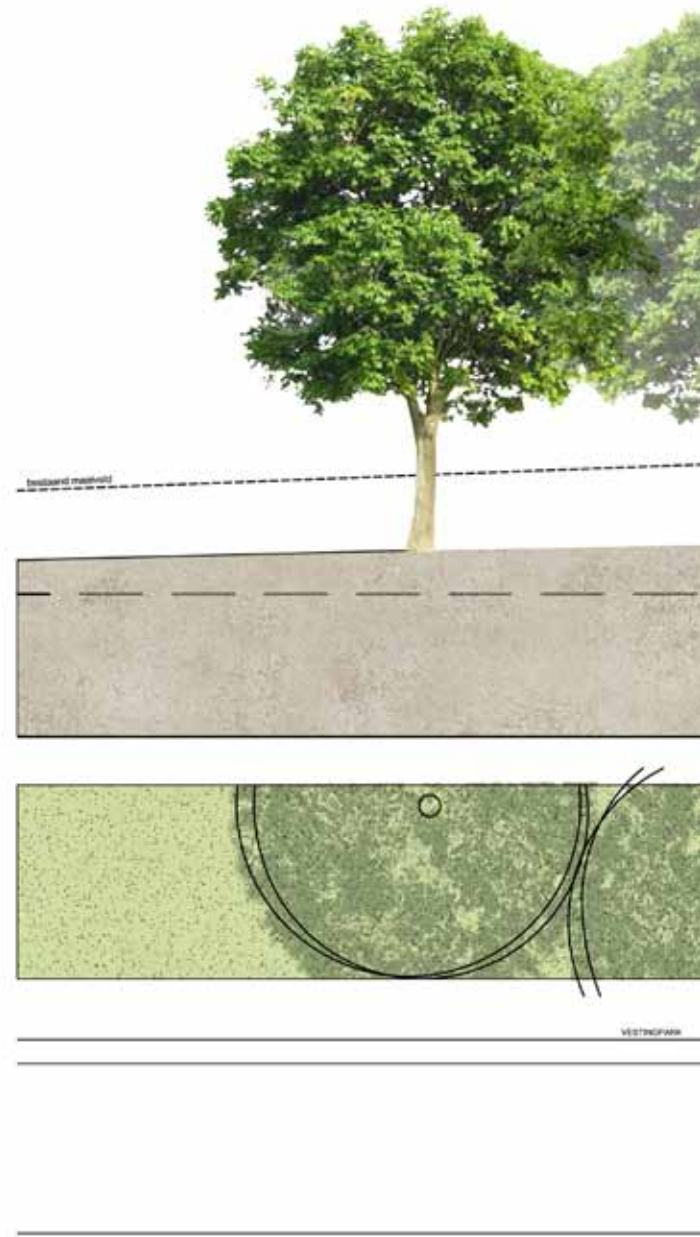
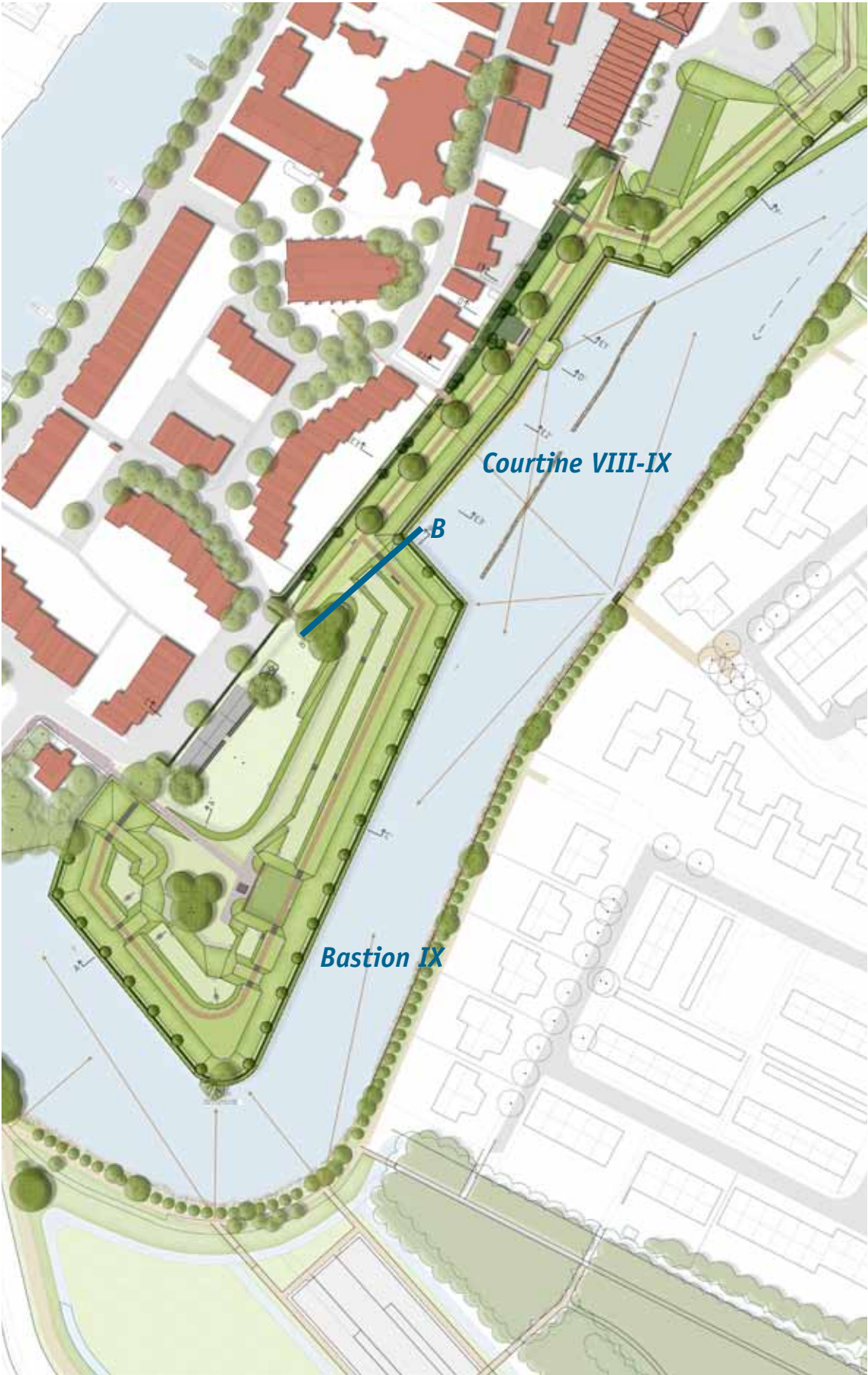
VERSTERKTE	MAAT	BASTION	BASTION	VERSTERKTE
1:50	1:50	1:50	1:50	1:50
versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht	versterkte maastricht

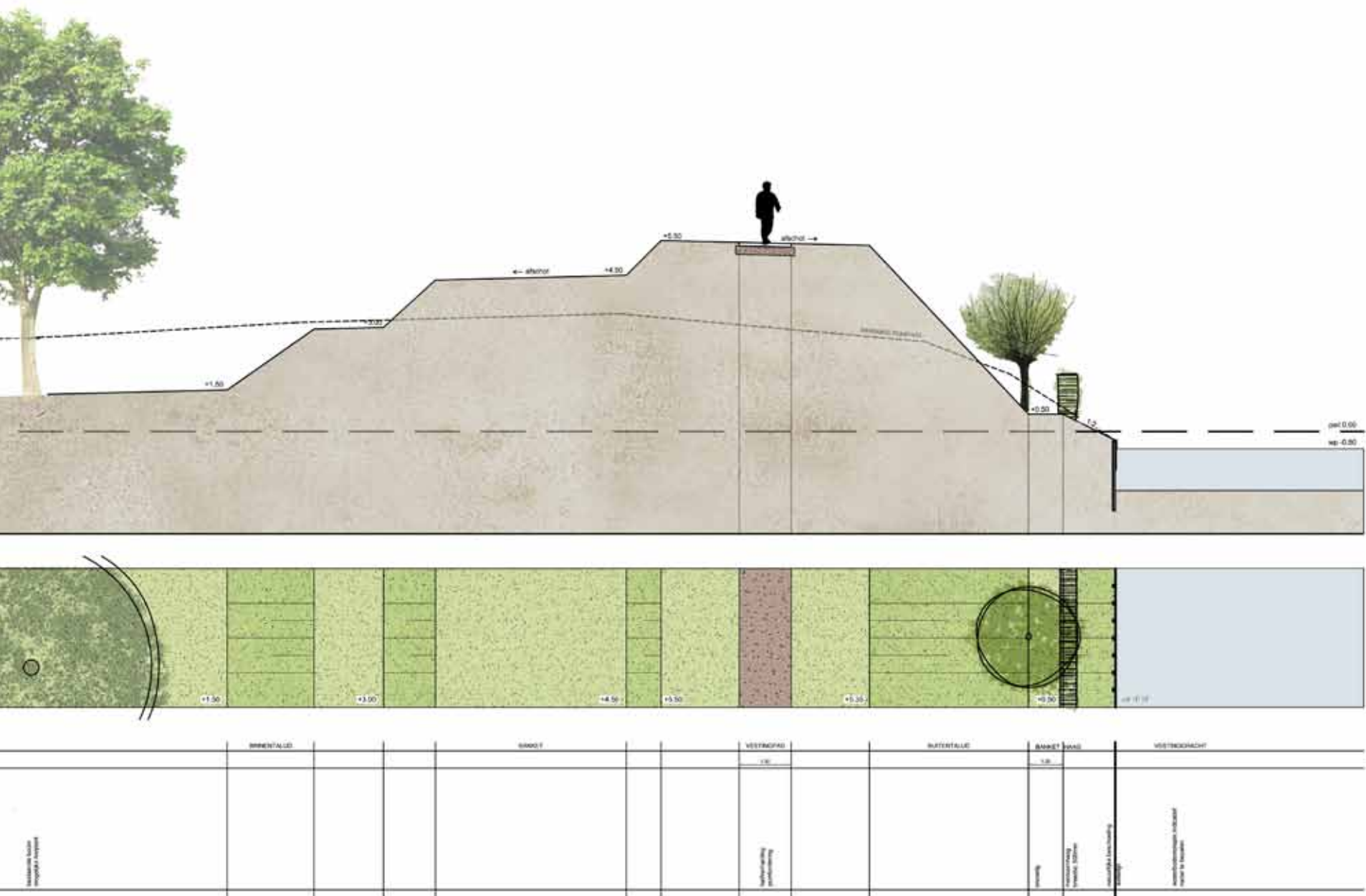

doorsnede A

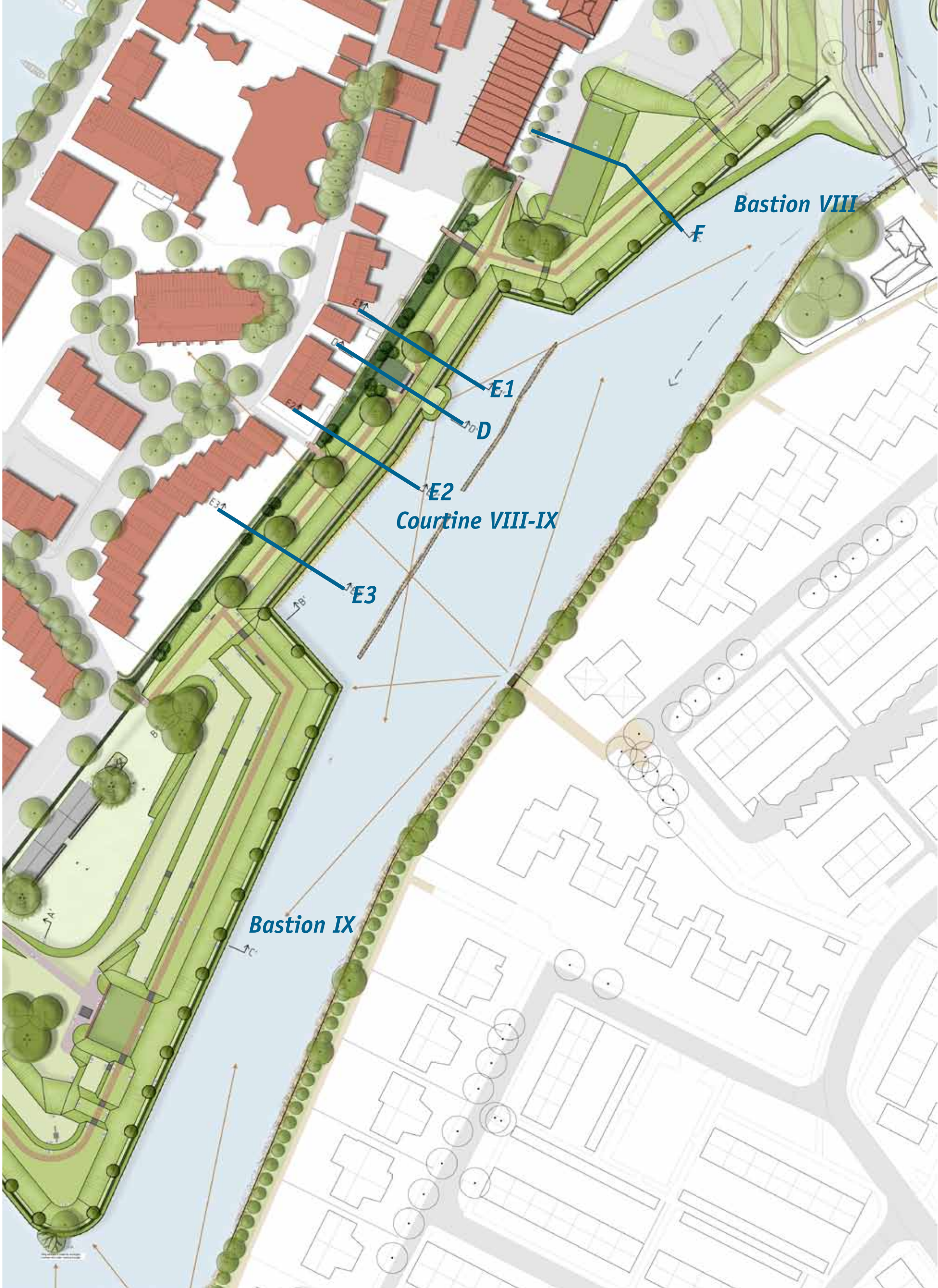

doorsnede C

doorsnede B

Bastion VIII

F

E1

D

E2

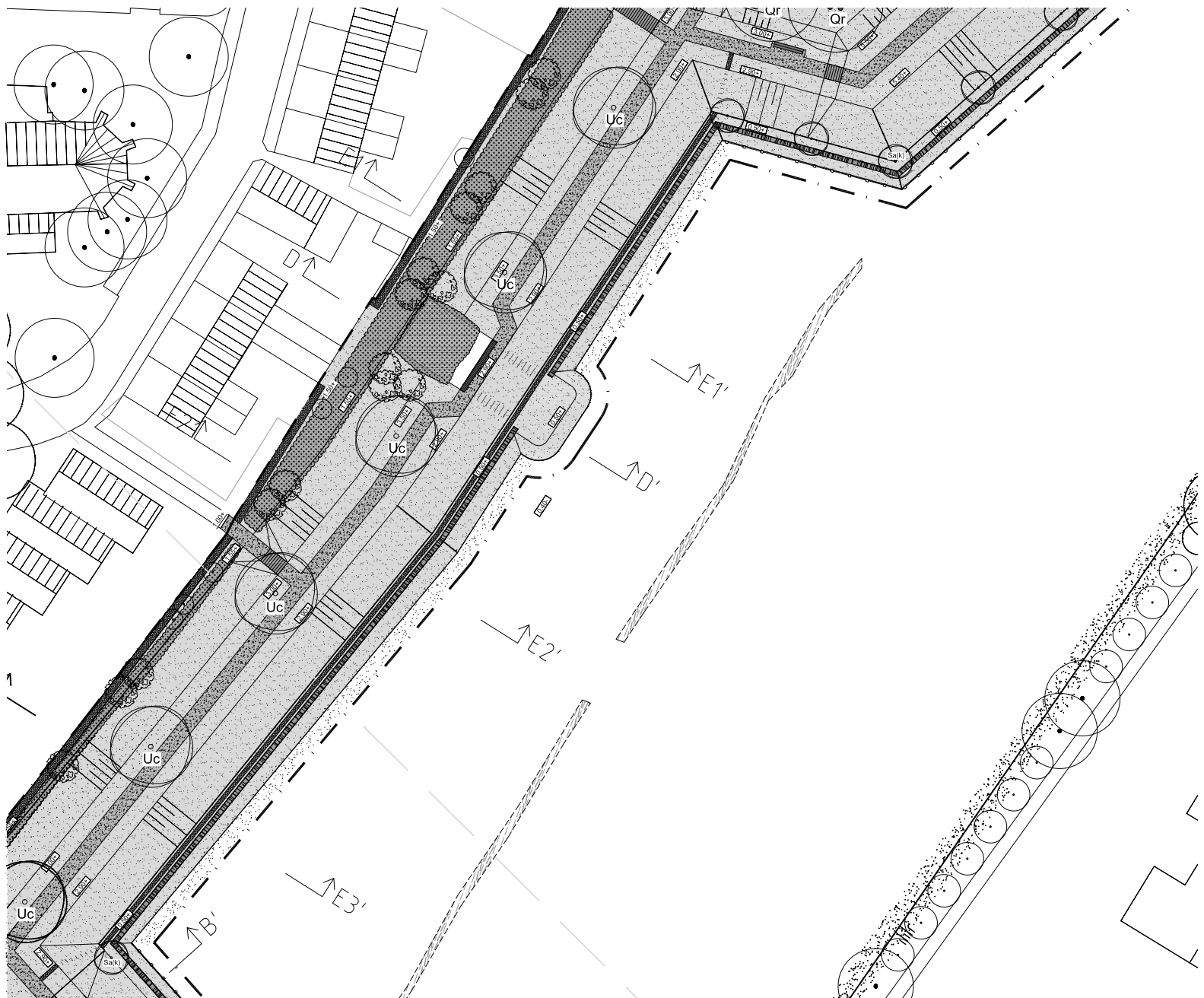
Courtine VIII-IX

E3

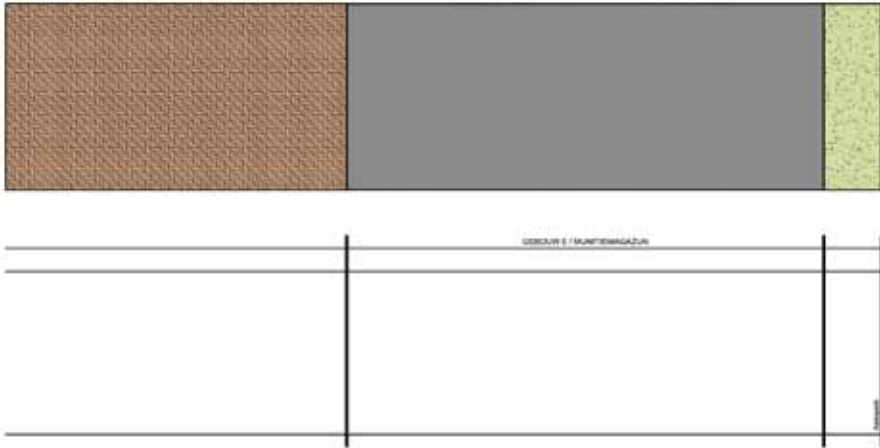
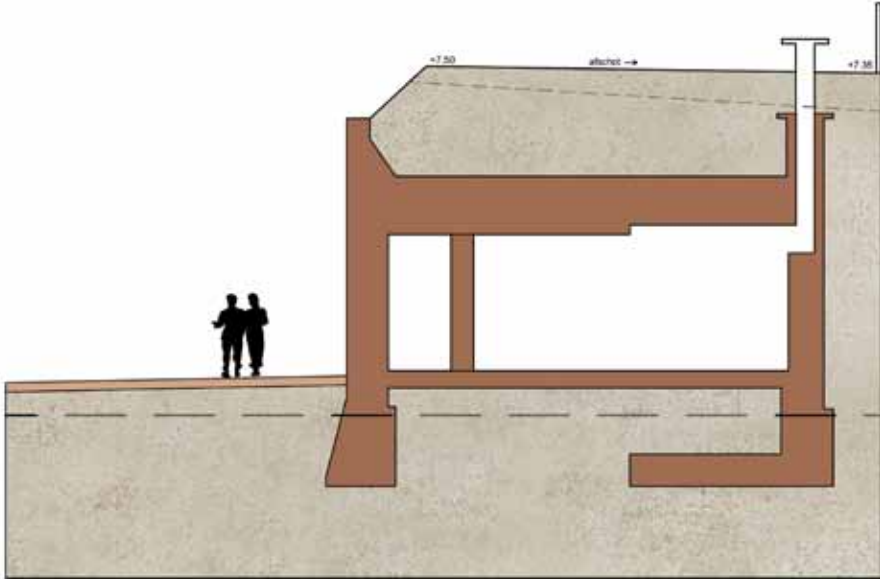
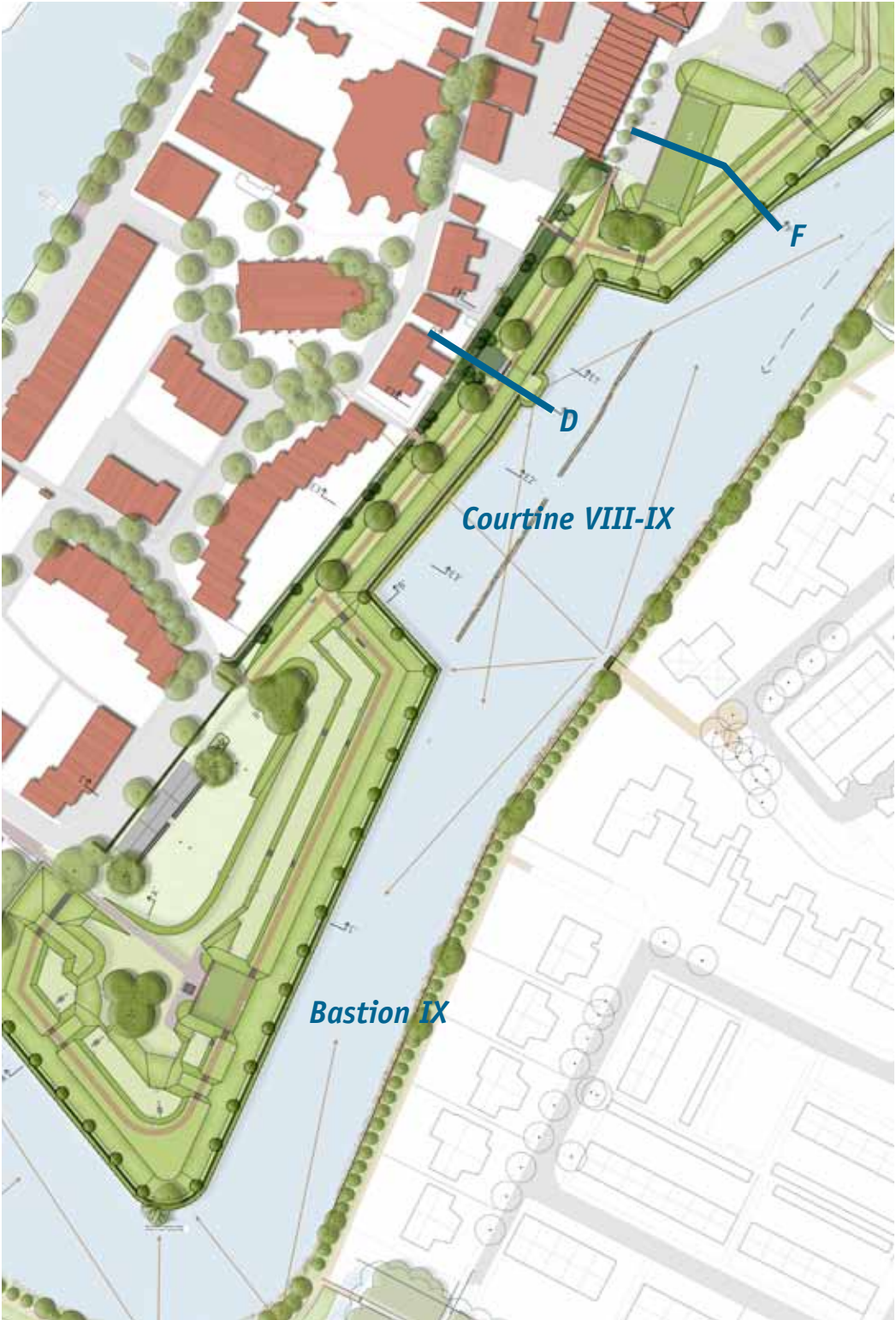
Bastion IX

Courtine IX - VIII

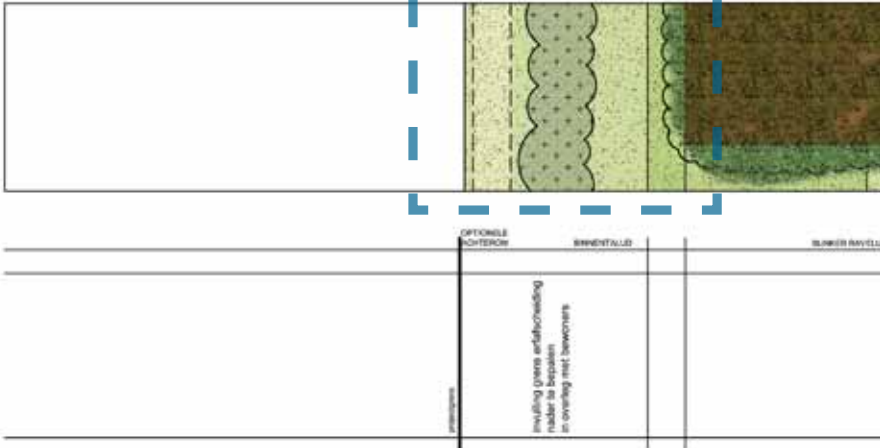
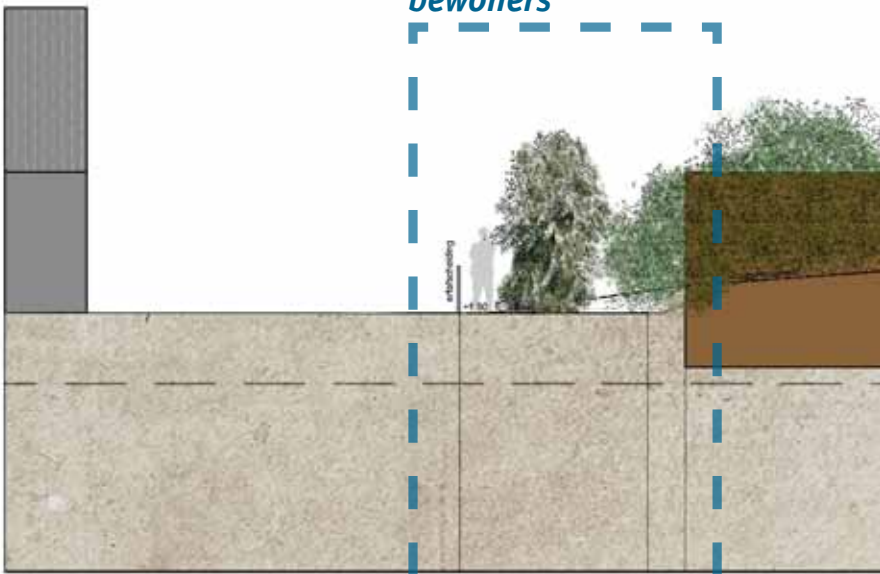
- herstel courtine VIII-IX met wallen, taluds en nieuwe laanbeplanting. N.a.v. DO uitwerking van de mogelijkheden herstel courtine t.o.v. oorspronkelijke hoogteligging en beplanting afgewogen. Uitgangspunt hoogte courtine is gelijke hoogte t.o.v. waterniveau van courtine VI-VII en courtine VIII-IX. Deze hoogte is +3m tov NAP (waterniveau: -0.5m tov NAP)
- overgang tussen voet Vestingwal en tuinen in nader overleg met bewoners te bepalen, uitgangpunt is het realiseren van een 'achterom' door een smal, halfverhard pad aansluitend op de afscherming van de tuinen met de keuze tot aansluiten van poorten hierop. Afscherming van dit pad tov de routes van bezoekers van de Vestinwallen door een tussenliggende 'Vestinghaag' bestaande uit struikvormers als Meidoorn, Hazelaar en Vlier die groter uit groeit om daarmee zichtoverlast van en naar de tuinen te voorkomen en ecologische waarde toe te voegen
- inpassen en herstellen betonnen groepsschuilplaats in courtine. Toevoegen van 'bunkerbank' aan vestingpad
- toegang tot waterniveau door een verbindend 'natuur-belevingspad' op banket, langs meidoornhaag. Aanvullend ter plaatste van de bunker een verbrede oever waarmee toegang tot waterniveau is, dit in gelijke uitstraling aan de schietbaan Muiderslot
- Tussen de natuurlijke oever van de courtine en de waterverbinding van de Vestinggracht (in lijn met hoeken van Bastions) zijn 'vissenbossen' (wilgentakken tussen palen) toegepast waardoor golfslag wordt gebroken en er een luwe 'kraamkamer' ontstaat voor de courtines waar beplanting als waterlelies zich ontwikkelen en paaigebieden voor vissen ontstaan.

Uitsnede Definitief Ontwerp Courtine VIII-IX

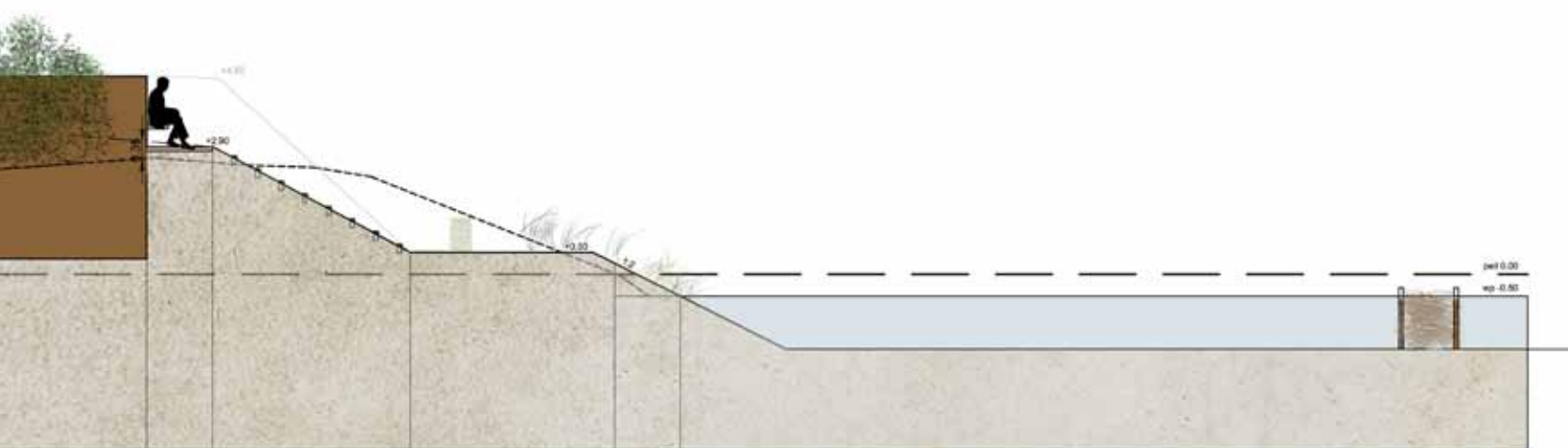
overgang tuinen en vestingwal i.o.m. bewoners

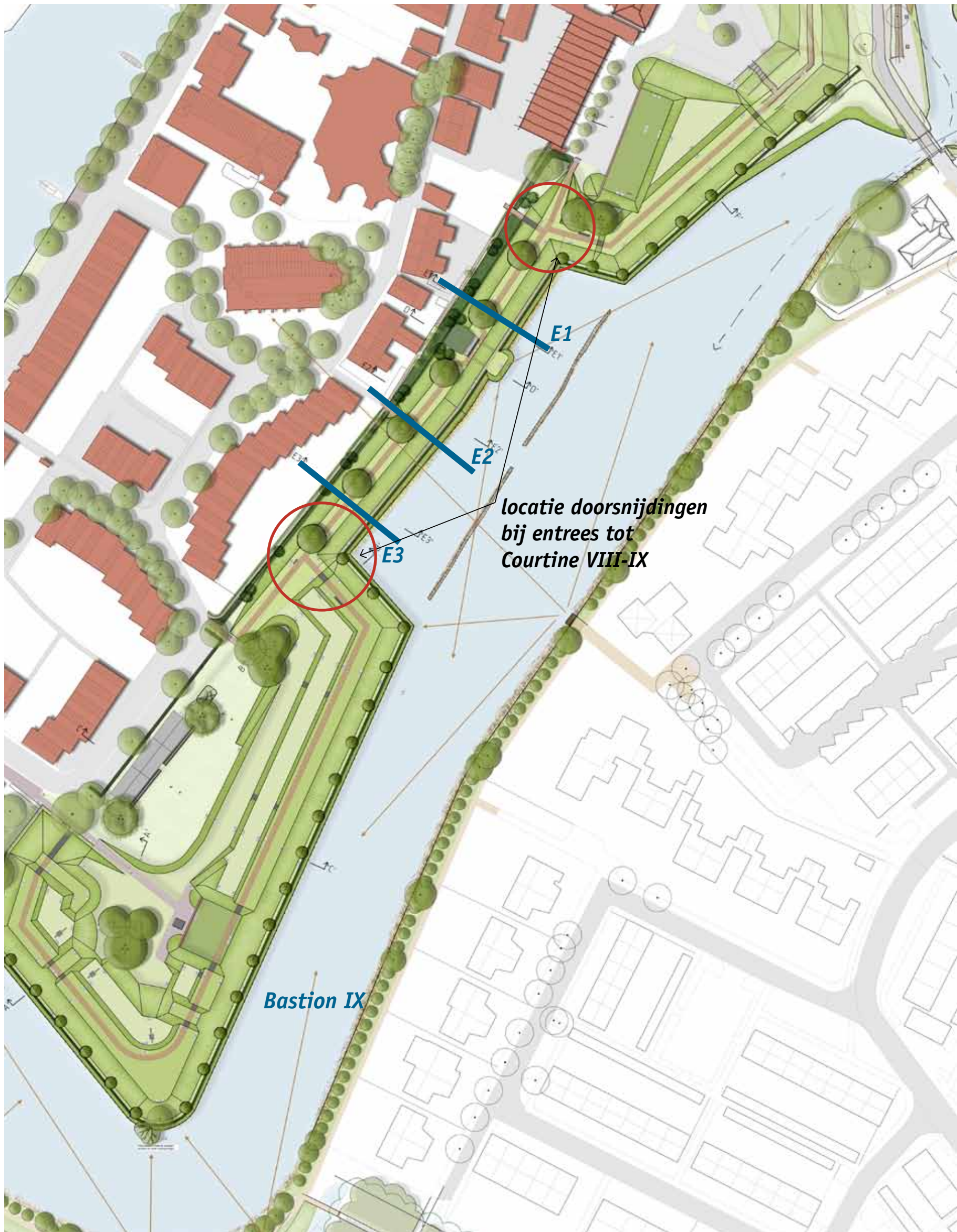
BIMENTALLO		BUTENTALLO		BANDT MAAK		VESTINGWACHT
	1.00		1.00		1.00	
	verduurzaming planten			verduurzaming planten	verduurzaming planten	verduurzaming planten

doorsnede F

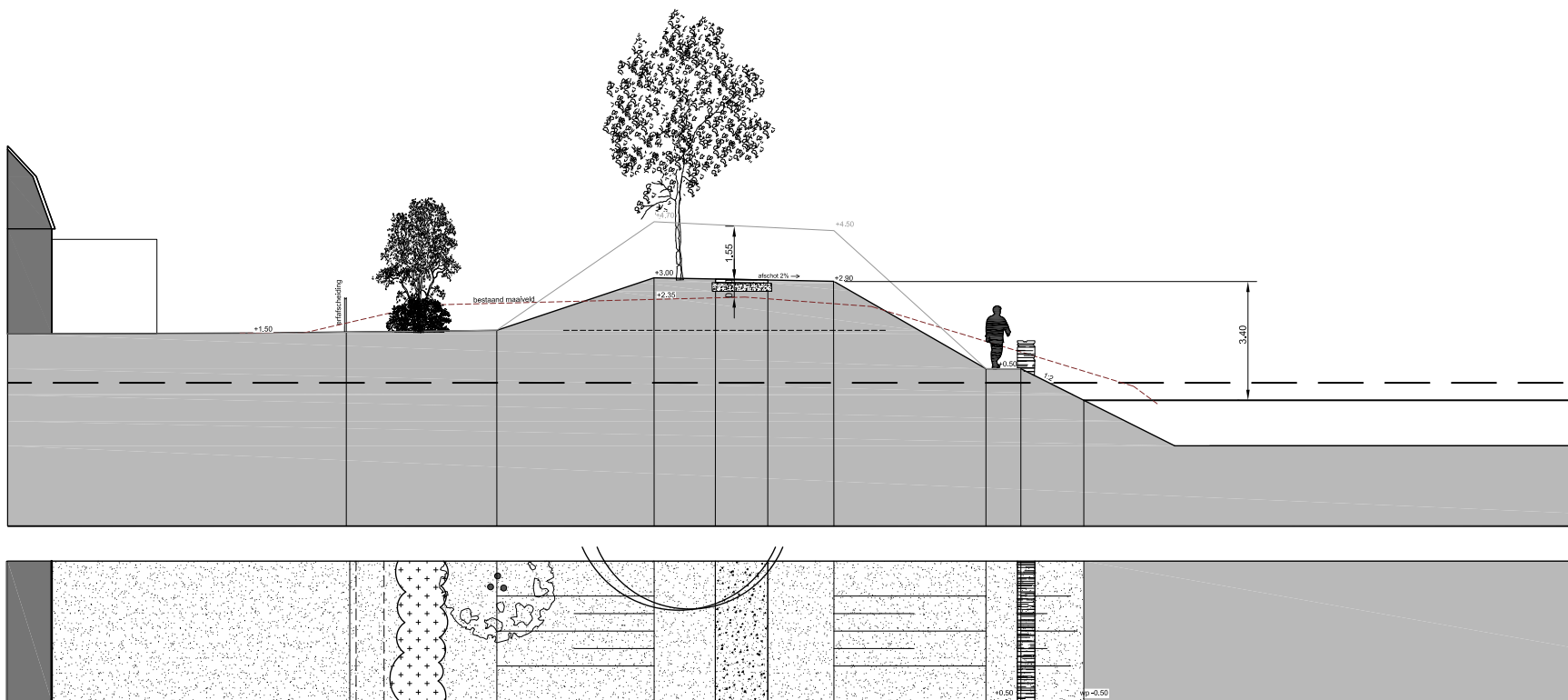
WIPAC	VESTINGWACHT	BUTENTALLO	BANDT	VESTINGWACHT	VRIJGEVULLEN
	1.00		1.00		1.00
verduurzaming planten		verduurzaming planten	verduurzaming planten	verduurzaming planten	verduurzaming planten

doorsnede D

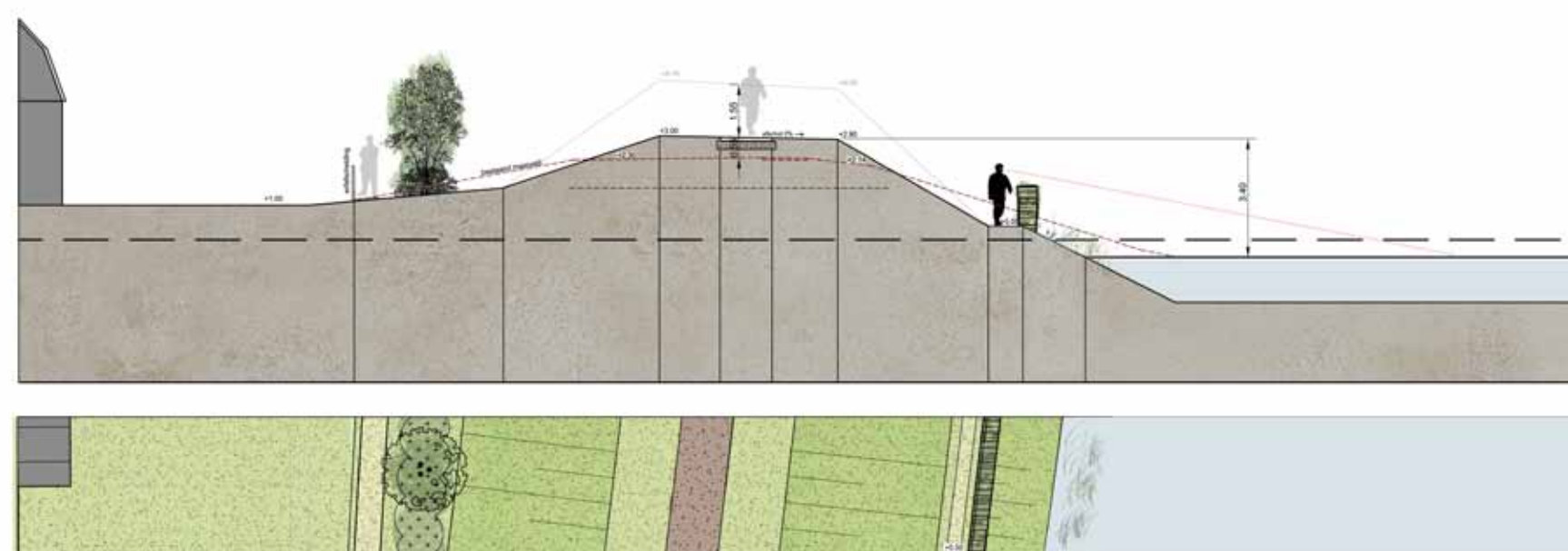

*locatie doorsnijdingen
bij entrees tot
Courtine VIII-IX*

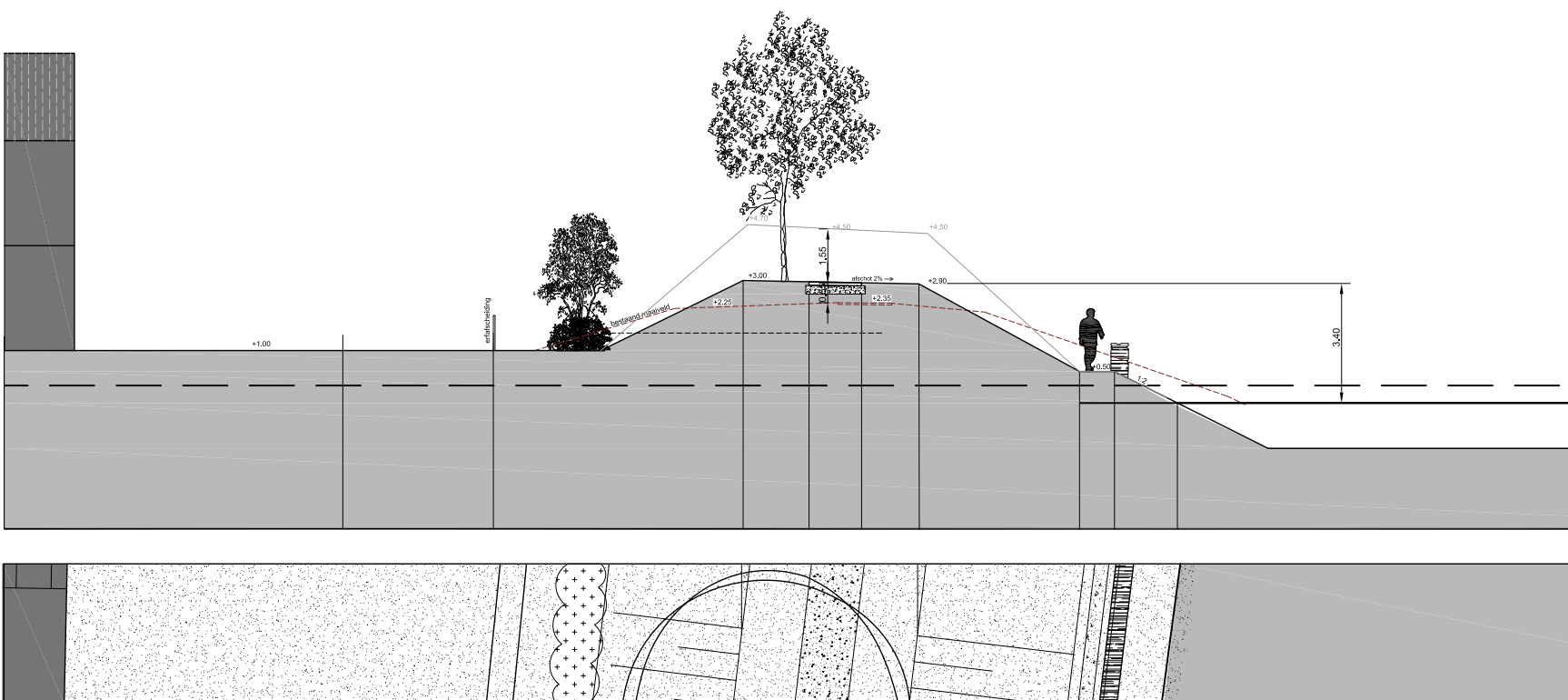
Bastion IX

doorsnede E1

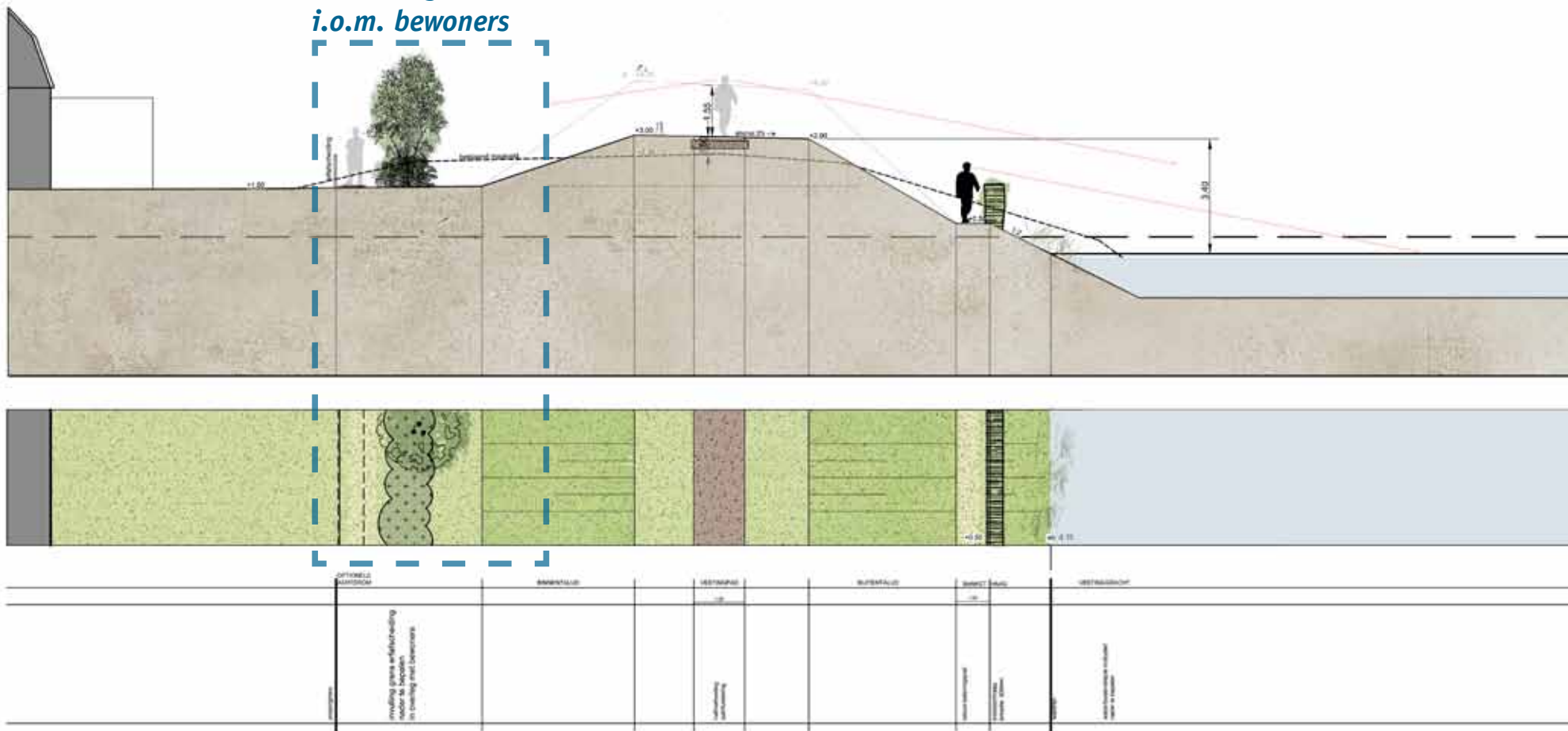

doorsnede E2

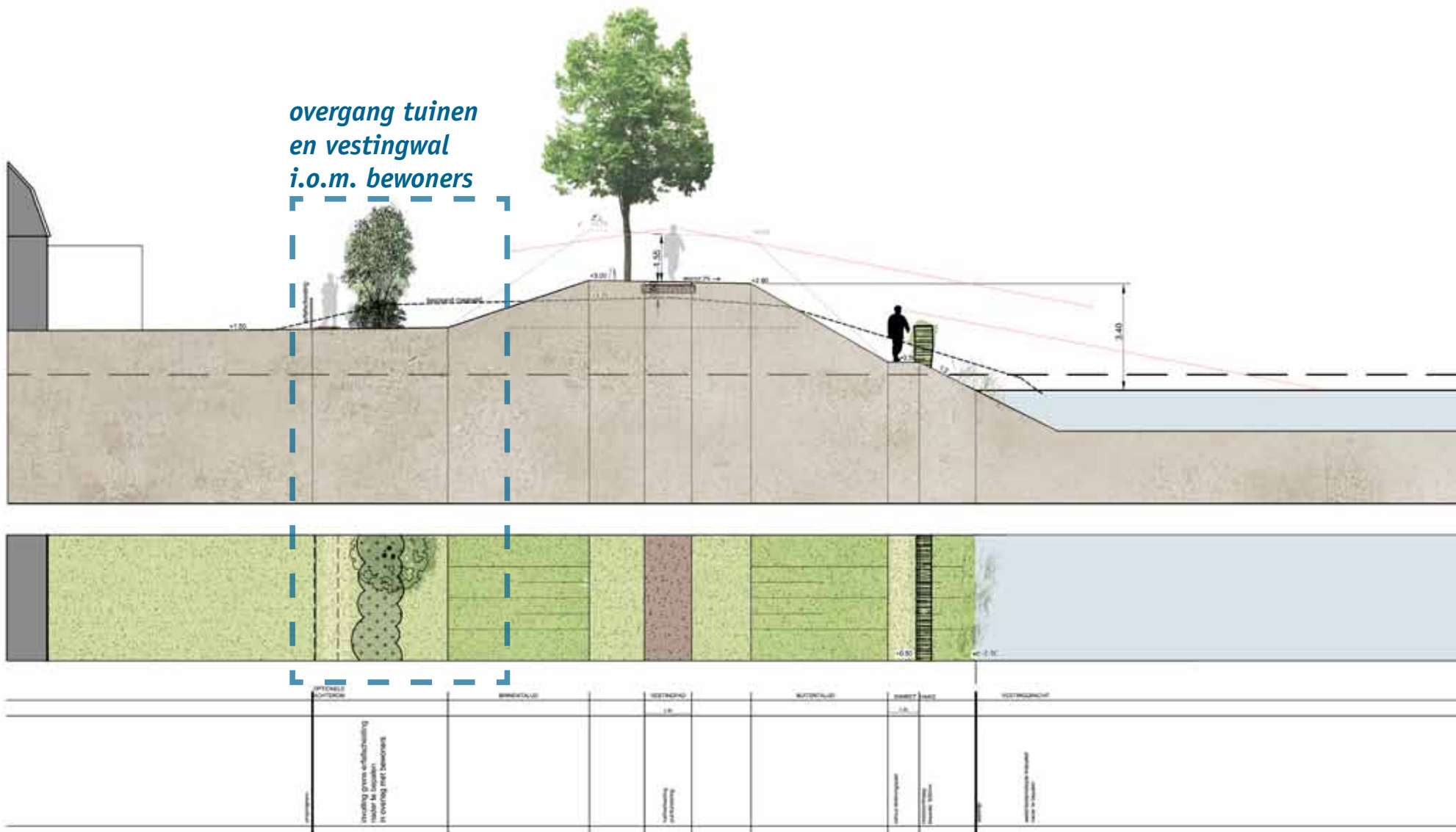

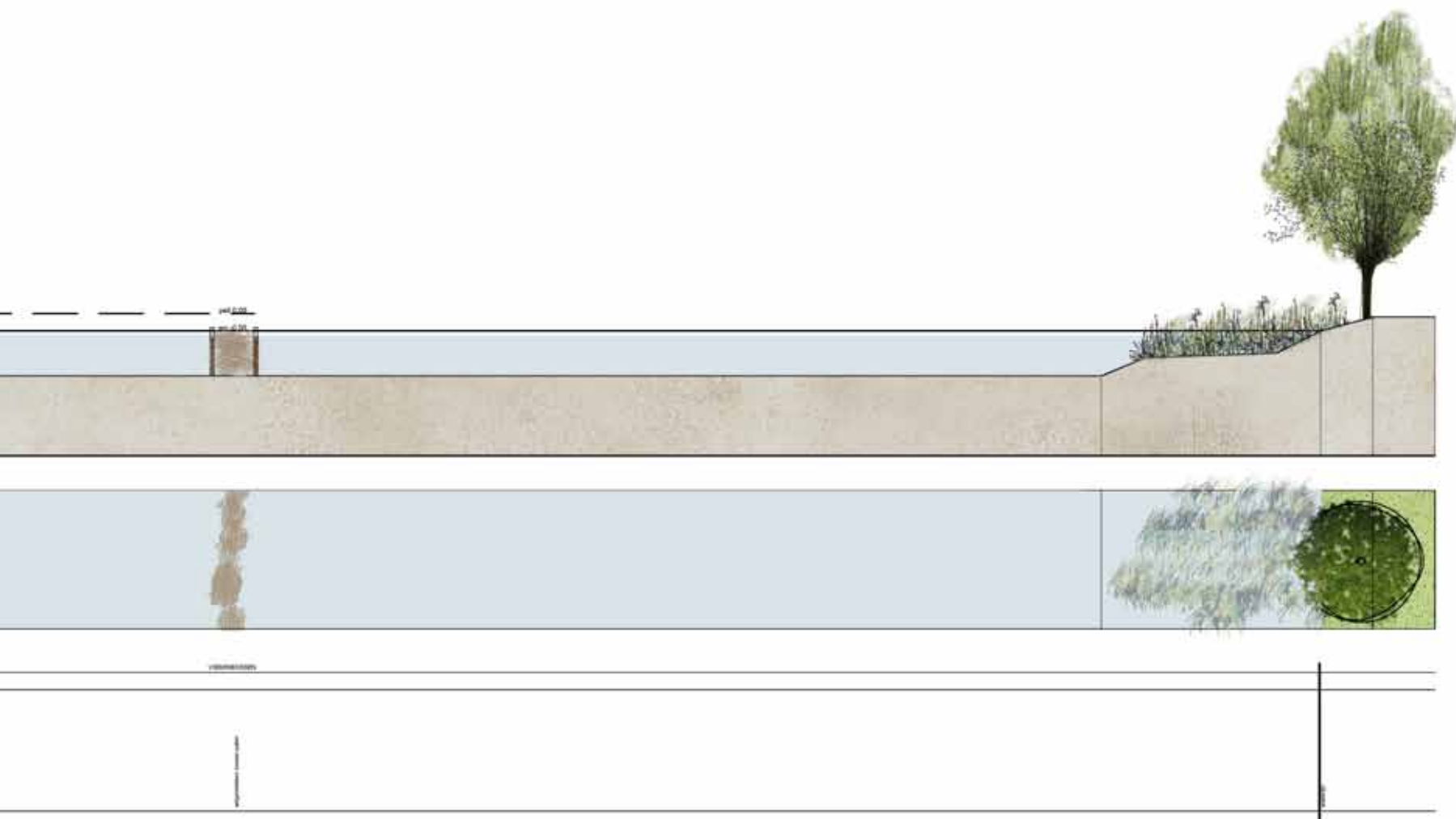
doorsnede E3

overgang tuinen
en vestingwal
i.o.m. bewoners

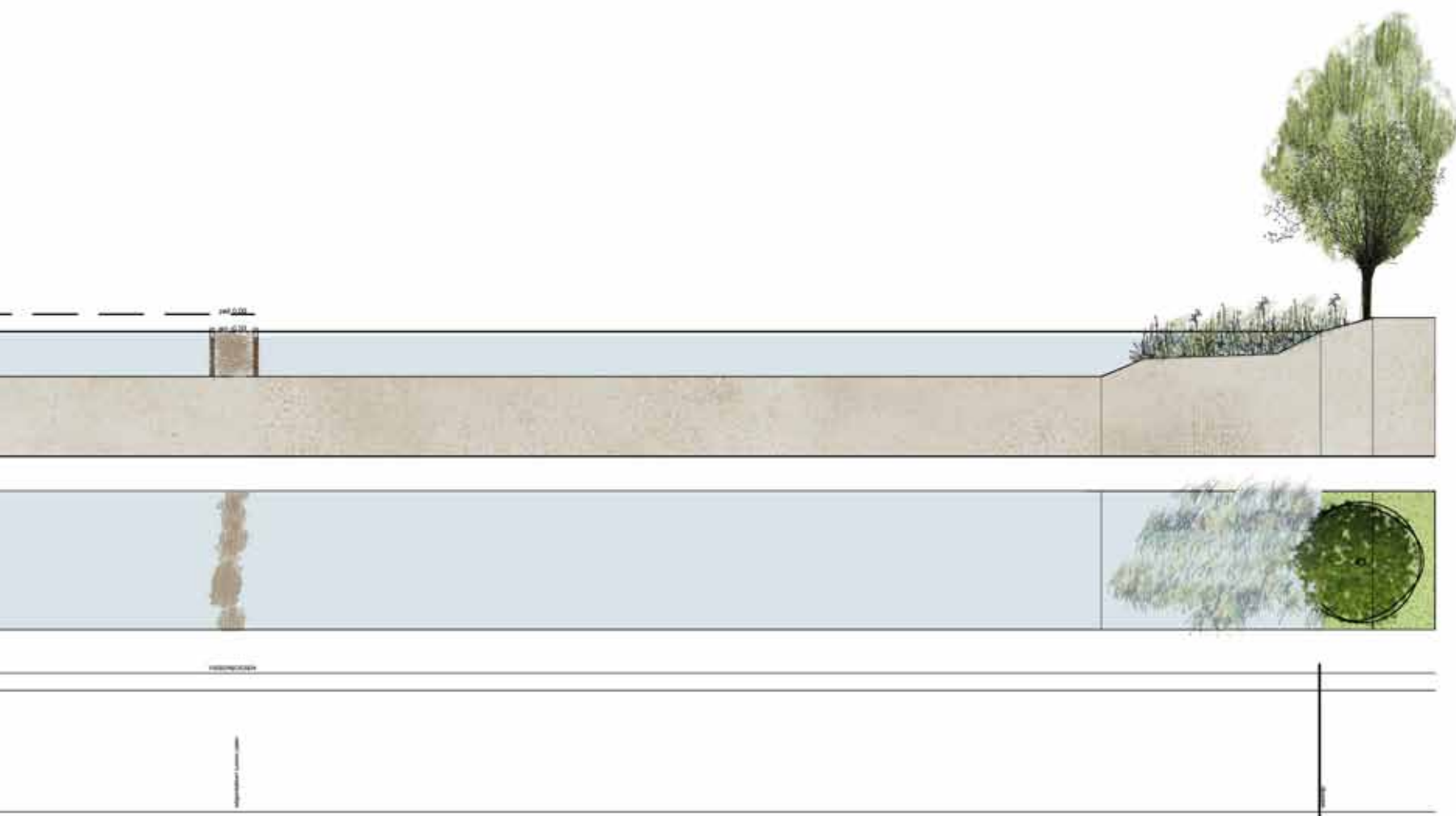

overgang tuinen
en vestingwal
i.o.m. bewoners

doorsnede E wal ter plaatse van open delen met natuurlijke oever overzijde Vestinggracht

doorsnede E ter plaatse van bomen op courtine

huidige situatie

ontwerp

huidige situatie

ontwerp

huidige situatie

ontwerp

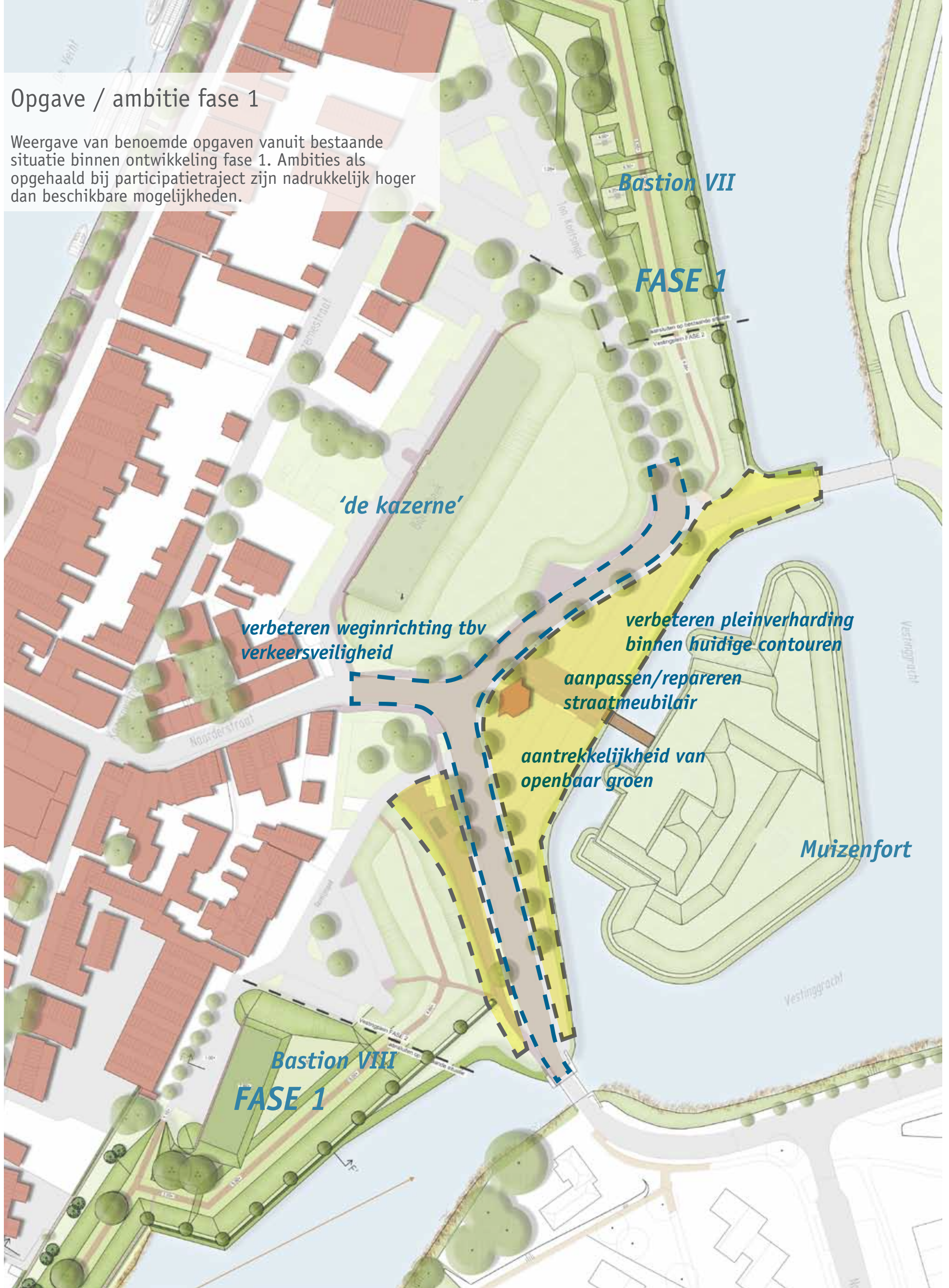

4 **AMBITIES VESTINGPLEIN** **- FASE 2**

Opgave / ambitie fase 1

Weergave van benoemde opgaven vanuit bestaande situatie binnen ontwikkeling fase 1. Ambities als opgehaald bij participatietraject zijn nadrukkelijk hoger dan beschikbare mogelijkheden.

huidige situatie Vestingplein

4.1 Fasering deelgebied Vestingplein

Tijdelijke situatie vestingplein

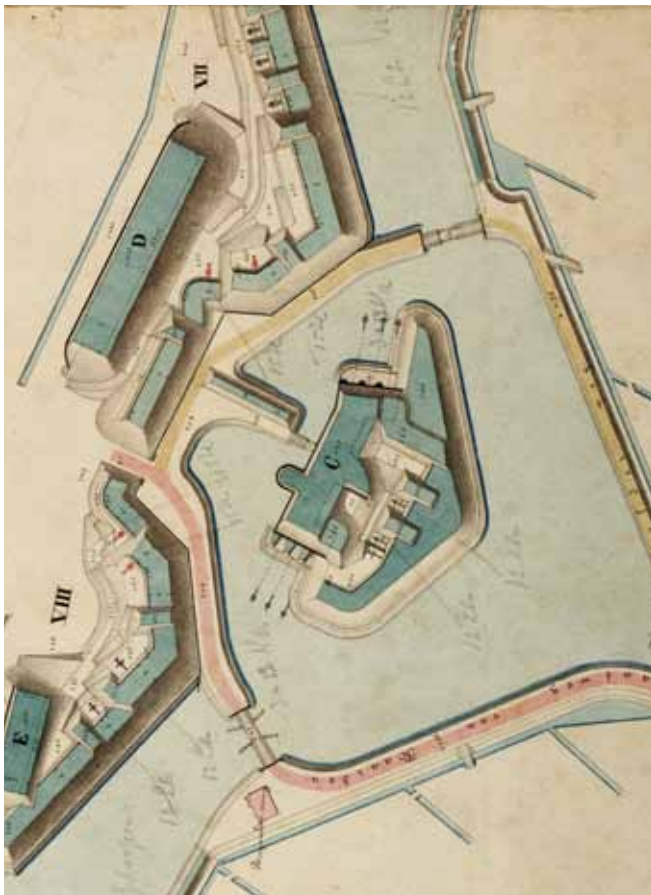
De reconstructie van het Vestingplein zal, o.a. wegens de verkeerstechnische en rioleringsituatie, niet direct mogelijk zijn. De visie blijft het gehele Vestingplein zo goed mogelijk te herstellen, waarbij ook van belang is dat het Muizenfort los komt te liggen van de vesting. Dit fort is de vooruitgeschoven post van de vesting en daarmee essentieel om het gevoel van 'binnen' en 'buiten' de vesting te benadrukken.

In de fasering zal de inrichting van het Vestingplein en omgeving Kazerne later ontworpen en uitgevoerd worden. In 4.2 is de visie voor het Vestingplein weergegeven. De aansluiting van de Bastions VII en VIII is zodanig vormgegeven dat dit in de fasering is aan te sluiten op de tijdelijke- en de wenselijke eindsituatie.

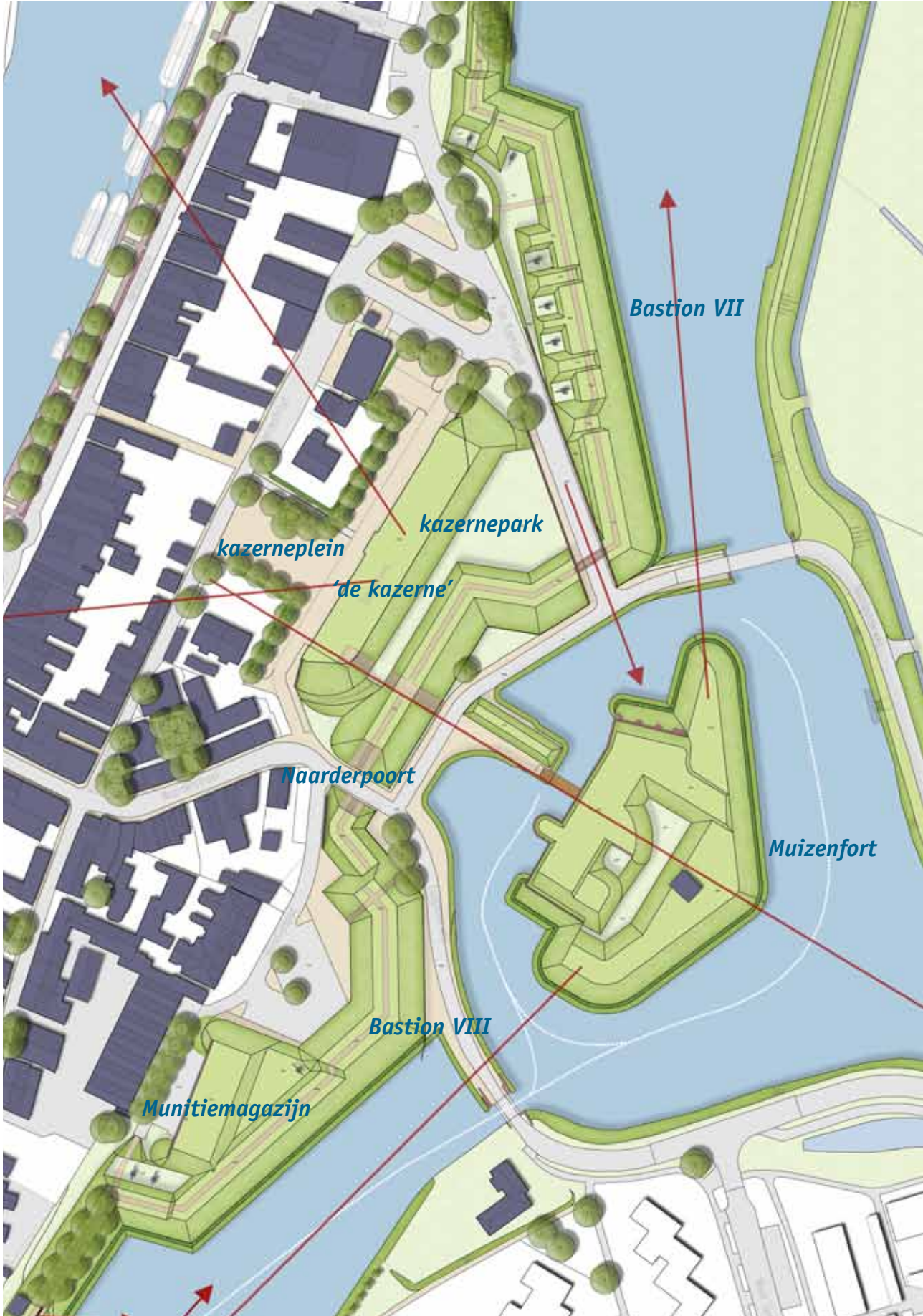
- herstel Bastion VII met wallen, taluds en traversen
- tijdelijk behoud van situatie Vestingplein en omgeving Kazerne in 1e Fase
- herstel Bastion VIII en omgeving Munitiemagazijn (gebouw E) met wallen, taluds en traversen, met behoud van parkeerplaatsen op Ravelijnsplein

Uitsnede Vestingplein uit historische kaart 1863

Uitsnede Vestingplein uit historische kaart 1877

Visie Vestingplein als onderdeel van de Visie Vesting Muiden (vastgesteld nov. 2014)

Overzicht fasering Vestingplein

4.2 Visie deelgebied Vestingplein

Voor het deelgebied is in het Handboek Openbare Ruimte, Visie herstel Vesting Muiden (nov 2014) een visie weergegeven (zie kaartbeeld bladzijde hiernaast). Dit beeld is uitgangspunt bij de uitwerking 2e fase.

- herstel vestinggracht op Vestingplein, rondom het Muizenfort, om beeld als ravelijn te herstellen en eventuele opstapplaatsen voor bootjes aan vestingplein mogelijk te maken
- herstel contouren van Muizenfort
- herstel/herbruik hekwerk van vestingwallen
- herinrichting van de hoofdroute Naarderstraat – Sluisstraat – Amsterdamsestraat

Ambitieschets Vestingplein:

Weergave van Visieschets opgesteld n.a.v. input werkgroep en informatieavonden ter verduidelijking van de aangegeven ambities en gecombineerd met eerder opgestelde visie Vestingplein (onderdeel Visie Vesting Muiden, 2014).

De schets is vertrekpunt voor het nog te initiëren nader Participatietraject.

Kazernepark met groen theater

Coupure vestingwal - Ton Kootsingel

zoeklocatie parkeren
(afhankelijk van resultaten
parkeeronderzoek)

toegang dak v.d. Kazerne

referentie Naarderpoort in
straat opnemen

opgave/inpassing Snackbar

opgave aansluiting Naarder-
straat, Zuidpolderweg en
Ravelijnsplein

Vestingplein met gebruiks-
waarde, sfeer en praktische
eisen gecombineerd

zoeklocatie 'Marktkramen'
voor opstallen

gebruik water versterken door
aanlegplaats o.i.d.

doorzetten
Vestingroute

doorzetten
Vestingroute

4.3 Ambities ontwerp fase 2

Ambities bij uitwerking Vestingplein 2e Fase:

- verbinding voor auto's van Vestingplein naar Ton Kootsingel door middel van doorsnijding (coupure) in Vestingwallen. Voetgangersverbinding van Vestingpad bovenlangs door middel van een brug
- herinrichting 'kazerneplein' aan voorzijde van de kazerne waar ruimte ontstaat voor evenementen, passend bij de functie van het kazernegebouw
- herinrichting 'kazernepark' op kazerne waar zicht op Vesting, de Vecht en over de as van de Naardertrekvaart mogelijk is, toegankelijk voor voetgangers door middel van grashellingen en tribunetrappen vanaf Vestingplein
- Voetgangersverbinding van 'kazernepark' naar Bastion VIII via tribunetrapp ter plaatse van voormalige Naarderpoort

Met het herstel van de wallenstructuur wordt helder dat het plein buiten de vesting ligt. Dit biedt ruimte voor een ander parkeerregime en een andere positionering van de bestaande functies. Een representatieve entree met minder auto's en meer gebruikskwaliteit.

Nader onderzoek dat vereist is ten behoeve van de Nota van Uitgangspunten:

- Verkenning van de inpassingsmogelijkheden van de bestaande ondernemers op het plein zelf;
- Verkeer- en parkeer onderzoek ten aanzien van gebruik plein, circulatie vesting en bezoekersparkeren;
- Technische condities ten aanzien van bergbezinkbassin en kabels en leidingen;
- Behoeft onderzoek naar activiteiten en evenementen.

Referentiebeelden bij ambities Vestingplein

groen kazernepark

groen Amfitheater op Kazerne

verwijzing naar water dmv element

inzet van de waterkant

relatie met trekvaart benutten

sfeer en inrichting (Utrechtse poort)

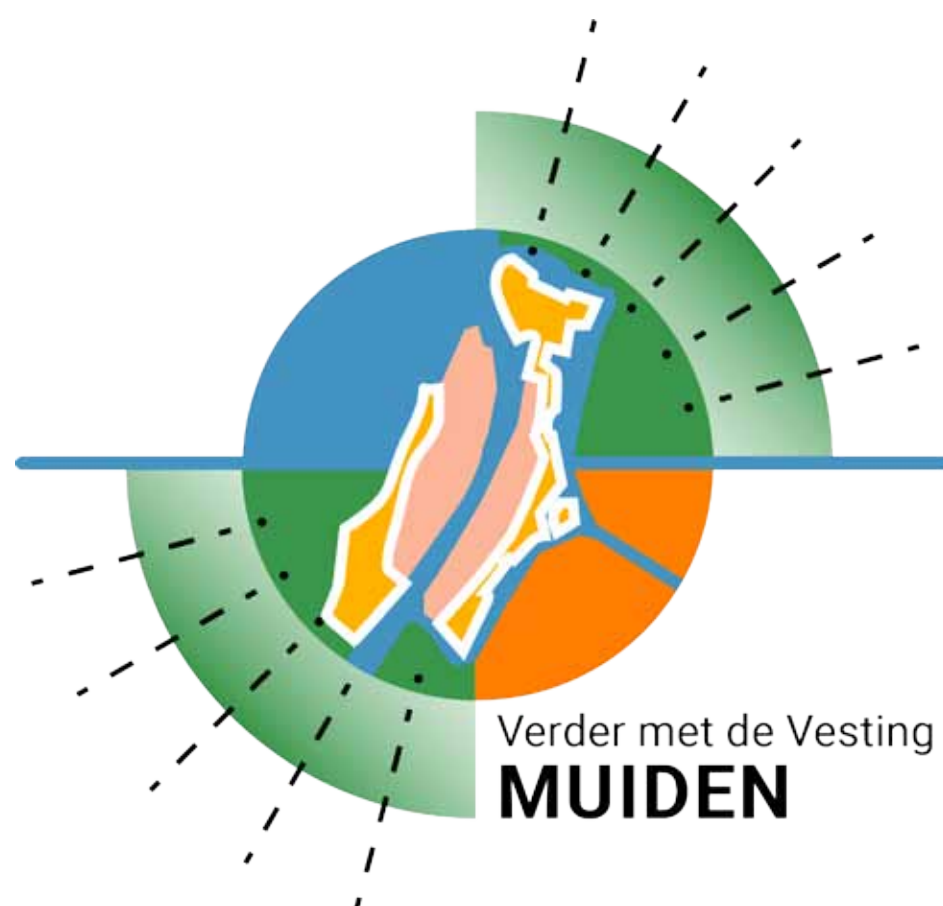
fraaiere en veiligere verharding

fraaiere inrichting en materialen

zit-/verblijfsgelegenheid

COLOFON

initiatiefnemer:

Gemeente Gooise Meren
Brinklaan 35
1404 EP BUSSUM
T (035) 207 00 00

Opdrachtgever Gooise Meren:

Jan Franx	Bestuurlijk opdrachtgever
Jacqueline Agricola	Ambtelijk opdrachtgever
Ernest Pelders	Programmamanager Verder met de Vesting Muiden

partners:

Regio Gooi en Vechtstreek
Burgemeester de Bordesstraat 80
1404 GZ Bussum

Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijkswaterstaat
Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
Toekanweg 7 , 2035 LC Haarlem

landschapsarchitect:

MTD landschapsarchitecten
Postbus 5225
5201 GE 's-HERTOGENBOSCH
T 073 6125033
F 073 6136665
E mtd@mtdlandschapsarchitecten.nl

projectteam MTD landschapsarchitecten:

Frank Meijer	landschapsarchitect/directeur
Mathé van Kranenburg	landschapsarchitect/projectleider
Sabine van Ruijven	landschapsarchitect
Willem Jan van Ras	technisch ontwerper
Rex van Beijsterveld	landschapsontwerper

